STRATEGIA ROZWOJU MIASTA OSTROŁĘKI do 2030 roku

Ostrołęka

Ostrołęka

Spis treści

Wstęp 6

Część I. Wprowadzająca 8

Etapy opracowania Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 roku 9

Nasze podejście do opracowania Strategii 11

Część II. Diagnostyczna – wnioski z diagnozy 16

Sfera społeczna 16

Sfera gospodarcza 21

Sfera środowiskowa i przestrzenna 26

Analiza SWOT 30

Część III. Strategiczna 36

Wizja rozwoju Miasta Ostrołęka 2030+ 36

Cele rozwoju Miasta Ostrołęka 2030+ 36

Oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęka 2030+ 39

Część IV. Polityka Przestrzenna 64

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej 64

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej 77

Obszary Strategicznej Interwencji 84

Część V. Wdrożeniowa 98

Proces monitoringu 99

Ewaluacja realizacji Strategii 100

Aktualizacja Strategii 101

Spis tabel 109

Spis rycin 110

Szanowni Państwo,

Strategia rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030 określa ramy lokalnego rozwoju i jest narzędziem wskazującym kierunek, w którym podąża nasze miasto. Dokument ten określa cele i kierunki rozwoju oraz formułuje najlepsze sposoby ich realizacji. Sporządzony jest dla zapewnienia wysokiej jakości życia Mieszkańców oraz optymalnych warunków rozwoju gospodarczego.

Wielu z Państwa jest współautorami tego dokumentu. Swój wkład do prac nad strategią wnieśli Radni Rady Miasta, członkowie rad osiedlowych, przedsiębiorcy, lokalni liderzy, przedstawiciele jednostek miejskich oraz instytucji ponadlokalnych, uczniowie ostrołęckich szkół, a także liczni Mieszkańcy, którzy wzięli czynny udział w warsztatach strategicznych. Wypełniono również wiele ankiet. Mnie oraz całemu zespołowi odpowiedzialnemu za przygotowanie strategii zależało na poznaniu Waszego głosu – głosu osób, którym ten dokument ma służyć. Cieszy mnie, że każdy miał szansę stać się kreatorem pomysłów i wizji rozwoju Miasta do 2030 roku.

Wasze zdanie ma swoje odzwierciedlenie w zapisach. Tym samym Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 roku jest NASZĄ WSPÓLNĄ STRATEGIĄ, będącą wynikiem wspólnych prac ostrołęczan i osób związanych z miastem. Jest dokumentem ponad podziałami i partykularnymi interesami jednostek czy grup. Określone w niej cele i kierunki działań są wypadkową opinii Mieszkańców i z założenia mają jak najlepiej przysłużyć się rozwojowi Ostrołęki, a więc być najlepszą drogą do wykorzystania szans na budowanie przewag konkurencyjnych miasta i wykorzystania jego potencjałów.

Dbając o realizację polityki zrównoważonego rozwoju wskazaliście Państwo głównie na potrzebę uzyskania wysokiej jakości infrastruktury technicznej, w tym: w zakresie obiektów sportowych i rekreacyjnych, komunikacji zaspokajającej potrzeby z obszaru mobilności, przyjaźnie zagospodarowanej przestrzeni miejskiej oraz dogodnych warunków życia w poszanowaniu środowiska naturalnego.

Dążymy do tego, żeby w roku 2030 Ostrołęka była przede wszystkim miastem dobrze skomunikowanym i komfortowym dla Mieszkańców. Miastem zapewniającym pracę w innowacyjnych, dobrze funkcjonujących przedsiębiorstwach, posiadającym rozwiniętą bazę rekreacyjną i turystyczną. Zależy nam na tym, aby stworzyć warunki do osiedlania się tu młodych ludzi lub ich rychłych powrotów po okresie nauki w miastach akademickich. W celu realizacji naszych zamierzeń, niezbędna będzie współpraca instytucjonalna, zaangażowanie Mieszkańców, sprawne zarządzanie samorządem, a także pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych.

Dziękuję wszystkim, którzy poświęcili swój czas na aktywne i konstruktywne działania w ramach procesu tworzenia nowej wizji Naszego Miasta. Wraz z Radą Miasta Ostrołęki, na Państwa ręce przedkładam dokument Strategii Rozwoju Miasta przedstawiający to, co chcemy osiągnąć w okresie jego wdrażania w życie.

Paweł Niewiadomski

Prezydent Miasta Ostrołęki

Wstęp

Strategia rozwoju jest instrumentem podnoszenia konkurencyjności lokalnej jednostki terytorialnej, stanowiącym kompleksową, perspektywiczną koncepcję, określającą cele rozwoju, warunki, zasady i etapy ich osiągnięcia w ciągu najbliższych kilku lat.

Przy opracowaniu strategii rozwoju kierowaliśmy się trzema następującymi zasadami:

- zasada podporządkowania rozwoju miasta postulatom zapewnienia wysokiej jakości życia i możliwościom rozwoju gospodarczego przy spełnieniu zasad zrównoważonego rozwoju,
- zasada bazowania na możliwie pełnej i najlepszej dostępnej wiedzy oraz stosowania metod analitycznych, adekwatnych dla przedmiotu badania, mających na celu jak najbardziej rzetelną ocenę uwarunkowań rozwoju miasta oraz wypracowanie celów i kierunków realnych do osiągnięcia w warunkach społeczno-gospodarczych i przestrzennych Ostrołęki,
- zasada partycypacji społecznej, w tym Mieszkańców oraz partnerów gospodarczych i ich organizacji, w procesie tworzenia strategii.

Misja, wizja i działania operacyjne zaplanowane w ramach strategii są zbieżne z planami rozwojowymi Kierownictwa Miasta oraz propozycjami Mieszkańców. To właśnie oni – młodzież, seniorzy, lokalni liderzy, byli kreatorami pomysłów i wizji rozwoju Ostrołęki do 2030 roku. Niniejsza Strategia Rozwoju stanowi zatem spójny plan działania zarówno Mieszkańców, jak i władz Miasta, odwołujący się do rozwoju infrastruktury zapewniającej wysoki poziom mobilności, wysokiej jakości i przyjaznej przestrzeni publicznej, a także rozwoju gospodarczego.

Odpowiedzią na potrzeby rozwoju społecznego Ostrołęki, wyrażoną w dokumencie, będzie koncentracja między innymi na realizacji koncepcji zagospodarowania terenów wzdłuż rzeki Narew, wieloetapowych inwestycji drogowych związanych z poprawą mobilności, organizacją przestrzeni i ogólną poprawą estetyki miasta.

W ramach strategii zdefiniowaliśmy projekty kluczowe dla rozwoju Miasta na kolejne lata:

- poprawa komunikacji i mobilności miejskiej, w tym budowa przeprawy przez Narew i południowej obwodnicy miasta,
- poprawa zagospodarowania przestrzennego, uatrakcyjnienie nadbrzeża Narwi, ożywienie i rewitalizacja centrum Miasta,
- rozwój inwestycji związanych z infrastrukturą sportowo-rekreacyjną, w szczególności rozbudowa stadionu miejskiego oraz budowa atrakcyjnych miejsc do spędzania czasu dla rodzin, młodzieży i seniorów,
- poprawa estetyki i funkcjonalności miasta oraz organizacja przestrzeni społecznych,
- rozwój infrastruktury służącej rozwojowi kulturalno-rekreacyjnemu, przyczyniający się do tego, aby Ostrołęka była miastem atrakcyjnym i ciekawym dla mieszkańców i turystów,
- rozwój przedsiębiorczości, zapewniającej mieszkańcom dobre warunki pracy i życia.

Jednocześnie, należy mieć na względzie zewnętrzne uwarunkowania (nie bezpośrednio zależne od Miasta) jego rozwoju. Należy do nich zaliczyć między innymi działalność nowej jednostki wojskowej w Ostrołęce - Dywizjonu Przeciwlotniczego, wchodzącego w skład 1. Dywizji Piechoty Legionów, która będzie bodźcem do dynamicznego wzrostu dla lokalnych podmiotów gospodarczych i usługowych. W tym kontekście należy spodziewać się prężnych działań inwestycyjnych, związanych z dostosowaniem infrastruktury i obiektów miasta do rozwoju jednostki oraz zabezpieczenia obecności

wojsk. Ponadto, szansą dla rozwoju miasta może być również planowana inwestycja polegająca na budowie małego reaktora jądrowego (SRM – *Small Modular Reactor*), co może znacznie wpłynąć na rozwój gospodarczy miasta, w szczególności branży energetycznej i branż jej obsługujących.

Mamy świadomość, że jednym z najważniejszych wyzwań kolejnych lat będzie organizacja finansowania i efektywne zarządzanie budżetem Miasta, aby realizacja zaplanowanych przedsięwzięć mogła być możliwa oraz przebiegała zgodnie z planami. Mamy jednocześnie nadzieję, że wypracowana, długofalowa strategia przysłuży się do kompleksowego wykorzystywania zasobów i możliwości rozwojowych Ostrołęki oraz neutralizowania barier, które to działania ostatecznie doprowadzą do osiągnięcia założonej wspólnie wizji i celów rozwojowych.

W 2026 roku przystąpiono do aktualizacji Strategii, zachowując jej dotychczasowy horyzont czasowy do 2030 roku. Potrzeba aktualizacji wynika ze zmian uwarunkowań rozwojowych miasta oraz konieczności silniejszego uwzględnienia zagadnień, które w ostatnich latach nabrały szczególnego znaczenia. Dotyczy to przede wszystkim transformacji energetycznej i jej konsekwencji gospodarczych oraz społecznych, rozwoju usług cyfrowych i nowoczesnych systemów zarządzania miastem, a także szeroko rozumianej obronności, ochrony ludności, bezpieczeństwa i odporności Ostrołęki na sytuacje kryzysowe. Aktualizacja służy zweryfikowaniu przyjętych wcześniej założeń, uzupełnieniu diagnozy oraz dostosowaniu celów i kierunków działań do nowych wyzwań, w tym zmian zachodzących w lokalnym sektorze energetycznym, potrzeby dywersyfikacji gospodarki i rynku pracy, zwiększania bezpieczeństwa energetycznego oraz zapewnienia ciągłości funkcjonowania podstawowych usług miejskich. Ważnym źródłem informacji w tym procesie były również opinie mieszkańców pozyskane w ramach badania ankietowego przeprowadzonego od 22 czerwca do 5 lipca 2026 roku.

Część I. Wprowadzająca

Podstawami prawnymi opracowania strategii są:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 z zm.),
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 198 z zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 z zm.),
- ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1688),
- dokumenty programowe wyższego rzędu,
- rekomendacje dla planowania interwencji z zakresu polityki regionalnej w strategiach rozwoju, wydane przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej 18 czerwca 2026 r. na podstawie art. 3a pkt 4b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
- uchwała nr 489/L/2021 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 30 września 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 r wraz z późniejszymi zmianami.

Strategia została opracowana zgodnie z art. 10e ustawy o samorządzie gminnym. Zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 06.12.2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby tej strategii i zawiera w szczególności:

- cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
- kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
- oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta,
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście,
- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań,
- system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- źródła finansowania strategii.

Aktualizacja Strategii uwzględnia kierunki krajowej polityki regionalnej określone w rekomendacjach Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z czerwca 2026 roku. Ostrołęka została w nich wskazana jako ośrodek subregionalny należący do policentrycznej sieci miast wraz z obszarem funkcjonalnym, a jednocześnie jako miasto objęte interwencją właściwą dla obszarów transformacji energetycznej. Uwarunkowania te wzmacniają potrzebę rozwijania ponadlokalnych funkcji miasta oraz prowadzenia skoordynowanych działań służących dywersyfikacji gospodarki, tworzeniu miejsc pracy i zapewnieniu nowych źródeł energii.

Strategia rozwoju Miasta Ostrołęki została sporządzona w formie tekstowej oraz graficznej.

Etapy opracowania Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 roku

Uchwała Rady Miasta Ostrołęki wraz z aktualizacją

Prace nad strategią zostały zainicjowane podjęciem Uchwały nr 489/L/2021 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 30 września 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 r.

Uchwała została zaktualizowana 26 września 2024 r., 28 października 2024 r. oraz 26 czerwca 2025 r. Zmiany dotyczyły przede wszystkim harmonogramu opracowania dokumentu ze względu na przeniesienie priorytetu na rzecz przygotowania Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Ostrołęckiego Obszaru Strategicznej Interwencji.

30.04.2026 roku Rada Miasta Ostrołęki podjęła uchwałę nr 291/XXXVIII/2026 w sprawie przystąpienia do aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 roku wraz z określeniem szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 r. Aktualizacja podyktowana jest dynamicznie zmieniającymi się uwarunkowaniami gospodarczymi, środowiskowymi oraz wynika z konieczności uwzględnienia nowych trendów rozwojowych, w tym szczególnie związanych z transformacją energetyczną oraz szeroko rozumianymi kwestiami obronności i bezpieczeństwa miasta.

Diagnoza społeczna, gospodarcza i przestrzenna

Wstępem do prac nad strategią było zebranie i analiza danych ukazujących aktualną sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną Miasta Ostrołęki oraz zmiany, jakie zaszły w mieście w ostatnich latach. Kluczowe dane uwzględnione w przygotowaniu diagnozy to m.in. informacje dotyczące: demografii, mieszkalnictwa, edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji, kultury, rynku pracy, działalności gospodarczej, infrastruktury technicznej, komunikacji, turystyki, zagospodarowania przestrzennego oraz środowiska naturalnego. Wynikiem tych prac było opracowanie Diagnozy na cele strategii rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 r.

Badania ankietowe z udziałem Mieszkańców Ostrołęki – etap partycypacyjny

Istotnym etapem wpływającym na zdefiniowanie obecnych celów rozwojowych Miasta i zadań inwestycyjnych oraz rozwinięciem diagnozy były badania opinii Mieszkańców Ostrołęki przeprowadzone w formie ankietyzacji, w październiku 2021 r. W badaniu wzięło udział 218 respondentów – mieszkańców, małych i dużych przedsiębiorców, młodszej i starszej młodzieży szkolnej oraz klientów Miasta Ostrołęki. Ankietę można było wypełnić w sposób tradycyjny na papierze lub w sposób interaktywny. Wyniki badań pozwoliły na określenie preferencji i potrzeb mieszkańców, oceny jakości poziomu życia oraz wskazaniu priorytetów i kierunkowych działań, jakie należałoby podjąć, aby zapewnić systematyczny rozwój miasta. Na podstawie wyników ankiety powstało opracowanie wyników badań ankietowych Mieszkańców Miasta.

Kolejne badanie ankietowe zostało przeprowadzone w dniach od 22 czerwca do 5 lipca 2026 roku i skupiało się na kwestiach związanych z bezpieczeństwem, transformacją energetyczną oraz cyfrową.

Warsztaty eksperckie – etap partycypacyjny

Podczas warsztatów eksperckich, które odbyły się we wrześniu i listopadzie 2021 r. w Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Ostrołęce, zostały wypracowane: stymulanty i destymulanty rozwoju miasta, szanse i zagrożenia jego rozwoju oraz silne i słabe strony.

Szerokie grono interesariuszy, w tym m.in.: Radni, Prezydent Miasta, Sekretarz i Skarbnik, kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Ostrołęki, przedstawiciele Młodzieżowej Rady Miasta oraz Rady Seniorów, dyrektorzy szkół, przedstawiciele instytucji funkcjonujących w mieście oraz inne osoby uczestniczące w warsztatach, wypracowywali kierunki rozwoju miasta Ostrołęki. W pracach nad strategią aktywny udział wzięli również przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorcy. W ramach prac zostały opracowane wyniki autorskiej analizy relacji strategicznych Miasta Ostrołęki.

W związku z aktualizacją Strategii, przeprowadzone zostały warsztaty strategiczne z Zespołem miejskim w dniu 10 czerwca 2026 roku. Podczas spotkania ustalono, jakie największe wyzwania stoją przed miastem oraz jego mieszkańcami w zakresie bezpieczeństwa, transformacji energetycznej oraz cyfrowej.

Opracowanie projektu Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030

W trakcie tego etapu przeprowadzono identyfikację założeń programowych, funkcjonalno-przestrzennych i wdrożeniowych projektu. W ramach wypracowywania kształtu Strategii podsumowano wnioski z badań diagnostycznych. Zastosowano metody eksperckie, aby zebrane opinie i postulaty interesariuszy przełożyć na zapisy misji, wizji, kierunków rozwoju oraz zadań realizacyjnych. Opracowano projekt dokumentu w formie tekstowej oraz graficznej.

Opiniowanie projektu Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030

Proces konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030 oraz jej aktualizacji został przeprowadzony zgodnie z proceduralnymi wymaganiami i obejmował:

- konsultacje społeczne z Mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami,
- konsultacje społeczne z sąsiednimi gminami i ich związkami, jak również z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- uzgodnienie możliwości odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie i Dyrektorem Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Warszawie,
- uzyskanie opinii Zarządu Województwa dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa.

Opracowanie ostatecznej wersji Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030

Zwieńczeniem etapu konsultacji społecznych były prace uwzględniające wnioski i opinie mieszkańców, formujące ostateczny kształt dokumentu. Proces konsultacji społecznych został podsumowany

w formie Raportu z konsultacji społecznych. Wypracowanie wspólnych celów i kierunków działań zapewniło stworzenie warunków do poprawy jakości życia ostrołęczanom i osobom związanym z miastem. Ostatnim etapem procesu opracowania strategii było przedstawienie projektu dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030 Radzie Miasta.

Nasze podejście do opracowania Strategii

Nasze podejście do opracowania Strategii opiera się na doświadczeniach i dobrych praktykach innych krajów oraz instytucji międzynarodowych. Staramy się wdrażać spójne podejście, które obejmuje zarówno kwestie społeczne, ekonomiczne, środowiskowe i przestrzenne.

W 2015 roku wszystkie 193 państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęły nowe, nadrzędne ramy dla globalnego zrównoważonego rozwoju, Agenda 2030.

Cele i zadania wskazują potrzebę włączania w procesy rozwojowe wszystkich grup i osób zainteresowanych, tak aby każdy miał szansę skorzystania z rezultatów rozwoju.

Ważne jest spójne podejście do ich wdrażania poprzez odnowione, zorientowane na ludzi strategie gospodarcze, w których problemy środowiska i rozwoju gospodarczego oraz społecznego będą traktowane jako całość.

Służyć temu ma promocja wzorców zrównoważonej produkcji i konsumpcji, a także innowacyjność gospodarki, zapewniające wszystkim możliwość godnej pracy z uwzględnieniem potrzeb żywieniowych, edukacyjnych i odpowiedniego formatu zabezpieczenia społecznego.

Jednocześnie, na jakość życia będzie miała wpływ determinacja w realizacji działań na rzecz walki ze zmianami klimatu czy też w zakresie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych i wodnych. Duży nacisk położony jest na zapewnienie pokoju i bezpieczeństwa, poszanowanie praw człowieka oraz dobre i przede wszystkim odpowiedzialne rządzenie jako podstawowe warunki trwałego rozwoju.

Ryc. 1 OKA - nasze wartości przy wypracowaniu Strategii Rozwoju Ostrołęki

Źródło: Urząd Miasta Ostrołęki

* Napis "I ❤ OKA„- Kocham Ostrołękę

"I ❤ OKA" Świetlny napis nawiązujący do miłości do Ostrołęki został zainstalowany w mieście. Pomysłodawcą projektu była Młodzieżowa Rada Miasta.

OKA - nasze wartości przy wypracowaniu Strategii Rozwoju Ostrołęki

O - otwartość i współpraca

K - koncentracja na realizacji postawionych celów

A - aktywność i poszukiwanie najbardziej efektywnych rozwiązań

Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki została opracowana na podstawie najnowszych badań oraz dobrych praktyk rozwoju miast na świecie. Najważniejsze wartości, trendy, będące inspiracją do budowy strategii Miasta, zostały odniesione do funkcjonalności Miasta i były inspiracją do prac nad kierunkami rozwoju Ostrołęki. Jednocześnie wsłuchiwaliśmy się w głos mieszkańców przedstawiany podczas prac nad wypracowaniem kierunków rozwoju miejsca, w którym żyjemy – jakim miastem w przyszłości ma być Ostrołęka? Dostrzegliśmy następujące kierunki, które powinniśmy uwzględnić w strategii:

ZRÓWNOWAŻONA Ostrołęka

- dbająca o równomierny rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny, oferująca Mieszkańcom w różnym wieku wygodne warunki życia, rozwijająca przyjazną, funkcjonalną i dostępną przestrzeń oraz mobilność miejską;

ZIELONA Ostrołęka

- dbająca o świadome gospodarowanie zasobami środowiska, ale również rozwojem terenów zielonych w przestrzeni publicznej oraz ich pozytywnym wpływem na jakość życia miejskiego; ekologia to utrwalony tryb życia mieszkańców, nawyki, przyzwyczajenia oraz codzienne decyzje;

15-MINUTOWA Ostrołęka

- kompaktowy charakter i planowanie przestrzeni miejskiej skoncentrowane jest na zapewnieniu Mieszkańcom wygodnego i szybkiego dotarcia do miejsc codziennego użytku, takich jak punkty usługowe, sklepy, placówki edukacyjne i medyczne i w ciągu 15 minut drogi pokonywanej pieszo lub rowerem od ich miejsca zamieszkania, bez konieczności podróżowania samochodem lub komunikacją miejską;

SPOŁECZNA Ostrołęka

- szanująca potrzeby zwiększającej się grupy seniorów, dbająca dobre o warunki i aktywny rozwój młodych, przywiązująca wagę do relacji sąsiedzkich, miejsc spędzania czasu w centrach aktywności, w niewielkich zagospodarowanych i ożywionych przestrzeniach;

ODPORNA Ostrołęka

- przygotowująca się do nadchodzących zmian i wyzwań związanych np. ze zmianami klimatu, dostosowująca się do trendów zero-emisyjności, czy też wyzwań związanych z napięciami militarnymi za wschodnią granią kraju, projektująca obiekty i przestrzenie publiczne dostosowane do optymalnych rozwiązań technologicznych.

NOWOCZESNA Ostrołęka

- prowadząca sprawiedliwą transformację energetyczną i cyfrową, wykorzystująca lokalny potencjał energetyczny, odnawialne źródła energii, magazynowanie energii i poprawę efektywności energetycznej do ograniczania kosztów, dywersyfikacji gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy, a jednocześnie rozwijająca dostępne e-usługi, inteligentne systemy

zarządzania miastem i bezpieczną infrastrukturę cyfrową, usprawniające codzienne funkcjonowanie mieszkańców, przedsiębiorców i instytucji publicznych.

W wypracowaniu strategii korzystano z najnowocześniejszych, współczesnych koncepcji rozwoju miast. Wśród zaplanowanych działań przeplatają się koncepcje miasta zrównoważonego, zielonego, piętnastominutowego, społecznego czy odpornego. Kluczowe elementy tych koncepcji zostały ujęte w Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki. Zostały one zwarte w wizji, jak również w celach strategii.

Część diagnostyczna

Część II. Diagnostyczna – wnioski z diagnozy

Najważniejsze potencjały i wyzwania rozwoju Miasta Ostrołęki zostały poddane szczegółowej analizie, a następnie opisane w Diagnozie do Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030. Diagnoza wraz z analizą SWOT została poddana syntezie, a wnioski z tego etapu badań miasta zostały opracowane, zgodnie z wytycznymi art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Wnioski z diagnozy zaktualizowano na stan z dnia 30.06.2025 roku. Poniżej zaprezentowano kluczowe wnioski z diagnozy Ostrołęki w podziale na obszar społeczny, gospodarczy i środowiskowy.

Sfera społeczna

Demografia

Na dzień 31 grudnia 2024 roku liczba mieszkańców Ostrołęki wynosiła 47 696 osób, przy gęstości zaludnienia wynoszącej 1 425,5 osób na 1 km². W latach 2020–2024 populacja miasta zmniejszyła się o 4,5%, co wpisuje się w obserwowaną od lat tendencję spadkową.

Analiza danych demograficznych wskazuje na systematyczny ubytek ludności Ostrołęki, wynikający zarówno z ujemnego przyrostu naturalnego, jak i ujemnego salda migracji. W ciągu ostatniej dekady odnotowano przewagę liczby wymeldowań nad zameldowaniami. Kluczowymi przyczynami tego zjawiska są: odpływ młodych, wykształconych osób do większych ośrodków miejskich w kraju i za granicą oraz migracje do pobliskich gmin, oferujących atrakcyjne warunki mieszkaniowe.

Szansą na zahamowanie niekorzystnych trendów demograficznych jest m.in. planowane ulokowanie w Ostrołęce jednostki wojskowej, co może wpłynąć na zatrzymanie młodych osób poszukujących stabilnego zatrudnienia w miejscu zamieszkania. Równolegle, konieczny jest rozwój miasta jako przestrzeni przyjaznej dla młodych, wykształconych mieszkańców – oferującej wysoką jakość życia, możliwości rozwoju zawodowego i dostęp do atrakcyjnych usług.

Zidentyfikowano również wyraźny proces starzenia się społeczeństwa Ostrołęki, przejawiający się wzrostem odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Zmieniająca się struktura demograficzna rodzi konieczność podejmowania działań w dwóch zasadniczych kierunkach: z jednej strony dostosowania infrastruktury miejskiej i oferty usług społecznych do potrzeb rosnącej liczby seniorów, z drugiej – tworzenia warunków zachęcających młode osoby do pozostania w mieście lub wyboru Ostrołęki jako miejsca do życia.

Dotychczasowy trend spadku liczby ludności powinien skłonić władze miasta do wdrażania kompleksowych działań zmierzających do zwiększenia atrakcyjności Ostrołęki jako miejsca do życia i pracy. Starzenie się populacji będzie miało istotny wpływ na lokalny rynek pracy i gospodarkę, a odpowiedzią na to wyzwanie powinny być działania nakierowane na aktywizację osób starszych oraz rozwój usług opiekuńczych i społecznych. Jednocześnie priorytetem pozostaje budowanie kapitału ludzkiego poprzez wspieranie młodych mieszkańców i tworzenie dla nich perspektyw rozwoju zawodowego i osobistego w granicach miasta.

Edukacja i wychowanie

Miasto Ostrołęka dysponuje dobrze rozwiniętym systemem oświaty, zapewniającym wystarczającą liczbę miejsc w placówkach edukacyjnych nie tylko dla mieszkańców miasta, lecz także dla dzieci i młodzieży z gmin ościennych oraz całego regionu. W 2024 roku Miasto Ostrołęka prowadziło łącznie 28 jednostek oświatowych, w ramach których funkcjonowały: 11 przedszkoli, 7 szkół podstawowych, 3 samodzielne licea ogólnokształcące, 4 zespoły szkół zawodowych, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna oraz Centrum Kształcenia Zawodowego.

Jednocześnie zauważalny jest wzrost zapotrzebowania na miejsca w żłobkach oraz placówkach wychowania przedszkolnego, co generuje potrzebę dalszego rozwoju infrastruktury w tym zakresie.

Na terenie miasta funkcjonuje jedna uczelnia wyższa – niepubliczna Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Ostrołęce. W ostatnich latach uczelnia ta notuje systematyczny spadek liczby studentów, co stanowi wyzwanie dla lokalnej oferty kształcenia wyższego i możliwości zatrzymania młodzieży w mieście po ukończeniu szkoły średniej.

Miasto podejmuje również działania na rzecz edukacji osób starszych. Przykładem jest Uniwersytet Trzeciego Wieku, działający przy Ostrołęckim Centrum Kultury, którego liczba słuchaczy wykazuje tendencję wzrostową. Inicjatywa ta odpowiada na potrzeby edukacyjne i integracyjne seniorów, wspierając ich aktywność społeczną.

Dostępność edukacji w Ostrołęce przekłada się na wzrost odsetka mieszkańców z wyższym wykształceniem. Jednocześnie obserwuje się spadek udziału osób legitymujących się wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz zasadniczym zawodowym. Choć trend ten świadczy o rosnących aspiracjach edukacyjnych mieszkańców, może on niekorzystnie wpływać na lokalny rynek pracy, prowadząc do niedoboru wykwalifikowanych pracowników w zawodach technicznych i rzemieślniczych, co znajduje odzwierciedlenie m.in. we wzroście kosztów usług specjalistycznych.

W perspektywie rozwoju miasta kluczowe znaczenie ma rozbudowa oferty opieki nad najmłodszymi dziećmi – w szczególności tworzenie nowych oddziałów lub placówek żłobkowych i przedszkolnych. Istotnym priorytetem jest również podnoszenie jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji oraz dostosowanie oferty szkół ponadpodstawowych do potrzeb i predyspozycji uczniów. Szczególny nacisk należy położyć na rozwój szkolnictwa zawodowego w odpowiedzi na bieżące i prognozowane potrzeby lokalnego rynku pracy oraz zmieniające się wyzwania gospodarki.

Wskazane jest także kontynuowanie i rozwijanie inicjatyw takich jak Uniwersytet Trzeciego Wieku, jako ważnego narzędzia aktywizacji edukacyjnej i społecznej osób starszych oraz elementu budowania społeczeństwa uczącego się przez całe życie.

Ochrona zdrowia

Głównym ośrodkiem opieki zdrowotnej w Ostrołęce i całym regionie jest Mazowiecki Szpital Specjalistyczny im. dr Józefa Psarskiego. Placówka dysponuje nowoczesnym Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym z Izbą Przyjęć oraz 17 całodobowymi oddziałami szpitalnymi, zapewniając kompleksową opiekę w wielu dziedzinach medycyny. System ochrony zdrowia w mieście uzupełnia 59 przychodni, 6 indywidualnych praktyk lekarskich, Stacja Pogotowia Ratunkowego MEDITRANS oraz Zakład Pielęgnacyjno- Opiekuńczy, a mieszkańcy mają również dostęp do ponad 25 aptek.

Pomimo relatywnie dobrze rozwiniętej infrastruktury medycznej, mieszkańcy Ostrołęki wskazują na konieczność dalszego rozwoju oferty usług zdrowotnych, zwłaszcza w zakresie dostępności do lekarzy specjalistów. Problem ten staje się szczególnie istotny w kontekście rosnącego zapotrzebowania na świadczenia zdrowotne ze strony mieszkańców sąsiednich gmin, którzy również korzystają z usług ostrołęckich placówek, a także w związku z planowanym uruchomieniem jednostki wojskowej, której funkcjonowanie będzie wymagało odpowiedniego zaplecza medycznego.

Jednym z kluczowych wyzwań stojących przed miastem w perspektywie najbliższych lat będzie rozwój istniejącej infrastruktury ochrony zdrowia, w tym budowa nowego budynku dla ZPO dla pacjentów wymagających całodobowej opieki medycznej oraz podniesienie jakości i dostępności usług specjalistycznych. Celem tych działań powinno być ograniczenie konieczności dojazdu mieszkańców do innych miast w celu uzyskania konsultacji i leczenia.

Z punktu widzenia długofalowego rozwoju lokalnego systemu zdrowia, szczególnego znaczenia nabierają działania związane z zapewnieniem odpowiedniej liczby wykwalifikowanego personelu medycznego oraz dostosowaniem oferty usług do zmieniających się potrzeb społecznych – w tym do starzejącego się społeczeństwa oraz wyzwań cywilizacyjnych, takich jak choroby przewlekłe, problemy zdrowia psychicznego czy rosnące znaczenie zdrowia publicznego.

Kierunkiem rozwoju powinny być również inwestycje w cyfryzację i nowoczesne technologie w ochronie zdrowia, w tym rozwój usług telemedycznych oraz wdrażanie narzędzi e-zdrowia, co umożliwi mieszkańcom łatwiejszy dostęp do konsultacji i opieki medycznej na odległość. Dodatkową szansę rozwojową może stanowić rozwój turystyki medycznej, która – przy odpowiednim wsparciu infrastrukturalnym i promocyjnym – może stać się jednym z elementów lokalnej specjalizacji.

Istotnym obszarem działań publicznych pozostaje także promocja zdrowia, edukacja prozdrowotna oraz profilaktyka chorób cywilizacyjnych. Wdrażanie programów wspierających zdrowy tryb życia, aktywność fizyczną i świadomość zdrowotną mieszkańców powinno stanowić integralny element lokalnej polityki zdrowotnej.

Kultura

Ostrołęka posiada rozbudowaną infrastrukturę kultury, która obejmuje zarówno instytucje miejskie, jak i placówki o charakterze regionalnym. Życie kulturalne miasta koncentruje się wokół Ostrołęckiego Centrum Kultury oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Wiktora Gomulickiego wraz z filiami. Uzupełnieniem tej oferty są Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Muzeum Żołnierzy Wyklętych oraz Biblioteka Pedagogiczna.

Instytucje te oferują zróżnicowany i atrakcyjny program działań: od wystaw i spektakli teatralnych po koncerty, seanse filmowe, przeglądy folklorystyczne, zajęcia artystyczne i edukację muzyczną. Kino „Jantar" w 2024 roku zaprezentowało ponad 2 tysiące seansów filmowych, które zgromadziły ponad 87 tys. widzów. W Ostrołęckim Centrum Kultury odbywają się liczne wydarzenia cykliczne, jak m.in. festiwal „Inqbator", koncerty zespołów tanecznych i muzycznych, warsztaty i pokazy, a także działania animacyjne kierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Pomimo intensywnej działalności instytucji kultury, mieszkańcy zgłaszają konkretne potrzeby w zakresie dostępu do przestrzeni i usług kulturalnych. Istnieje oczekiwanie uzupełnienia miejskiej infrastruktury o nowe miejsca aktywności – szczególnie otwarte przestrzenie z przeznaczeniem na

wydarzenia artystyczne, warsztaty czy koncerty. Jednocześnie wskazywana jest konieczność gruntownej modernizacji budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej – zarówno pod kątem funkcjonalnym, jak i estetycznym. Mieszkańcy zwracają uwagę na potrzebę dostosowania budynku do współczesnych standardów, w tym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także wyposażenia biblioteki w przestrzenie do pracy indywidualnej i spotkań grup nieformalnych oraz poszerzenia księgozbioru o nowości wydawnicze.

Obserwuje się także zmieniające się preferencje odbiorców kultury, w tym rosnące znaczenie nowoczesnych form wyrazu, zainteresowanie kulturą cyfrową oraz potrzebę wykorzystywania mediów społecznościowych i narzędzi online w komunikacji i uczestnictwie. Zmiana stylów życia mieszkańców, zwłaszcza młodszych pokoleń, znajduje odzwierciedlenie w zwiększonym udziale w zajęciach z zakresu tańca współczesnego, fotografii, filmu czy wydarzeń interaktywnych.

Równolegle widoczna jest potrzeba dalszego wsparcia dla działań środowiskowych i oddolnych inicjatyw mieszkańców, które obecnie często realizowane są przy ograniczonym dostępie do odpowiednich przestrzeni lokalowych lub technicznych. Wciąż niewystarczające są warunki do prowadzenia działań integrujących różne grupy społeczne, w tym młodzież, seniorów i osoby z mniejszych osiedli.

Mimo różnorodności oferty, barierą w pełnym uczestnictwie w kulturze pozostają m.in. ograniczenia lokalowe, brak elastycznych przestrzeni oraz niewystarczające dostosowanie działań do zróżnicowanych potrzeb mieszkańców. Wskazuje to na potrzebę dalszego rozwoju i przekształcania oferty instytucjonalnej w sposób bardziej otwarty, dostępny i angażujący różne grupy użytkowników.

Przeprowadzone w czerwcu 2026 roku badania społeczne wskazują również na potrzebę dalszego uzupełniania miejskiego systemu kultury o nową, interdyscyplinarną instytucję lub wielofunkcyjną przestrzeń, która łączyłaby działalność kulturalną, edukacyjną, społeczną i integracyjną. Jej rolą powinno być tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa mieszkańców, rozwijania inicjatyw oddolnych, działań międzypokoleniowych oraz nowoczesnego upowszechniania lokalnego dziedzictwa i tożsamości miasta. Potrzeba ta wynika nie z braku istniejącej oferty, lecz z ograniczonej dostępności elastycznych przestrzeni umożliwiających spotkania, warsztaty, działania partycypacyjne, dokumentowanie lokalnej pamięci i współpracę różnych środowisk. Nowa instytucja powinna zatem uzupełniać działalność już funkcjonujących podmiotów, odpowiadając na potrzeby, które obecnie nie są w pełni zaspokajane.

Sport

Możliwości podejmowania aktywności sportowej w Ostrołęce ocenić można jako dobre. Mieszkańcy mają dostęp do zróżnicowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, obejmującej m.in. stadion miejski, hale sportowe, korty tenisowe, siłownie zewnętrzne, boiska typu „orlik”, park wodny, plażę miejską z boiskiem do siatkówki plażowej oraz wypożyczalnie rowerów. Różnorodność zajęć prowadzonych przez lokalne kluby sportowe, jak również dostępność sprzętu i jakość obiektów, pozytywnie wpływają na aktywność fizyczną mieszkańców.

W Ostrołęce organizowanych jest wiele wydarzeń sportowych i rekreacyjnych, które cieszą się dużą popularnością i aktywnością lokalnej społeczności. Sport i rekreacja pełnią ważną funkcję integrującą,

edukacyjną i prozdrowotną, a także wzmacniają poczucie tożsamości lokalnej – zwłaszcza poprzez sukcesy zawodników i drużyn reprezentujących miasto.

Pomimo pozytywnych aspektów, jednym z istotnych wyzwań pozostaje niedostatecznie rozwinięta baza noclegowo-gastronomiczna. Ogranicza to możliwości zapraszania do miasta zawodników z innych regionów, organizacji wydarzeń sportowych o zasięgu ponadlokalnym, a także budowania trwałych relacji z potencjalnymi sponsorami. Braki w zapleczu towarzyszącym infrastrukturze sportowej wpływają na ograniczenie potencjału Ostrołęki jako miejsca rozgrywania prestiżowych turniejów i imprez masowych.

Aktualnym priorytetem pozostaje utrzymanie istniejącej infrastruktury sportowej w dobrym stanie technicznym, jej modernizacja oraz dalszy rozwój, który zwiększy jej atrakcyjność i funkcjonalność. Zgłaszana jest m.in. potrzeba budowy zewnętrznego basenu wraz ze strefą rekreacyjną jako uzupełnienia oferty sportowo-wypoczynkowej miasta.

Systematyczny wzrost liczby członków klubów sportowych oraz sukcesy odnoszone przez lokalnych zawodników i sekcje wskazują na rosnący potencjał sportowy Ostrołęki. Jego dalsze wykorzystanie będzie jednak uzależnione od jakości i dostępności infrastruktury, możliwości organizacyjnych oraz współpracy z otoczeniem instytucjonalnym i biznesowym.

Bezpieczeństwo

W Ostrołęce obserwuje się stopniową poprawę poziomu bezpieczeństwa, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa komunikacyjnego, przeciwpożarowego i powodziowego. Działania służb publicznych są sukcesywnie dostosowywane do zmieniającej się sytuacji w mieście, a współpraca między jednostkami odpowiedzialnymi za porządek publiczny, zarządzanie kryzysowe i infrastrukturę techniczną przebiega w sposób zorganizowany.

Wyzwanie nadal stanowi bezpieczeństwo publiczne w obszarze przestępczości i przemocy, które pozostaje istotnym problemem społecznym, szczególnie w kontekście poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Niezbędne jest kontynuowanie i rozwijanie działań profilaktycznych, zarówno w zakresie bezpieczeństwa osobistego, jak i prewencji w środowiskach szczególnie narażonych na wykluczenie i przemoc.

W związku ze wzrostem liczby uczestników ruchu drogowego – w tym także użytkowników rowerów i innych jednośladów – istotnym obszarem pozostaje dalsze wzmacnianie bezpieczeństwa komunikacyjnego. Dotyczy to zarówno infrastruktury drogowej i oświetleniowej, jak i działań edukacyjno-prewencyjnych, skierowanych do wszystkich grup wiekowych.

Z punktu widzenia bezpieczeństwa hydrologicznego i klimatycznego, konieczne jest zwiększanie ochrony wrażliwych odcinków infrastruktury przeciwpowodziowej – w tym przepustów pod wałami – oraz rozwój systemów monitoringu i wczesnego ostrzegania. W kontekście postępujących zmian klimatu rośnie znaczenie przeciwdziałania skutkom ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak deszcze nawalne, które mogą prowadzić do lokalnych podtopień i uszkodzeń infrastruktury miejskiej.

W związku ze zmianą uwarunkowań geopolitycznych oraz rosnącym znaczeniem ochrony ludności konieczne jest szersze ujmowanie bezpieczeństwa miasta, obejmujące nie tylko reagowanie na zdarzenia lokalne, lecz także przygotowanie Ostrołęki na sytuacje kryzysowe o charakterze długotrwałym lub ponadlokalnym. Dotyczy to w szczególności inwentaryzacji i przygotowania miejsc

doraźnego schronienia, zapewnienia ciągłości dostaw wody, energii, ciepła i podstawowych usług publicznych, a także opracowania procedur wsparcia osób starszych, z niepełnosprawnościami i innych mieszkańców wymagających pomocy. Istotne będzie również wzmacnianie współpracy pomiędzy samorządem, służbami ratowniczymi, podmiotami odpowiedzialnymi za infrastrukturę krytyczną, jednostką wojskową, organizacjami społecznymi i mieszkańcami, w tym poprzez ćwiczenia, edukację oraz rozwój skutecznych systemów ostrzegania i informowania o zagrożeniach.

Coraz większego znaczenia nabiera także odporność energetyczna i cyfrowa miasta. Bezpieczeństwo Ostrołęki zależy od niezawodnego funkcjonowania systemów teleinformatycznych, sieci łączności, infrastruktury energetycznej i komunalnej oraz zdolności kluczowych instytucji do działania w przypadku awarii, cyberataku lub przerwy w dostawach energii. Konieczne jest zatem rozwijanie zabezpieczeń teleinformatycznych, rezerwowych źródeł zasilania, magazynowania energii, systemów monitorowania infrastruktury oraz wielokanałowej komunikacji kryzysowej. Działania te powinny być powiązane z transformacją energetyczną i cyfrową miasta, tak aby modernizacja infrastruktury oraz rozwój e-usług i rozwiązań smart city jednocześnie zwiększały efektywność funkcjonowania Ostrołęki i ograniczały jej podatność na zakłócenia.

Polityka społeczna

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie wskazują, że wiodącymi przyczynami udzielania pomocy społecznej w Ostrołęce są długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie.

Problemy te często współwystępują i mają charakter długofalowy, wpływając na osłabienie samodzielności życiowej rodzin i osób indywidualnych. W 2024 roku z różnych form wsparcia społecznego korzystało 3,81% mieszkańców miasta. Pewną grupę osób objętych pomocą stanowią także osoby w kryzysie bezdomności.

W strukturze problemów społecznych zauważalne są zjawiska dziedziczenia wzorców bezradności, bierności oraz marginalizacji społeczno-zawodowej. Dlatego kluczowe znaczenie ma rozwijanie działań profilaktycznych i edukacyjnych, mających na celu wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych, przeciwdziałanie bezrobociu oraz ograniczenie ryzyka wykluczenia.

Wyzwaniem dla miejskiej polityki społecznej jest również poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczo-wychowawczych, szczególnie tych kierowanych do dzieci i młodzieży, w tym także z niepełnosprawnościami. Obserwuje się rosnące zapotrzebowanie na formy wsparcia środowiskowego, profilaktyki rodzinnej i rozwój lokalnych systemów usług społecznych.

W obliczu postępujących zmian demograficznych istotnym zadaniem staje się zapewnienie odpowiedniego poziomu jakości życia osób starszych. Wymaga to zarówno rozwijania opieki instytucjonalnej i środowiskowej, jak i tworzenia warunków dla aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym i kulturalnym miasta.

Sfera gospodarcza

Rynek pracy

Na koniec 2024 roku liczba osób pracujących w Ostrołęce wyniosła 17 394. Pomimo tej skali zatrudnienia, w niemal wszystkich sektorach gospodarki obserwuje się tendencję spadkową, wynikającą m.in. z ograniczonego napływu nowych inwestycji oraz kurczącego się zasobu pracowników. Struktura zatrudnienia pozostaje stabilna – największy udział mają usługi (71,40%), następnie przemysł (26,23%) oraz rolnictwo (2,37%).

Zjawisko spadku zatrudnienia jest szczególnie widoczne w przemyśle, co wiąże się z faktem, że w ostatnich latach w Ostrołęce nie powstały nowe zakłady produkcyjne o istotnym znaczeniu dla lokalnego rynku pracy. Wyzwaniem dla gospodarki miasta jest zatem tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, inwestycji i dywersyfikacji rynku pracy. Szansą na ożywienie aktywności gospodarczej może być rozwój jednostki wojskowej w Ostrołęce, która – dzięki generowaniu popytu na usługi i infrastrukturę – może uruchomić szereg powiązań z lokalnymi przedsiębiorstwami.

Gospodarcza siła Ostrołęki opiera się na kilku kluczowych podmiotach, do których należą m.in.: Energa Elektrownie „Ostrołęka" S.A., Xella Ytong Ostrołęka, Starglass sp. z o.o., Zakłady Mięsne „PEKPOL" Ostrołęka S.A., Agrana Fruit Polska sp. z o.o. oraz Oddział Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej „Piątnica".

Na koniec grudnia 2024 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w mieście wyniosła 1 576. Wśród osób pozostających bez pracy dominują osoby z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym, co wskazuje na konieczność dostosowania oferty edukacyjnej i szkoleniowej do realiów rynku pracy. Systematycznie utrzymujące się wskaźniki bezrobocia są efektem wielu nakładających się czynników: ograniczonego rozwoju sektora przemysłowego, zmian strukturalnych w gospodarce oraz braku zróżnicowanej oferty zatrudnienia.

W świetle powyższych danych szczególnego znaczenia nabiera rozwój edukacji zawodowej i ustawicznej, umożliwiającej przekwalifikowanie się osób dorosłych oraz kształcenie kadr zgodnie z potrzebami lokalnej gospodarki. Przyszłe lata będą wymagały zacieśnienia współpracy między instytucjami rynku pracy, sektorem edukacji i pracodawcami, zwłaszcza w kontekście przewidywanego rozwoju sektora obronnego oraz branż powiązanych z jego zapleczem logistycznym i technologicznym.

W kontekście sprawiedliwej transformacji energetycznej szczególnego znaczenia nabiera tworzenie nowych, trwałych i odpowiednio wynagradzanych miejsc pracy, które będą ograniczały społeczne i gospodarcze skutki stopniowego odchodzenia od energetyki węglowej. Wyłączenie bloku elektrowni o mocy 450 MW, a w przyszłości możliwość dalszych zmian w funkcjonowaniu sektora energetycznego, wiążą się z ryzykiem redukcji zatrudnienia, osłabienia lokalnych łańcuchów dostaw oraz zmniejszenia dochodów miasta. Konieczne jest zatem równoległe prowadzenie działań na rzecz przekwalifikowania pracowników, rozwoju kompetencji odpowiadających potrzebom nowych branż oraz pozyskiwania inwestycji niezależnych od energetyki konwencjonalnej. Potencjału dla dywersyfikacji lokalnego rynku pracy należy poszukiwać m.in. w odnawialnych źródłach i magazynowaniu energii, efektywności energetycznej, nowoczesnych technologiach, usługach dla biznesu, logistyce, sektorze obronnym oraz zagospodarowaniu terenów związanych z kompleksem energetycznym. Sprawiedliwa transformacja powinna prowadzić nie tylko do zastępowania likwidowanych miejsc pracy, lecz również do tworzenia

zatrudnienia o wyższej wartości dodanej, atrakcyjnego dla osób młodych i wykwalifikowanych oraz sprzyjającego ich pozostaniu lub powrotowi do Ostrołęki.

Działalność gospodarcza

Gospodarka Ostrołęki opiera się na trzech głównych filarach: handlu, usługach oraz przemyśle. Wśród branż przemysłowych szczególnie istotne znaczenie mają sektory: energetyczny, celulozowo-papierniczy, budowlany oraz rolno-spożywczy. Miasto jest siedzibą dużych i średnich zakładów przemysłowych, w tym największego producenta energii elektrycznej i cieplnej w północno-wschodniej Polsce – ENERGA Elektrownia Ostrołęka S.A.

W strukturze działalności gospodarczej podejmowanej przez mieszkańców dominuje handel (zarówno hurtowy, jak i detaliczny), budownictwo, a także działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, w tym doradztwo podatkowe, prawnicze i księgowo-rachunkowe. Na koniec 2024 roku liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 4 855, wobec 4 820 w roku 2021. Najwięcej firm działa w handlu i naprawie pojazdów (1 092 firmy), budownictwie (681 firm) oraz działalności profesjonalnej (592 firmy).

Struktura przedsiębiorstw w mieście opiera się głównie na mikroprzedsiębiorcach – 6 172 firmy zatrudniają do 9 osób, 131 firm ma status małych (10–49 pracowników), a 45 średnich (50–249 pracowników).

Na terenie miasta funkcjonuje podstrefa Warmińsko-Mazurskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, jednak obecnie brakuje w niej dostępnych terenów inwestycyjnych, co ogranicza potencjał przyciągania nowych inwestorów.

Istotnym impulsem rozwojowym dla lokalnej gospodarki może być powstająca jednostka wojskowa, której funkcjonowanie stworzy zapotrzebowanie na zaplecze usługowe, logistyczne i technologiczne. To szansa zarówno dla rozwoju istniejących firm, jak i powstania nowych miejsc pracy w sektorach związanych z obronnością oraz nowoczesnymi technologiami. W tym kontekście szczególnie ważne staje się budowanie współpracy z firmami wysokich technologii oraz wspieranie zatrudnienia osób młodych i wysoko wykwalifikowanych.

W perspektywie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości zauważalne są potrzeby związane z utworzeniem centrum biznesu, które kompleksowo wspierałoby ostrołęckie firmy w zakresie zarządzania, doradztwa prawnego, pozyskiwania finansowania oraz innowacji. Wskazane są także działania aktywizujące przedsiębiorczość młodych mieszkańców, umożliwiające im rozwój własnych inicjatyw gospodarczych w mieście.

Infrastruktura techniczna

Ostrołęka pełni funkcję ważnego węzła transportowego i komunikacyjnego w północno-wschodniej Polsce. Przez miasto przebiegają dwie drogi krajowe i trzy drogi wojewódzkie o charakterze strategicznym, łączące Ostrołękę m.in. z Warszawą, Augustowem, Olsztynem, Brodnicą i Sokołowem Podlaskim. Miejska sieć drogowa obejmuje sześć obiektów mostowych: dwa mosty na Narwi, dwa na rzece Czeczotka, jeden na Omulwi oraz kładkę pieszą Należy równocześnie wspomnieć o moście na granicy miasta, w Teodorowie, który znacznie odciąża ruch kołowy Ostrołęce. W związku z rosnącym

natężeniem ruchu i potrzebami mieszkańców planowana jest budowa nowego mostu na Narwi – inwestycja ta realizowana będzie dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym.

Kluczowym projektem infrastrukturalnym pozostaje budowa obwodnicy miasta, której celem jest zmniejszenie obciążenia ruchem tranzytowym oraz ograniczenie emisji hałasu i zanieczyszczeń w centrum. Mieszkańcy sygnalizują również potrzebę rozbudowy sieci ścieżek rowerowych, w tym tworzenia zamkniętych, spójnych tras rekreacyjnych oraz dalszego rozwoju systemu miejskich wypożyczalni rowerów.

Infrastruktura wodociągowa i sanitarna w Ostrołęce oceniana jest jako zadowalająca. Sieć techniczna miasta jest systematycznie modernizowana i dostosowywana do zmieniających się potrzeb mieszkańców oraz kierunków rozwoju urbanistycznego.

Produkcją i dystrybucją ciepła zajmują się trzy główne podmioty: ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o., Stora Enso Narew Sp. z o.o. oraz ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. System ciepłowniczy obejmuje sieci wodne dwuprzewodowe oraz parowe jednoprzewodowe. W latach 2011–2015 przeprowadzono modernizację sieci, zastępując tradycyjne technologie przesyłowe rurami preizolowanymi oraz unowocześniając izolacje napowietrznych sieci wodnych. W obliczu wymogów związanych z polityką klimatyczną i ochroną środowiska, dalszy rozwój sieci powinien uwzględniać niskoemisyjność i rozwiązania proekologiczne.

Ostrołęka wyróżnia się również pod względem infrastruktury energetycznej. Na terenie miasta działa największy producent energii elektrycznej i cieplnej w północno-wschodniej Polsce – ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. Elektrownia B stanowi jedyną elektrownię systemową w regionie, pełniąc kluczową funkcję w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym.

Funkcjonowanie infrastruktury energetycznej wiąże się z powstawaniem ciepła odpadowego, którego gospodarcze wykorzystanie może przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia ilości energii cieplnej odprowadzanej do środowiska, w tym do wód Narwi. Zasadne jest przeprowadzenie analiz możliwości odzysku i wykorzystania tego ciepła na potrzeby ciepłownictwa, usług publicznych oraz nowych funkcji gospodarczych i rekreacyjnych. Jednym z rozważanych kierunków jest wykorzystanie ciepła odpadowego na potrzeby kompleksu termalnego, pod warunkiem potwierdzenia technicznej, środowiskowej, prawnej i ekonomicznej wykonalności przedsięwzięcia.

Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna

System komunikacji miejskiej w Ostrołęce jest stosunkowo dobrze rozwinięty. Na dzień 31 grudnia 2024 roku w mieście funkcjonowało 14 linii autobusowych, obsługujących 187 przystanków. Pomimo dostępnej infrastruktury i rozbudowanej sieci, liczba pasażerów korzystających z transportu zbiorowego systematycznie maleje. Tendencja ta może mieć związek z rosnącą liczbą samochodów osobowych oraz zmianami w stylu życia mieszkańców.

Komunikacja kolejowa w Ostrołęce odgrywa marginalną rolę w przewozach pasażerskich. Jednym z powodów jest lokalizacja stacji kolejowej – oddalonej o około 5 kilometrów od centrum miasta – co znacząco wpływa na wygodę podróży i czas dojazdu, zwłaszcza w przypadku braku sprawnej integracji z transportem miejskim.

W ostatnich latach obserwowany jest stały wzrost liczby pojazdów prywatnych, co przyczynia się do nasilenia problemów związanych z hałasem, emisją spalin oraz zatłoczeniem ulic. Na przestrzeni czterech ostatnich lat liczba zarejestrowanych samochodów w Ostrołęce wzrosła o około 10%.

Długość istniejącej infrastruktury rowerowej nie uległa zmianie od 2022 roku i wynosi 32,435 km. Pomimo widocznego zainteresowania mieszkańców rowerami – w tym także miejskimi wypożyczalniami – brak rozwoju ścieżek rowerowych ogranicza możliwości bezpiecznego i efektywnego korzystania z tego środka transportu, zwłaszcza w celach codziennej mobilności.

Ograniczenia w funkcjonowaniu transportu zbiorowego oraz niedostateczny rozwój alternatywnych form mobilności stanowią istotne wyzwania dla zrównoważonego rozwoju miasta. Wskazana jest potrzeba podejmowania działań promujących korzystanie z komunikacji publicznej, w tym dostosowania oferty przewozowej do potrzeb mieszkańców, inwestycji w nowoczesny tabor, integracji taryfowej oraz wzmocnienia funkcji przesiadkowych. Ważne są także działania infrastrukturalne i organizacyjne, takie jak rozszerzanie strefy płatnego parkowania czy kampanie edukacyjne wspierające wybór ekologicznych form przemieszczania się.

Turystyka

Ostrołęka, mimo że nie posiada cech typowych dla ośrodków turystycznych, wykazuje potencjał w zakresie rozwoju turystyki kierunkowej i krótkookresowej – zwłaszcza weekendowej oraz biznesowej. Coraz większym zainteresowaniem cieszą się walory krajobrazowo-przyrodnicze, w szczególności tereny położone nad rzeką Narwią i wzdłuż wałów przeciwpowodziowych. Obszary te, choć atrakcyjne przyrodniczo i rekreacyjnie, są w dużej mierze niewykorzystane i wymagają zagospodarowania oraz lepszego powiązania z miejską infrastrukturą wypoczynkową.

W odpowiedzi na ten potencjał, Ostrołęka realizuje projekt „Pisa-Narew – szlak aktywnej turystyki wodnej" w ramach Funduszy Europejskich dla Polski Wschodniej. Inicjatywa ta ma na celu pobudzenie ruchu turystycznego w oparciu o potencjał rzeki Narwi, poprzez tworzenie tras wodnych i infrastruktury aktywnej turystyki przyrzecznej. Kolejne działania wspierające rozwój turystyki mają być kontynuowane w ramach Partnerstwa „Ostrołęcki Obszar Strategicznej Interwencji", skupionego na łączeniu potencjałów gmin sąsiadujących z Ostrołęką i podejmowaniu wspólnych inicjatyw w zakresie promocji i rozwoju funkcji turystycznych.

Wśród obecnych walorów miasta wyróżnić można m.in. Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Muzeum Żołnierzy Wyklętych, wybrane obiekty zabytkowe i architektoniczne, plażę miejską nad Narwią oraz ofertę kulturalną Ostrołęckiego Centrum Kultury – koncerty, spektakle, kino letnie, recitale i inne wydarzenia, które regularnie przyciągają mieszkańców i odwiedzających. Mimo tego, mieszkańcy i lokalne środowiska zauważają brak rozpoznawalnego, cyklicznego wydarzenia o zasięgu ponadlokalnym, które mogłoby promować miasto na zewnątrz i zachęcać do odwiedzin.

Czynnikiem istotnie ograniczającym rozwój turystyki w Ostrołęce pozostaje niewystarczająca baza noclegowo-gastronomiczna. Obecna oferta nie spełnia oczekiwań turystów podróżujących w celach wypoczynkowych lub rekreacyjnych i nie jest w stanie obsłużyć ruchu turystycznego na większą skalę. Diagnoza wskazuje potrzebę przyciągnięcia inwestorów zainteresowanych rozwojem nowych form

zakwaterowania – w tym obiektów o wyższym standardzie, takich jak hotele, pensjonaty czy ośrodki SPA, oferujące usługi uzupełniające w zakresie rekreacji i odnowy biologicznej.

Dostrzegalna jest także potrzeba rozwinięcia oferty gastronomicznej oraz zwiększenia liczby aktywności sportowo-rekreacyjnych – zwłaszcza związanych ze sportami wodnymi i rekreacją nad Narwią. Zwiększenie dostępności infrastruktury wypoczynkowej oraz stworzenie wyraźnej tożsamości turystycznej miasta, powiązanej z jego historią i położeniem, mogłoby stać się podstawą do budowania rozpoznawalnej marki turystycznej Ostrołęki.

Założenia krajowej polityki regionalnej

Z punktu widzenia krajowej polityki regionalnej Ostrołęka pełni funkcję ośrodka subregionalnego zapewniającego mieszkańcom północno-wschodniego Mazowsza dostęp do usług publicznych i rynkowych wyższego rzędu. Zasięg funkcjonalnego oddziaływania miasta obejmuje w szczególności gminy Goworowo, Kadzidło, Lelis, Myszyniec, Olszewo-Borki i Rzekuń. Utrzymanie i wzmacnianie tej pozycji wymaga rozwoju bazy ekonomicznej i rynku pracy, poprawy dostępności mieszkaniowej i komunikacyjnej oraz zapewnienia odpowiedniego standardu usług zdrowotnych, edukacyjnych, kulturalnych, administracyjnych i związanych z bezpieczeństwem. Działania powinny być planowane z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców całego obszaru funkcjonalnego, a nie wyłącznie osób zamieszkujących w granicach administracyjnych Ostrołęki.

Sfera środowiskowa i przestrzenna

Gospodarka wodna

Przez Ostrołękę przepływają cztery rzeki: Narew, Omulew, Czeczotka i Dopływ spod Starej Wsi. Rzeka Narew – jako główny ciek wodny – wraz ze swoim prawobrzeżnym dopływem Omulew stanowi podstawową oś struktury przyrodniczej miasta. Doliny obu rzek zachowują w dużej mierze naturalny, najmniej przekształcony krajobraz. Obszary nadrzeczne są nie tylko cenne przyrodniczo, lecz także stanowią potencjalną przestrzeń dla działań rekreacyjnych i turystycznych.

Pod względem hydrograficznym Ostrołęka leży w dorzeczu Wisły. Sieć wodna w granicach miasta jest stosunkowo dobrze rozwinięta, obejmując cieki II rzędu (Narew) oraz III rzędu (Omulew, Czeczotka i Dopływ spod Starej Wsi). Rzeki te, płytko wcięte w teren, zbierają wody z rozbudowanego systemu rowów melioracyjnych. Na terenie miasta występują także niewielkie zbiorniki wodne i oczka – głównie starorzecza Narwi.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest niepokojący trend systematycznego spadku poziomu wód w rzekach, szczególnie w okresach suchych. Zjawisko to pogłębia problem sezonowych niedoborów wody i może negatywnie wpływać na stan ekosystemów wodnych oraz możliwości wykorzystania potencjału rekreacyjno-turystycznego rzeki Narwi. Wskazuje to na potrzebę monitorowania lokalnych warunków hydrologicznych i podejmowania działań adaptacyjnych w kontekście zmian klimatycznych.

Jednocześnie okresowo występują stany wysokich wód – zwłaszcza w Narwi – które mogą przekraczać poziom alarmowy (380 cm), prowadząc do zagrożeń powodziowych. Największe ryzyko dotyczy prawobrzeżnej części miasta, szczególnie rejonów ulic Warszawskiej, Obozowej, Ogródkowej oraz

osiedli Leśne, Łazek i Otok. Obszary te zamieszkuje ok. 1600 osób w blisko 300 gospodarstwach domowych.

Brzegi Narwi w granicach miasta są częściowo obwałowane: 4,40 km po stronie lewobrzeżnej i 1,95 km po stronie prawobrzeżnej. Jednak na kilku odcinkach wałów brakuje – np. prawobrzeżna część miasta na odcinku od mostu im. Gen. A. Madalińskiego do mostu kolejowego (2,30 km) oraz lewobrzeżna część od elektrowni ENERGA do ujścia Czeczotki. Część funkcji ochronnych pełni nasyp ul. Warszawskiej.

Ostrołęka została wskazana w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły jako jedna z siedmiu gmin zlokalizowanych w zlewni Narwi o bardzo wysokim poziomie ryzyka powodziowego. W granicach miasta znajdują się:

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym 1% – ok. 173,68 ha (5,19% powierzchni miasta),
- obszary o prawdopodobieństwie 10% – ok. 273,56 ha (8,18% powierzchni miasta).

W ramach Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły na obszarze Ostrołęki przewidziano do realizacji następujące działania techniczne:

- Budowa wału przeciwpowodziowego od strony Osiedla Leśne w Ostrołęce,
- Odbudowa lewostronnego obwałowania rzeki Narew w Ostrołęce wraz z budowlami związanymi z nim funkcjonalnie,
- Odbudowa prawostronnego obwałowania rzeki Narew w Ostrołęce wraz z odbudową śluzy wałowej w km 1+237.

Na tych terenach obowiązują odrębne przepisy dotyczące zagospodarowania przestrzennego, nakazów, zakazów i ograniczeń.

Za utrzymanie wałów przeciwpowodziowych odpowiada od 2020 roku Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Zarząd Zlewni w Ostrołęce. Prowadzone są prace konserwacyjne, w tym koszenie i uzupełnianie ubytków skarp. Przeglądy techniczne wskazują jednak na pilną potrzebę modernizacji wybranych odcinków, m.in. lewostronnego wału o długości ok. 450 m między mostami im. Gen. A. Madalińskiego i kard. S. Wyszyńskiego. Szczególnego nakładu inwestycyjnego wymagają przepusty pod wałami, które odpowiadają za odprowadzanie wód opadowych – ich zły stan techniczny może zagrażać zarówno konstrukcji wałów, jak i bezpieczeństwu mieszkańców. Zgodnie z obowiązującym od 2021 r. Planem przeciwdziałania skutkom suszy na terenie gminy występuje przeważnie klasa silnego zagrożenia suszą (łączne zagrożenie wszystkimi rodzajami suszy). Cały ten teren jest zagrożony suszą atmosferyczną oraz hydrologiczną w stopniu umiarkowanym, natomiast suszą hydrogeologiczną – w stopniu słabym. Większość terenu gminy jest zagrożona susza rolniczą w stopniu ekstremalnym. W ww. dokumencie w granicach gminy nie przewidziano do realizacji żadnych działań technicznych.

Ze względu na położenie Ostrołęki w dolinie Narwi, a także obserwowane zmiany klimatyczne, zwiększające częstotliwość ekstremalnych zjawisk pogodowych, rozwój systemu zabezpieczeń przeciwpowodziowych, poprawa jakości infrastruktury hydrologicznej oraz wzmocnienie odporności miasta na skutki suszy i powodzi pozostają jednym z kluczowych wyzwań rozwojowych.

Zagospodarowanie przestrzenne

Ostrołęka jest największym miastem północno-wschodniego Mazowsza i pełni funkcję kluczowego ośrodka administracyjnego, społecznego i gospodarczego regionu. Miasto znajduje się w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, w odległości ok. 119 km od Warszawy, 115 km od Białegostoku i 126 km od Olsztyna. W granicach administracyjnych województwa mazowieckiego Ostrołęka posiada status miasta na prawach powiatu, będąc jednocześnie siedzibą powiatu ziemskiego.

Powierzchnia miasta wynosi 3 346 ha (33 km²). Układ przestrzenny Ostrołęki kształtowany był m.in. przez warunki przyrodnicze, wynikające z położenia w obrębie trzech jednostek geomorfologicznych: Niziny Północnomazowieckiej (Międzyrzecze Łomżyńskie), Doliny Dolnej Narwi oraz Równiny Kurpiowskiej. Różnorodność rzeźby terenu i obecność dolin rzecznych wpływają zarówno na warunki urbanistyczne, jak i atrakcyjność krajobrazową poszczególnych części miasta.

Ostrołęka składa się z 17 osiedli. Część północno-wschodnia koncentruje działalność przemysłową, natomiast centrum skupia funkcje administracyjne, usługowe i mieszkaniowe. Powierzchnia objęta obowiązującymi planami miejscowymi (stan na 31.12.2023 r.) wynosi 2 005,5 ha.

Z diagnozy wynika, że miasto mierzy się z procesami suburbanizacji, polegającymi na odpływie mieszkańców na tereny podmiejskie. Rozproszenie zabudowy prowadzi do niekontrolowanego zajmowania cennych przyrodniczo obszarów oraz zwiększa koszty infrastrukturalne. Utrzymanie spójności przestrzennej Ostrołęki stanowi jedno z istotnych wyzwań planistycznych.

Powierzchnia terenów zieleni w mieście to 348 ha, co stanowi nieco ponad 10% jego całkowitej powierzchni. Na ten zasób składają się zarówno obszary leśne, jak i zieleń urządzona: parki, zieleńce, cmentarze zadrzewione, tereny zieleni osiedlowej, zieleń przyuliczna oraz ogrody działkowe i ogródki przydomowe. Mimo tego udział terenów zielonych jest relatywnie niski – co ogranicza potencjał środowiskowy i rekreacyjny miasta.

Badania i konsultacje społeczne potwierdzają, że mieszkańcy oczekują konsekwentnej, spójnej polityki przestrzennej, kładącej nacisk na estetykę, dostępność i ekologiczny charakter miejskiej przestrzeni. Wskazują również potrzebę dalszego rozwijania infrastruktury zielonej i rekreacyjnej – w tym placów zabaw, ścieżek zdrowia, tras biegowych – oraz poprawy jakości środowiska, m.in. poprzez likwidację źródeł niskiej emisji („kopciuchów") i usuwanie materiałów zawierających azbest.

W ostatnich latach mieszkańcy zwracali także uwagę na potrzebę rewitalizacji przestrzeni publicznych w śródmieściu, jak również konieczność powiększania dostępnych terenów zieleni, szczególnie w gęsto zabudowanych obszarach. Równocześnie rosną oczekiwania dotyczące ekologicznych systemów ciepłowniczych i zapewnienia czystego powietrza.

Strategiczną szansą dla Ostrołęki jest ulokowanie jednostki wojskowej, co wiąże się z potencjalnym rozwojem nowej zabudowy mieszkaniowej oraz wzrostem zapotrzebowania na usługi społeczne, edukacyjne, sportowe i kulturalne. Przyszłe planowanie przestrzenne powinno zatem uwzględniać zrównoważony rozwój terenów miejskich oraz przeciwdziałać niekontrolowanej ekspansji przestrzennej. Istotnym wyzwaniem pozostaje poprawa jakości przestrzeni publicznych i wzmocnienie ich funkcji integracyjnych – zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i dla dorosłych i seniorów.

Ostrołęka stoi dziś przed koniecznością dalszego rozwoju systemu mobilności miejskiej oraz adaptacji przestrzeni publicznych do potrzeb mieszkańców. Wskazana jest kontynuacja rozbudowy sieci ścieżek rowerowych w mieście i okolicach, a także inwestowanie w miejsca sprzyjające integracji społecznej i aktywności międzypokoleniowej. Równocześnie polityka miejska powinna promować rozwiązania przyjazne środowisku oraz wspierać mieszkańców w przechodzeniu na ekologiczny tryb życia.

Wnioski z Badań społecznych - Wyzwania stojące przed Ostrołęką zgodnie z opinią Mieszkańców

W wyniku przeprowadzonego badania ankietowego wśród Mieszkańców, udało nam się zidentyfikować najważniejsze kwestie wymagające uwagi oraz rozwiązań w ramach Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki. Dzięki zebranym wnioskom z badań społecznych – mogliśmy uwzględnić najważniejsze wyzwania jakie dostrzegają Mieszkańcy w Strategii. Do głównych zadań stojących przed Miastem należą (od najczęstszych odpowiedzi):

1. wadliwy układ i stan techniczny infrastruktury drogowej oraz okołodrogowej, powodujący korki, brak trzeciej przeprawy przez Narew i obwodnicy miasta, a także niedobory w zakresie dróg lokalnych/osiedlowych i urządzeń bezpieczeństwa drogowego;
2. pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych i wspieranie rozwoju obecnych w mieście przedsiębiorstw, w celu tworzenia nowych miejsc pracy;
3. wielofunkcyjne zagospodarowanie brzegów Narwi;
4. migracja, zwłaszcza młodych mieszkańców ;
5. niedostatek wszystkich form zieleni miejskiej;
6. usprawnienie ponadlokalnej komunikacji kolejowej i autobusowej;
7. utrzymanie czystości i estetycznych przestrzeni miejskich;
8. potrzeba budowy nowego stadionu miejskiego;
9. zły stan dworca autobusowego ;
10. prawidłowe funkcjonowanie lokalnego szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego;
11. rewitalizacja urbanistyczna, techniczna i ekonomiczna Starego Miasta;

Podczas przeprowadzonego badania ankietowego Mieszkańcy Ostrołęki wyrazili swoje preferencje dotyczące inwestycji, które są istotne dla rozwoju miasta. Z uwzględnieniem ich opinii, najważniejsze projekty zostały uwzględnione w planach rozwoju miasta. Wśród proponowanych mieszkańcy wskazali m.in. budowę trzeciego mostu na rzece Narwi, rozwój infrastruktury drogowej, budowę dróg rowerowych oraz rozwój zieleni miejskiej. Odpowiednio przygotowane przedsięwzięcia zaspokoją potrzeby Mieszkańców i przyczynią się do dalszego rozwoju miasta. Do najważniejszych zgłoszonych projektów należą (od najczęstszych odpowiedzi):

1. budowa trzeciego mostu na Narwi, na wysokości Ronda Łupaszki, wraz z obwodnicą miasta w ciągu drogi krajowej 53 i wojewódzkiej 760;
2. rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej, przebudowa i remonty ulic i skrzyżowań;
3. budowa dróg rowerowych, w tym połączenie ich w spójną pętlę otaczającą miasto, pełniąca także funkcje spacerowe;
4. rozwój i rewitalizacja założeń zieleni miejskiej, nasadzenia wysokich drzew, nowe parki, nowa roślinność na skwerach;
5. wielofunkcyjne zagospodarowanie nabrzeży Narwi (bulwary, park, scena-amfiteatr;

6. budowa infrastruktury turystyczno-kulturalno-rekreacyjnej;
7. rozwój dalekobieżnych połączeń kolejowych i autobusowych;
8. przebudowa i rozbudowa stadionu;
9. pozyskanie dużych inwestorów zewnętrznych;
10. inwestycje służące redukcji niskiej emisji;
11. remont dworca autobusowego;

Analiza SWOT

Ryc. 2 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem o charakterze diagnostyczno-prognostycznym, tworzonym na podstawie wyników badań przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta, radnych, specjalistów,

przedstawicieli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców i innych uczestników warsztatów strategicznych. Jest metodą porządkującą czynniki rozwoju społeczno- gospodarczego Miasta.

Jej celem jest identyfikacja czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które definiują aktualną sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną, a także wskazują najlepsze rozwiązania oraz kierunek działań pozwalających na osiągnięcie wyznaczonych celów przy minimalizacji zagrożeń

Tabela 1 Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
▪ silne tradycje przemysłowe i energetyczne, rozwinięta infrastruktura techniczna oraz doświadczenie kadr stanowiące podstawę do prowadzenia transformacji gospodarczej i energetycznej miasta, ▪ sprawnie działające duże i średnie firmy będące siłą gospodarczą regionu, w tym ENERGA Elektrownia Ostrołęka S.A. jako największe przedsiębiorstwo miasta oraz największy producent energii elektrycznej i cieplnej w północno-wschodniej części polski, ▪ tereny przemysłowe oraz tereny inwestycyjne dostosowane do potrzeb biznesu energochłonnego, ▪ ważna rola Ostrołęki jako miasta subregionalnego, stanowiącego ważny ośrodek społeczno-kulturalno-gospodarczy dla sąsiadujących samorządów, ▪ kapitał społeczny, będący motorem działań miasta, ▪ wykształcone i doświadczone kadry, ważne dla rozwoju podmiotów gospodarczych, ▪ ważny węzeł transportowy oraz komunikacyjny, ▪ duży potencjał lokalnej młodzieży, kreatywnej i aktywnie angażującej się w rozwój miasta, ▪ dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna i dobra dostępność komunikacyjna, ▪ rozwinięta sieć dróg stanowiących połączenia zewnętrzne z otaczającymi obszarami i	▪ brak obwodnic zewnętrznych i duże natężenie ruchu pojazdów w mieście, ▪ układ drogowy skoncentrowany na obsłudze dojazdów do centrum oraz tranzycie przez śródmieście, wynikający z lokalizacji mostów na Narwi zbiegających się w jednym punkcie, ▪ peryferyjne położenie stacji kolejowej i linii kolejowych, wymuszające korzystanie z innych środków transportu w dojeździe do centrum, ▪ niedostatecznie rozwinięta sieć transportu zbiorowego w obrębie miasta, ▪ ograniczenia w rozwoju zagospodarowania przestrzennego wynikające z cech środowiska naturalnego — dużej powierzchni terenów podmokłych, narażonych na podtopienia i powodzie, ▪ niewystarczająca powierzchnia dostępnych terenów inwestycyjnych, ▪ wydłużające się procesy inwestycyjne wynikające z przedłużających się procedur administracyjnych, często niezależnych od miasta, ▪ rozpraszanie się zabudowy i dezintegracja przestrzenna z gminami sąsiednimi, prowadzące do wzrostu

udostępniających tereny w mieście, ▪ szeroka oferta usług zdrowotnych i wysoki poziom specjalistycznych usług medycznych, ▪ wysoka różnorodność obiektów kulturowych i ich unikalność, co stanowi o dużej atrakcyjności miasta, ▪ występowanie atrakcyjnych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych o walorach kulturowych (nabrzeże Narwi) oraz dziedzictwo kulturowe ziemi kurpiowskiej, położenie na terenie Zielonych Płuc Polski, ▪ dynamicznie działający samorząd, sprawnie realizujący procedury administracyjne, współpracujący z przedsiębiorcami i pozyskujący nowych inwestorów, ▪ obecność jednostki wojskowej wzmacniająca strategiczne znaczenie miasta oraz potencjał współpracy w zakresie bezpieczeństwa, logistyki i rozwoju sektora obronnego, ▪ dostępność terenów i infrastruktury związanych z kompleksem energetycznym, możliwych do wykorzystania w procesie dywersyfikacji gospodarczej i energetycznej miasta.	zapotrzebowania na infrastrukturę drogową i wodno-kanalizacyjną, ▪ planowane ograniczenie zatrudnienia w Elektrowni Ostrołęka związane z jej modernizacją, ▪ odpływ przedsiębiorstw wymagających dużych terenów inwestycyjnych poza granice miasta, ▪ długookresowe utrzymywanie się ujemnego salda migracji i odpływ młodych, wykształconych mieszkańców, ▪ utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, ▪ wzrost średniego wieku mieszkańców miasta, ▪ pogłębiające się rozwarstwienie materialne mieszkańców, związane z rosnącą liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, ▪ rozpad więzi społecznych i rodzinnych na skutek rosnącego indywidualizmu w modelu życia, ▪ malejące zainteresowanie losem seniorów w rodzinach, osłabienie więzi międzypokoleniowych, ▪ wzrost częstotliwości i skali konfliktów przestrzennych między interesami społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi, ▪ silne uzależnienie części lokalnego rynku pracy, dochodów miasta i powiązań gospodarczych od funkcjonowania sektora energetyki konwencjonalnej oraz dużych podmiotów przemysłowych, ▪ brak kompleksowego systemu przekwalifikowania pracowników i dostosowywania ich kompetencji do potrzeb zielonej gospodarki, nowoczesnej energetyki, cyfryzacji i sektora obronnego, ▪ niepełna cyfryzacja usług publicznych, rozproszenie e-usług oraz ograniczona możliwość przeprowadzenia całych postępowań administracyjnych drogą elektroniczną.
Szanse	**Zagrożenia**
▪ zagospodarowanie terenów i infrastruktury związanych z kompleksem energetycznym na potrzeby nowych inwestycji przemysłowych, energetycznych i technologicznych, w tym	▪ zmieniające się warunki klimatyczne, skutkujące koniecznością dostosowania się do zjawisk ekstremalnych, takich jak nawałnice czy długotrwałe susze,

potencjalnego rozwoju źródeł nisko- i zeroemisyjnych,
- plany poprowadzenia ruchu tranzytowego nową osią drogową wschód–zachód,
- planowany przebieg linii Kolei Dużych Prędkości z Centralnego Portu Komunikacyjnego przez Warszawę do Tłuszcza, znacząco skracający czas przejazdu do Warszawy,
- modernizacja linii kolejowej w kierunku Białegostoku,
- rozpoczęcie budowy Ostrołęckiego Węzła Kolejowego,
- planowane uruchomienie przewozów pasażerskich na trasach: Małkinia–Ostrołęka, Śniadowo–Łomża/Białystok, Ostrołęka–Chorzele,
- inwestycje w sieci elektroenergetyczne: 400 kV Ostrołęka–Stanisławów oraz 400 kV Ostrołęka–Ełk,
- lokalizacja Jednostki Wojskowej podporządkowanej 1 Dywizji Piechoty Legionów na terenie Ostrołęki,
- planowane utworzenie szlaków wodnych: szlaku pasażerskiego im. Króla Stefana Batorego i ponadregionalnego szlaku pasażerskiego Pisa–Narew,
- zamiary rozwoju szkieletowej sieci tras rowerowych w oparciu o trasy międzynarodowe i ponadregionalne, w tym ev11 oraz doliny rzeczne Narwi,
- upowszechnienie pracy zdalnej i nowych modeli zatrudnienia jako zachęta do pozostania w mieście przy jednoczesnej pracy dla firm spoza Ostrołęki i Unii europejskiej,
- wzrost popytu na nowoczesne i niszowe formy turystyki: industrialnej, batalistycznej, rekreacyjno–leczniczej, ekologicznej i kulturowej,
- rozwój społecznego i gospodarczego wykorzystania technologii informatycznych, w tym telepracy, teleusług i e-commerce,
- rosnące zainteresowanie ekologicznym stylem życia i zdrową żywnością, prezentujące ostrołękę jako atrakcyjne miejsce do życia w kontekście zmian klimatycznych,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców i otwartość na rozwiązania oparte na odnawialnych źródłach energii,
- wzrost wymagań w zakresie ochrony środowiska, wiążący się z koniecznością ponoszenia wysokich nakładów finansowych,
- zmiany stylu życia, prowadzące do wzrostu zachorowań na choroby cywilizacyjne i przewlekłe,
- postępujące ubożenie społeczeństwa, wynikające z rosnących kosztów życia,
- zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego, utrudniająca planowanie długofalowych inwestycji oraz zapewnienie stabilności budżetu,
- wzrost kosztów realizacji zadań własnych oraz zwiększanie obowiązków nakładanych na samorządy, prowadzące do zadłużania się i konieczności obsługi tego zadłużenia,
- postępujący niedobór zasobów wodnych, w tym obniżanie poziomu wód w rzece Narew i lokalnych ciekach, prowadzące do odsłaniania infrastruktury hydrotechnicznej oraz ograniczenia możliwości retencji wody,
- negatywny wpływ suszy na rolnictwo i ekosystemy, skutkujący pogorszeniem warunków upraw, spadkiem plonów oraz zagrożeniem dla lokalnej fauny i flory wodno-błotnej,
- powstawanie mielizn i degradacja siedlisk wodnych, powodujące zaburzenia w funkcjonowaniu ekosystemów oraz ograniczenie atrakcyjności przyrodniczej i turystycznej doliny Narwi,
- wzrost atrakcyjności zawodowej dużych ośrodków miejskich, skutkujący odpływem młodych i wykształconych mieszkańców,
- dalsze ograniczanie działalności energetyki konwencjonalnej prowadzące do utraty miejsc pracy, zmniejszenia dochodów miasta i osłabienia lokalnych przedsiębiorstw współpracujących z sektorem energetycznym,
- niewystarczająca liczba i jakość miejsc schronienia oraz ograniczona gotowość mieszkańców i instytucji do reagowania na sytuacje kryzysowe,

▪ rosnące zainteresowanie folklorem i dziedzictwem kulturowym regionu kurpiowskiego jako atrakcją rekreacyjną i turystyczną, ▪ wzrost świadomości potrzeby kształtowania estetycznej przestrzeni miejskiej w związku z ustawą krajobrazową i standardami urbanistycznymi, ▪ rozwój inicjatyw samorządów i lokalnych grup działania subregionu w kierunku turystyki i rekreacji, wyodrębnienie Ostrołęki jako osi i bieguna wzrostu w Strategii Województwa Mazowieckiego do 2030 roku, ▪ dostępność środków z funduszy Unii Europejskiej i innych źródeł zewnętrznych na rozwój infrastruktury, ▪ wykorzystanie transformacji energetycznej do dywersyfikacji gospodarki, tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju specjalizacji związanych z OZE, magazynowaniem energii, efektywnością energetyczną i nowoczesnymi technologiami, ▪ możliwość gospodarczego wykorzystania ciepła odpadowego powstającego w infrastrukturze energetycznej, w tym na potrzeby rozwoju funkcji termalnych, rekreacyjnych i leczniczych, prowadząca do ograniczenia strat energii oraz zmniejszenia oddziaływania termicznego na środowisko, w tym wody Narwi.	▪ pogłębianie wykluczenia cyfrowego części mieszkańców w związku z przenoszeniem usług publicznych do kanałów elektronicznych.

Źródło: opracowanie własne

Część strategiczna

Część III. Strategiczna

Wizja rozwoju Miasta Ostrołęka 2030+

Wizja Miasta Ostrołęki w 2030 r. rozumiana jako opis sytuacji społeczno-gospodarczej pożądanego stanu Miasta, do którego dążyć będą władze Miasta. Wyznacza ona wspólnie wypracowany kierunek działań, których systematyczna realizacja przyczyni się do uzyskania pożądanych efektów i zmian, oczekiwanych przez Mieszkańców. Jest odpowiedzią na propozycje i kierunki rozwoju zgłaszane w ramach szerokiego procesu partycypacji społecznej.

Wizja Miasta Ostrołęki jest swoistym planowaniem przyszłości, przedstawiającym ambitny scenariusz rozwoju miasta, który zostanie osiągnięty, dzięki realizacji założeń strategii. Głównym pytaniem, na które odpowiada Wizja jest: "Jak będzie wyglądało Miasto Ostrołęka w 2030 roku?". Wizja Miasta Ostrołęka do 2030 roku prezentuje się w sposób następujący:

Miasto Ostrołęka jest nowoczesnym, zintegrowanym miejscem komfortowego życia, pracy i wypoczynku w przyjaznym środowisku, atrakcyjnym dla przedsiębiorców i inwestorów, wykorzystującym walory dziedzictwa kulturowego Kurpiów i środowisko naturalne Zielonych Płuc Polskich oraz rzeki Narew.

Determinacja w realizacji założeń strategii i działań stymulujących rozwój przedsiębiorczości będzie motorem do podniesienia poziomu jakości życia Mieszkańców, a systematyczne prace wspierające rozwój w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej przy zrównoważonej polityce planistycznej, doskonaleniu procesów zarządzania Miastem oraz wzmacnianiem siły marki Miasta Ostrołęki, będą powodowały satysfakcję dotychczasowych Mieszkańców i chęć osiedlania się nowych. Mamy nadzieję, że tworzenie odpowiednich warunków rozwoju, przyczyni się do wzrostu liczby Mieszkańców, dzięki dodatnim wskaźnikom, zarówno migracji jak i przyrostu naturalnego.

Cele rozwoju Miasta Ostrołęka 2030+

W oparciu o wypracowaną wizję rozwoju opracowano Misję dla Miasta Ostrołęki, która została zaprezentowana poniżej.

Misja dla Miasta Ostrołęki

"Dążenie do tworzenia nowoczesnego, zrównoważonego miasta o wysokim standardzie życia i zróżnicowanej ofercie pracy i wypoczynku, opartego na zielonych technologiach i innowacyjności, przyciągającego inwestorów oraz promującego dziedzictwo kulturowe Kurpiów i ochronę środowiska naturalnego."

Na podstawie Misji Miasta opracowano 3 cele strategiczne, które określają zrównoważone kierunki działań. Do każdego z celów strategicznych opracowano szczegółowe cele operacyjne, które odnoszą się do konkretnych obszarów działania.

Tabela 2 Cele strategiczne i Cele operacyjne

Cele strategiczne		Cele operacyjne	
CS1.	Rozwój społeczny skoncentrowany na potrzebach Mieszkańców	C1.1.	Rozwój edukacji na każdym etapie życia
		C1.2.	Zwiększenie uczestnictwa Mieszkańców w sferach kultury, sportu i rekreacji
		C1.3.	Poprawa dostępu i poziomu usług opieki zdrowotnej oraz promowanie zdrowego trybu życia
		C1.4.	Poprawa dostępu i poziomu usług opieki społecznej
		C1.5.	Rozwój nowoczesnego, zintegrowanego społeczeństwa
		C1.6.	Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, ochrony ludności i odporności miasta
		C1.7.	Rozwój dostępnych usług cyfrowych, cyfrowej administracji oraz kompetencji cyfrowych mieszkańców
CS2.	Zintegrowany rozwój gospodarczy	C2.1.	Rozwój infrastruktury technicznej na miarę potrzeb rozwojowych miasta
		C2.2.	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości, dywersyfikacja gospodarki oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców
		C2.3.	Wzmocnienie potencjału gospodarczego Miasta poprzez zwiększanie znaczenia nowoczesnych

Cele strategiczne		Cele operacyjne	
			technologii w rozwoju przedsiębiorczości
		C2.4.	Rozwój oraz promocja oferty rekreacyjnej i turystycznej oraz wykorzystanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych do budowy marki miasta
CS3.	Ekologiczna i zrównoważona przestrzeń	C3.1.	Kształtowanie spójnej polityki przestrzennej i estetycznej miasta
		C3.2.	Dbałość o wysoką jakość środowiska naturalnego i działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu oraz zabezpieczanie przed ich negatywnymi skutkami
		C3.3.	Mobilność miejska i rozwój zintegrowanego, multimodalnego transportu zbiorowego
		C3.4.	Transformacja energetyczna, efektywność energetyczna i bezpieczeństwo energetyczne miasta

Źródło: opracowanie własne

Cele strategiczne Miasta

Na podstawie Misji rozwoju dla Miasta Ostrołęki - opracowano trzy cele strategiczne, odnoszące się bezpośrednio do obszarów: społecznego, gospodarczego i środowiskowo-przestrzennego:

- Rozwój społeczny skoncentrowany na potrzebach Mieszkańców
- Zintegrowany rozwój gospodarczy
- Ekologiczna i zrównoważona przestrzeń

Do każdego z powyższych celów strategicznych opracowano cele operacyjne. Kolejno wskazano konkretne kierunki działań, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki rozwoju miasta w perspektywie roku 2030.

Oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęka 2030+

Cele operacyjne Miasta Ostrołęki zaprezentowano w poniższych tabelach.

Cel strategiczny I

ROZWÓJ SPOŁECZNY SKONCENTROWANY NA POTRZEBACH MIESZKAŃCÓW

Tabela 3 Cel operacyjny - Rozwój edukacji na każdym etapie życia

C1.1.	**Rozwój edukacji na każdym etapie życia**
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• podnoszenie jakości kształcenia oraz dostosowanie bazy edukacyjnej do zmieniających się potrzeb i warunków rynku pracy (w tym: optymalne dostosowanie bazy szkolnej, przedszkolnej i żłobkowej do potrzeb rozwoju miasta), • rozwój szkolnictwa oraz dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb gospodarki lokalnej i krajowej oraz współpraca z otoczeniem: przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi,	• wzrost poziomu edukacji na wszystkich jej poziomach oraz dostosowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy,

uczelniami wyższymi, w tym współpraca w ramach międzynarodowej wymiany młodzieży i kadry pedagogicznej, • realizacja programów wsparcia i rozwijania aktywności młodzieży (w tym programów stypendialnych), • podnoszenie poziomu kluczowych kompetencji oraz innowacyjnych form kształcenia, bogatej i różnorodnej oferty dodatkowych zajęć edukacyjnych i sportowych, w tym zajęć, dostosowanych do zmieniających się potrzeb uczniów, • rozwój innowacyjnego, zdalnego systemu kształcenia poprzez wzmacnianie elastyczności systemu edukacyjnego, • programy wspierające dzieci i uczniów w zakresie profilaktyki społecznej, wsparcie psychologiczne, m.in. wsparcie specjalistów, działalność zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej, • doskonalenie kompetencji kadr placówek oświatowych i wychowawczych, przy jednoczesnym rozwoju systemów motywacyjnych, • rozwój form kształcenia ustawicznego oraz zdobywania nowych kwalifikacji przez Mieszkańców, • rozwój systemów doradztwa zawodowego skierowanego do młodych ludzi w celu kreowania nowoczesnych kompetencji przydatnych na rynku pracy.	• rozwój indywidualnych ścieżek edukacyjnych oraz wsparcie osób uzdolnionych, • wzrost poziomu przygotowania kadry pedagogicznej do zmieniających się potrzeb edukacyjnych, • lepsza współpraca jednostek edukacyjnych z przedsiębiorstwami i instytucjami.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
wyniki egzaminu ośmioklasisty w %,	OKE Warszawa	j. polski – 63,78% matematyka – 45,77% j. angielski – 73,78%	powyżej poziomu średniego dla województwa
liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkołach podstawowych	Bank Danych Lokalnych GUS	17 (dane za rok 2024)	stabilizacja
liczba uczniów szkół podstawowych przypadająca na jeden etat nauczycielski	Bank Danych Lokalnych GUS	10,07	stabilizacja
wyniki egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym w %,	OKE Warszawa	j. polski – 58,76% matematyka – 62,32% j. angielski – 75,93%	powyżej poziomu średniego dla województwa

liczba nowych projektów poprawiających jakość kształcenia	UM Ostrołęki	4	wzrost
liczba osób, które otrzymały stypendium Prezydenta Miasta Ostrołęki za wyniki w nauce	UM Ostrołęki	311	wzrost
liczba zawartych porozumień między szkołami a przedsiębiorcami i instytucjami	UM Ostrołęki	29	wzrost
liczba laureatów i finalistów olimpiad, konkursów przedmiotowych, artystycznych i zawodów sportowych,	UM Ostrołęki	187	wzrost
liczba programów doskonalących jakość pracy kadry pedagogicznej	UM Ostrołęki	92	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4 Cel operacyjny - Zwiększenie uczestnictwa w sferach kultury, sportu i rekreacji

C1.2	**Zwiększenie uczestnictwa w sferach kultury, sportu i rekreacji**
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• rozwój przestrzeni miejskich związanych z funkcjami społeczno–rekreacyjnym, w tym wielofunkcyjne zagospodarowanie nabrzeży Narwi wraz z budową infrastruktury kulturalno-rekreacyjnej (między innymi bulwary, park, scena wraz z amfiteatrem, boiska do siatkówki i piłki nożnej), • budowa infrastruktury i rozwój aktywności społeczno - rekreacyjnej dla młodzieży np.: skate park, przestrzenie do integracji i aktywnego spędzania czasu wolnego,	• wzrost poziomu dostępności do wysokiej jakości oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, • podnoszenie poziomu integracji i aktywizacji

- przebudowa, rozbudowa oraz modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych zarządzanych przez MOSiR w Ostrołęce, w tym: stadionu miejskiego wraz z budową kompleksu kortów tenisowych, miejskich siłowni oraz stref rekreacji, boisk o sztucznej nawierzchni do piłki nożnej, boisk do piłki siatkowej itp.,
- tworzenie zintegrowanych przestrzeni publicznych - systemu placów zabaw, miejsc integracji Mieszkańców, ścieżek zdrowia, tras biegowych - podnoszących poziom społecznej i rekreacyjnej aktywności Mieszkańców,
- rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej - Ostrołęckiego Centrum Kultury oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej, w tym rozwój wielofunkcyjnego charakteru tych obiektów, służących animacji społecznej i środowiskowej, rozwoju funkcji multimedialnych oraz doposażenie w sprzęt, w tym w nowoczesne technologie teleinformacyjne i oprogramowanie,
- rozwój programów mających na celu propagowanie i promocję lokalnej kultury oraz wiedzy o historii miasta, regionu i kraju, wśród społeczności i zaprzyjaźnionych miast partnerskich,
- ochrona dziedzictwa historycznego i kulturowego oraz budowa tożsamości lokalnej, bazującej na bogatej kulturze kurpiowskiej, historii oraz tradycjach.

społeczno-kulturowej Mieszkańców,
- rozwój dziedzictwa kulturowego oraz promowanie lokalnych artystów, zespołów, twórców i rzemieślników,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego i cyfrowego.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
liczba uczestników imprez organizowanych przez instytucje kultury w roku - (81szt. BDL),	Bank Danych Lokalnych GUS	20 477	wzrost
liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie OCK i MBP w ciągu roku	UM Ostrołęki	3 271	wzrost
liczba uczestników zajęć stałych i czasowych w ofercie OCK i MBP w ciągu roku	UM Ostrołęki	46 196	wzrost
liczba czytelników w ciągu roku	Bank Danych Lokalnych GUS	4 781 (dane na rok 2024)	wzrost

liczba członków kół, klubów i sekcji instytucji kultury	Bank Danych Lokalnych GUS	424	wzrost
środki przeznaczone na współpracę z organizacjami pozarządowymi w ramach realizacji zadań publicznych w zakresie sportu, kultury i turystyki	UM Ostrołęki	Sport – 2 300 000,00 Kultura – 494 420,00 Turystyka – 15 360,00	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 5 Cel operacyjny - Poprawa dostępu i poziomu usług opieki zdrowotnej oraz promowanie zdrowego trybu życia

C1.3	**Poprawa dostępu i poziomu usług opieki zdrowotnej oraz promowanie zdrowego trybu życia**
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• rozwój infrastruktury oraz nowoczesnych usług Mazowieckiego Szpitala Specjalistycznego w Ostrołęce im. dr. Józefa Psarskiego, • rozwój infrastruktury i usług Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego w Ostrołęce, • stworzenie nowoczesnego centrum rehabilitacji wraz z zagospodarowaniem terenu (dot. terenu byłego szpitala przy ul. H. Sienkiewicza) • poprawa jakości infrastruktury do świadczenia usług zdrowotnych oraz podnoszenie poziomu dostępności do nowoczesnych usług medycznych uwzględniających trendy cywilizacyjne i demograficzne, • tworzenie i realizacja programów profilaktyki zdrowotnej oraz promocja edukacji zdrowego trybu życia dla różnych grup Mieszkańców, • Rozwój działalności oraz oferty Centrum Aktywności Seniora dostosowującej się do potrzeb i oczekiwań seniorów oraz działań mających na celu wsparcie dialogu międzypokoleniowego,	• podnoszenie poziomu oraz dostępności usług zdrowotnych dla Mieszkańców, • promocja i zwiększanie dostępności do programów profilaktyki zdrowotnej.

C1.3	Poprawa dostępu i poziomu usług opieki zdrowotnej oraz promowanie zdrowego trybu życia
• podnoszenie poziomu dostępności wysokiej jakości kadry medycznej.	

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
Liczba udzielonych porad lekarskich POZ w roku	Bank Danych Lokalnych GUS	311 638	stabilizacja
liczba prowadzonych przez Miasto programów profilaktyki zdrowotnej w ciągu roku oraz liczba ich uczestników	UM Ostrołęki	0	wzrost
Liczba farmaceutów	Bank Danych Lokalnych GUS	46 (dane za 2024 rok)	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 6 Cel operacyjny - Poprawa dostępu i poziomu usług opieki społecznej

C1.4	Poprawa dostępu i poziomu usług opieki społecznej
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• rozwój nowoczesnych form opieki społecznej dostosowującej się do zmieniających się potrzeb Mieszkańców, • rozwój edukacji i usług terapeutycznych dla osób ze specjalnymi potrzebami, • rozwój podmiotów ekonomii społecznej, zakładów aktywności zawodowej oraz podmiotów srebrnej gospodarki w celu aktywizacji społecznej i zawodowej Mieszkańców, • tworzenie i rozwój programów integracji społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, • realizacja programów ograniczających wykluczenie społeczne, między innymi: przeciwdziałanie bezdomności osób bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia, niezaradnych życiowo, w kryzysie bezdomności,	• zwiększenie poziomu udziału mieszkańców w życiu społecznym oraz podniesienie poziomu integracji społecznej, • wzrost aktywności społecznej oraz wzmocnienie więzi społecznych, • ograniczenie i przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego i ubóstwa.

• rozwijanie i wdrażanie programów profilaktyki przeciwdziałania uzależnień, • rozwijanie i wdrażanie programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
liczba nowych miejsc do rozwoju aktywności społecznej mieszkańców	UM Ostrołęki	0	wzrost
udział osób korzystających z placówek wsparcia dziennego w roku sprawozdawczym	Bank Danych Lokalnych GUS	152	spadek
liczba bezdomnych w noclegowniach, domach i schroniskach dla bezdomnych w roku sprawozdawczym	Bank Danych Lokalnych GUS	122	spadek
wydatki na pomoc społeczna	UM Ostrołęki	45 488 594, 64 zł	stabilizacja

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7 Cel operacyjny - Rozwój nowoczesnego, zintegrowanego społeczeństwa

C1.5 KIERUNKI DZIAŁAŃ	Rozwój nowoczesnego, zintegrowanego społeczeństwa OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
• rozwój potencjału oraz wzrost poziomu aktywności organizacji pozarządowych oraz włączenie organizacji pozarządowych do realizacji projektów społecznych na terenie miasta, • rozwój współpracy Miasta Ostrołęki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku	• zwiększenie poziomu zaangażowania Mieszkańców w życie społeczne, • wzrost aktywności społecznej

publicznego, w tym: rozwój promocja i wsparcie wolontariatu, • rozwój współpracy Miasta Ostrołęki z Mieszkańcami w zakresie działań budżetu obywatelskiego oraz wsparcia lokalnych inicjatyw Mieszkańców, • realizacja projektów integracji społecznej uwzględniających potrzeby wielokulturowe, podnoszenie poziomu integracji społecznej i komunikacji międzykulturowej.	oraz wzmocnienie więzi społecznych.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
liczba projektów dofinansowanych, realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi	UM Ostrołęki	170	wzrost
Liczba przedsiębiorstw społecznych	Rejestr Jednostek Polityki Społecznej	2	wzrost
Zaplanowana kwota do realizacji w ramach budżetu partycypacyjnego	Bank Danych Lokalnych GUS	2 800 000	wzrost
liczba osób głosujących nad projektami na 100 000 mieszkańców w ramach budżetu partycypacyjnego	Bank Danych Lokalnych GUS	3 166	wzrost
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	Bank Danych Lokalnych GUS	4,9	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 8 Cel operacyjny - Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, ochrony ludności i odporności miasta

C1.6	**Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, ochrony ludności i odporności miasta**
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**

• budowa, przebudowa i wyposażanie obiektów o funkcji dualnej, które na co dzień służą mieszkańcom, a w sytuacjach kryzysowych mogą pełnić funkcję miejsc schronienia, czasowego zakwaterowania, punktów pomocy, magazynów zasobów lub zaplecza dla służb, • inwentaryzacja, oznakowanie i dostosowanie istniejących budowli ochronnych oraz miejsc doraźnego schronienia, w tym zapewnienie ich dostępności, wentylacji, zaplecza sanitarnego, łączności i awaryjnego zasilania, • przystosowanie wybranych szkół, hal sportowych, obiektów miejskich i innych budynków publicznych do wykorzystania podczas ewakuacji, długotrwałych awarii oraz zdarzeń masowych, • wyposażenie kluczowych obiektów miejskich, placówek opieki zdrowotnej i pomocy społecznej m.in. w rezerwowe źródła zasilania, magazyny energii, zapasy wody oraz systemy podtrzymujące ciągłość ich funkcjonowania, • tworzenie i wyposażanie miejskich punktów pomocy kryzysowej, dystrybucji wody, żywności i podstawowych środków ochrony oraz zabezpieczenie miejsc magazynowania wyposażenia ratunkowego, • ochrona i modernizacja infrastruktury krytycznej Ostrołęki, w szczególności systemów energetycznych, ciepłowniczych, wodociągowych, telekomunikacyjnych i transportowych, • rozwój systemów ostrzegania, alarmowania i szybkiego informowania mieszkańców o zagrożeniach, awariach, miejscach schronienia i zasadach postępowania, • poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych poprzez rozbudowę monitoringu, modernizację oświetlenia oraz właściwe zagospodarowanie miejsc wskazywanych jako niebezpieczne, • wzmacnianie zabezpieczeń przeciwpowodziowych, kanalizacji deszczowej i retencji oraz dostosowywanie infrastruktury miejskiej do deszczy nawalnych, upałów i innych ekstremalnych zjawisk pogodowych, • prowadzenie ćwiczeń i szkoleń z udziałem służb, jednostki wojskowej, operatorów infrastruktury, placówek miejskich i mieszkańców oraz rozwój miejskich procedur reagowania kryzysowego.	• zwiększenie liczby obiektów i przestrzeni w Ostrołęce przystosowanych do pełnienia funkcji dualnych, w tym miejsc schronienia, czasowego pobytu ludności oraz zaplecza dla służb; • poprawa ciągłości funkcjonowania kluczowych obiektów i usług miejskich w przypadku awarii, przerw w dostawach energii, wody, ciepła lub łączności; • skrócenie czasu ostrzegania mieszkańców oraz usprawnienie przekazywania informacji o zagrożeniach, zasadach postępowania i dostępnych miejscach pomocy; • zwiększenie odporności infrastruktury miejskiej na powodzie, deszcze nawalne, fale upałów oraz inne ekstremalne zjawiska pogodowe; • wzrost poziomu przygotowania służb, jednostek miejskich i mieszkańców do reagowania na sytuacje kryzysowe dzięki lepszemu wyposażeniu, procedurom,

	szkoleniom i ćwiczeniom.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
Liczba obiektów publicznych przystosowanych do pełnienia funkcji dualnych	UM Ostrołęki	428	wzrost
Liczba miejsc dostępnych dla mieszkańców w budowlach ochronnych i obiektach możliwych do wykorzystania w sytuacji kryzysowej	UM Ostrołęki	0	wzrost
Udział kluczowych obiektów miejskich wyposażonych w rezerwowe źródła zasilania lub magazyny energii	UM Ostrołęki	3	wzrost
Liczba ćwiczeń i szkoleń z zakresu ochrony ludności i reagowania kryzysowego przeprowadzonych z udziałem służb, jednostek miejskich, operatorów infrastruktury lub mieszkańców	UM Ostrołęki	2	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 9 Cel operacyjny - Rozwój dostępnych usług cyfrowych, cyfrowej administracji oraz kompetencji cyfrowych mieszkańców

C1.7	**Rozwój dostępnych usług cyfrowych, cyfrowej administracji oraz kompetencji cyfrowych mieszkańców**
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**

• zwiększanie liczby spraw możliwych do załatwienia w pełni online • utworzenie zintegrowanej platformy lub aplikacji miejskiej zapewniającej dostęp do e-usług, płatności, komunikatów, konsultacji społecznych, informacji o transporcie i innych usługach miejskich; • wdrożenie systemu elektronicznego zgłaszania usterek i problemów w przestrzeni miejskiej, umożliwiającego wskazanie lokalizacji, dołączenie zdjęcia oraz śledzenie statusu zgłoszenia; • rozwój wielokanałowego systemu powiadamiania mieszkańców o awariach, zagrożeniach, utrudnieniach komunikacyjnych, zmianach organizacji ruchu i przerwach w świadczeniu usług publicznych; • rozwój elektronicznych płatności za usługi i opłaty miejskie oraz cyfrowych form udziału mieszkańców w konsultacjach, ankietach i innych procesach partycypacyjnych; • wdrażanie rozwiązań smart city wspierających zarządzanie oświetleniem, energią, transportem publicznym, jakością powietrza, gospodarką wodną oraz utrzymaniem infrastruktury miejskiej; • zapewnienie dostępności cyfrowej stron internetowych, dokumentów, aplikacji i e-usług oraz organizacja wsparcia dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami i mieszkańców o niższych kompetencjach cyfrowych; • wzmacnianie cyberbezpieczeństwa Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych, w tym ochrony danych, ciągłości działania systemów, tworzenia kopii zapasowych oraz podnoszenia kompetencji pracowników.	• zwiększenie dostępności usług publicznych oraz liczby spraw możliwych do kompleksowego załatwienia bez osobistej wizyty w urzędzie; • skrócenie czasu obsługi mieszkańców, zgłoszeń dotyczących przestrzeni miejskiej oraz przekazywania informacji o awariach i utrudnieniach; • integracja najważniejszych miejskich usług, informacji i płatności w ramach spójnych i prostych w obsłudze narzędzi cyfrowych; • zwiększenie dostępności cyfrowej usług oraz ograniczenie wykluczenia cyfrowego seniorów, osób z niepełnosprawnościami i innych mieszkańców wymagających wsparcia.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
Liczba procedur miejskich możliwych do przeprowadzenia w całości drogą elektroniczną	UM Ostrołęki	15	wzrost
Liczba aktywnych użytkowników miejskiej platformy lub aplikacji cyfrowej	UM Ostrołęki	5344	wzrost
Odsetek miejskich stron internetowych, aplikacji i kluczowych dokumentów	UM Ostrołęki	90%	wzrost

cyfrowych spełniających wymagania dostępności cyfrowej			
Udział pracowników Urzędu Miasta i jednostek miejskich objętych szkoleniami z cyberbezpieczeństwa	UM Ostrołęki	100%	wzrost

Źródło: opracowanie własne

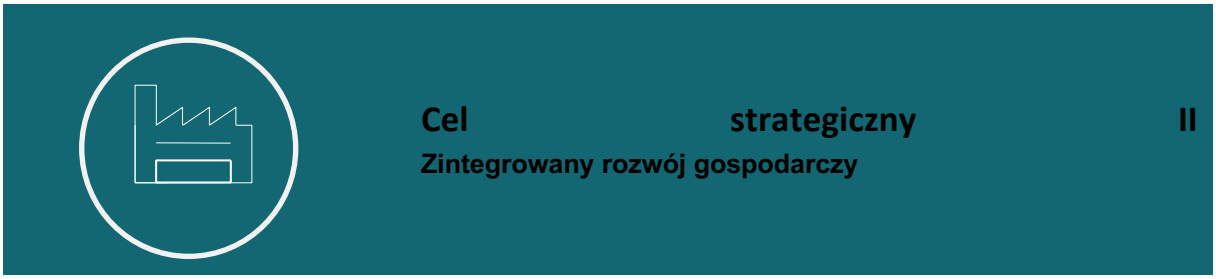

Tabela 10 Cel operacyjny - Rozwój infrastruktury technicznej na miarę potrzeb rozwojowych miasta

C2.1	Rozwój infrastruktury technicznej na miarę potrzeb rozwojowych miasta
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• podnoszenie jakości infrastruktury drogowej, strategicznej dla udrożniania funkcji tranzytowej i przepustowości lokalnego ruchu drogowego Miasta Ostrołęki, w tym budowa trzeciego mostu na Narwi na wysokości Ronda Łupaszki wraz z budową tzw. Południowej obwodnicy miasta (trasa średnicową), • rozwój infrastruktury drogowej i około drogowej (w tym: budowa chodników i oświetlenia, tworzenie ścieżek rowerowych), rozwój systemów bezpiecznych przejść dla pieszych oraz modernizacja i utrzymanie w dobrym stanie technicznym dróg gminnych, • rozwój i udoskonalenie systemu bezpieczeństwa drogowego (monitoring, budowa bezpiecznych przejść dla pieszych), • dostosowywanie infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej do zmieniających się potrzeb rozwojowych miasta, m.in. poprzez modernizację części osadowej oczyszczalni ścieków w celu	• wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej Miasta i regionu poprzez zapewnienie nowoczesnych rozwiązań infrastrukturalnych, • podniesienie poziomu rozwinięcia infrastruktury technicznej przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych,

	poprawy jakości odprowadzanych ścieków oraz modernizację sieci kanalizacji sanitarnej na terenie m. Ostrołęka.	• zapewnienie efektywnego systemu komunikacyjnego na terenie miasta, • zapewnienie bezpieczeństwa wodno-kanalizacyjnego.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
drogi gminne publiczne o twardej nawierzchni	Bank Danych Lokalnych GUS	85,5 km (dane za rok 2023)	wzrost
długość dróg dla rowerów	Bank Danych Lokalnych GUS	32,1 km (dane za rok 2023)	wzrost
liczba autobusów komunikacji publicznej	UM Ostrołęki	29 szt.	stabilizacja
udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej	Bank Danych Lokalnych GUS	94,9 % (dane za rok 2023)	stabilizacja
udział liczby mieszkańców korzystających z instalacji ściekowych	Bank Danych Lokalnych GUS	92,1 % (dane za rok 2023)	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 11 Cel operacyjny - Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą

C2.2	**Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą**

KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
• wsparcie rozwoju niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki kompetencji i umiejętności przedsiębiorców, menadżerów i pracowników, w szczególności w zakresie nowych technologii, umiejętności cyfrowych oraz zarządzania innowacjami i nowymi modelami biznesowymi, • rozwój przestrzeni współpracy z przedsiębiorstwami, wraz z rozwojem wsparcia aktywności zawodowej i rozwijania lokalnego rynku pracy, • rozwój form współpracy Miasta z instytucjami i przedsiębiorcami, między innymi w ramach Rady Przedsiębiorczości przy Prezydencie Miasta Ostrołęki w celu aktywizacji lokalnych form przedsiębiorczości i podniesienia ich atrakcyjności, • rozwój zintegrowanego programu Karty Mieszkańca i włączanie w akcje coraz większej liczby przedsiębiorców i Mieszkańców, • opracowanie spójnej oferty produktów turystycznych i rekreacyjnych na terenie miasta, w tym: utworzenie rozpoznawalnego wydarzenia kulturalno-turystycznego, stworzenie produktu turystycznego i jego promocja oraz wypracowanie turystyczno-rekreacyjnej marki Miasta Ostrołęki, • kompleksowe przedsięwzięcia ułatwiające ekspansję na rynkach zagranicznych przedsiębiorstwom z Ostrołęki, w tym dostępu do wysokiej jakości nieodpłatnych usług w zakresie prowadzenia działalności eksportowej i inwestycyjnej poza granicami Miasta, • prowadzenie działań na rzecz dywersyfikacji lokalnej gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy poza sektorem energetyki konwencjonalnej, w szczególności w branżach związanych z nowoczesną energetyką, OZE, magazynowaniem energii, technologiami cyfrowymi, logistyką i sektorem obronnym, • rozwój programów przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji pracowników sektorów objętych transformacją, realizowanych we współpracy z przedsiębiorcami, instytucjami rynku pracy, szkołami zawodowymi i uczelniami, z uwzględnieniem potrzeb nowych inwestorów, • aktywne pozyskiwanie inwestorów oraz przygotowanie i promocja terenów związanych z kompleksem energetycznym i przemysłowym Ostrołęki, w tym wspieranie przedsięwzięć tworzących trwałe miejsca pracy o wysokiej wartości dodanej.	• poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w Ostrołęce, • integracja przedsiębiorstw działających na terenie Miasta, • aktywizacja gospodarcza Mieszkańców, • wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Ostrołęki, • stworzenie turystycznej marki Ostrołęki, • zwiększenie liczby nowych miejsc pracy poza sektorem energetyki konwencjonalnej, w szczególności w branżach nowoczesnej energetyki, technologii cyfrowych, logistyki i sektora obronnego; • wzrost liczby pracowników objętych przekwalifikowaniem lub podnoszeniem kwalifikacji zgodnie z potrzebami rozwijających się branż i nowych inwestorów. • rozwój usług o zasięgu ponadlokalnym.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2024)	KIERUNEK ZMIAN

podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	Bank Danych Lokalnych GUS	1 333	wzrost
podmioty gospodarki narodowej ogółem	Bank Danych Lokalnych GUS	6 356	wzrost
stopa bezrobocia rejestrowanego (dla powiatu ostrołęckiego)	Bank Danych Lokalnych GUS	8,9	spadek
liczba firm współpracujących w ramach Rady Przedsiębiorców przy Prezydencie Miasta Ostrołęki	UM Ostrołęki	0	wzrost
liczba wydarzeń animujących i integrujących przedsiębiorców organizowana przez UM Ostrołęki	UM Ostrołęki	0	wzrost
liczba realizowanych projektów wpływających na atrakcyjność gospodarczo-inwestycyjną miasta	UM Ostrołęki	34	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 12 Cel operacyjny - Wzmocnienie potencjału gospodarczego Miasta poprzez zwiększanie znaczenia nowoczesnych technologii w rozwoju przedsiębiorczości

C2.3	**Wzmocnienie potencjału gospodarczego Miasta poprzez zwiększanie znaczenia nowoczesnych technologii w rozwoju przedsiębiorczości**
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**

• prowadzenie działań mających na celu rozwój przedsiębiorczości opartej na nowych technologiach, w tym: aktywne pozyskiwanie inwestorów, stworzenie punktu obsługuj inwestora i miejsca doradztwa biznesowego dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców, • rozwój instytucji otoczenia biznesu oraz zintegrowane działania, mające na celu dostosowanie przedsiębiorców do gospodarki cyfrowej oraz podniesienie kompetencji przedsiębiorców w tym zakresie, przy jednoczesnym rozwoju form współpracy przedsiębiorców służących między innymi rozwojowi e-usług, • rozwój współpracy mającej na celu promocję lokalnych firm i Miasta Ostrołęki - jako Samorządu przyjaznego przedsiębiorczości.	• zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie Miasta, • promocja wykorzystania nowoczesnych rozwiązań w biznesie oraz technologii, • rozwój instytucji otoczenia biznesu, • rozwój współpracy ponadlokalnej oraz międzynarodowej.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	Bank Danych Lokalnych GUS	82	wzrost
liczba imprez (np. targów) gospodarczych, w których udział wzięli przedstawiciele Miasta	UM Ostrołęki	0 (dane za rok 2024)	wzrost
liczba instytucji otoczenia biznesu działających w Mieście	UM Ostrołęki	4 (dane za rok 2024)	wzrost
liczba inicjatyw podjętych wspólnie przez Miasto i przedstawicieli biznesu	UM Ostrołęki	0 (dane za rok 2024)	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13 Cel operacyjny - Rozwój oraz promocja oferty rekreacyjnej i turystycznej, wykorzystanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych do budowy marki Miasta

C2.4	**Rozwój oraz promocja oferty rekreacyjnej i turystycznej, wykorzystanie istniejących uwarunkowań**

KIERUNKI DZIAŁAŃ	przyrodniczych i kulturowych do budowy marki Miasta OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ
• rozwój i promocja nowoczesnych form turystyki miejskiej w tym opracowanie i wdrożenie programu i platformy promocji Miasta oraz usług turystycznych, • wprowadzenie elementów gry miejskiej w przestrzeń architektoniczną miasta (wykorzystanie potencjału między innymi kultury kurpiowskiej, lokalnych pomników przyrody nazwanych imionami postaci z Wiedźmina, ścieżek w parku noszących nazwy twórców polskiego komiksu, w tym opracowanie standardów i działań promocji potencjałów miasta, • opracowanie spójnej oferty produktów turystycznych i rekreacyjnych na terenie miasta, w tym: utworzenie rozpoznawalnego wydarzenia kulturalno-turystycznego, stworzenie produktu turystycznego i jego promocja oraz wypracowanie turystycznorekreacyjnej marki Miasta Ostrołęki, • rozwój współpracy międzynarodowej, krajowej oraz regionalnej w zakresie budowy zintegrowanych programów rozwoju turystyki i rekreacji oraz promocji Miasta i regionu.	• aktywizacja gospodarcza mieszkańców, • wzrost atrakcyjności turystycznej Miasta Ostrołęki, • zwiększenie rozpoznawalności Ostrołęki jako Miasta atrakcyjnego turystycznie, • rozwój spójnej oferty usługi turystycznych i rekreacyjnych oraz ich komercjalizacja, • działania na rzecz rozwoju oferty HoReCa w Mieście.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2025)	KIERUNEK ZMIAN
kwota zrealizowanych inwestycji dotyczących rozwoju rekreacji i turystyki w ciągu roku	UM Ostrołęki	27 283,28 zł	wzrost
liczba turystycznych obiektów noclegowych (stan na 31 lipca)	Bank Danych Lokalnych GUS	4	wzrost

liczba wydarzeń kulturalnych o zasięgu ogólnopolskim	UM Ostrołęki	1	wzrost
liczba wydarzeń sportowych o zasięgu ogólnopolskim	UM Ostrołęki	1	wzrost

Źródło: opracowanie własne

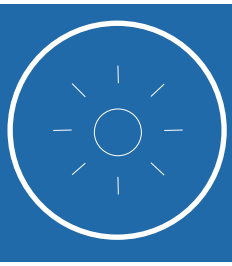

Cel strategiczny III

EKOLOGICZNA I ZRÓWNOWAŻONA PRZESTRZEŃ

Tabela 14 Cel operacyjny - Kształtowanie spójnej polityki przestrzennej i estetycznej miasta

C3.1	**Kształtowanie spójnej polityki przestrzennej i estetycznej miasta**
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• podnoszenie jakości przestrzeni publicznych w mieście, szczególnie ładu przestrzennego oraz zachowanie szczególnej dbałości o estetykę przestrzeni publicznych, krajobrazu oraz obiektów usług publicznych i terenów aktywności gospodarczej wraz z otoczeniem, • realizacja spójnego procesu rewitalizacji przestrzeni w centrum Miasta Ostrołęki (ze szczególnym uwzględnieniem podniesienia atrakcyjności i funkcjonalności centrum miasta, w tym Placu Bema - rynku miejskiego, deptaku na ul. Głowackiego, podniesienie poziomu i aktywizacji obiektów usługowych, gastronomicznych itp.), • rozwój narzędzi planowania przestrzennego i aktualizowanie dokumentów planistycznych zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi, gospodarczymi środowiskowymi oraz wymogami prawnymi, • podniesienie jakości zagospodarowania terenów zieleni w mieście - rozwój, organizacja, uporządkowanie terenów zieleni miejskiej (np.: lasku miejskiego, skwerów osiedlowych, zieleńców, rabat bylinowych, skupisk drzew i innych przestrzeni zielonych), • realizacja spójnej polityki przestrzennej z uwzględnieniem standardów dostępności wraz z zachowaniem zasad	• poprawa jakości środowiska naturalnego, • utrzymywanie estetyki przestrzeni publicznej, • rewitalizacja i uatrakcyjnienie przestrzeni Miasta.

projektowania uniwersalnego oraz poszanowaniem potrzeb różnych grup Mieszkańców.	

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2024)	KIERUNEK ZMIAN
liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów w Mieście	UM Ostrołęki	288	wzrost
powierzchnia zmodernizowanej/ zagospodarowanej przestrzeni publicznej	UM Ostrołęki	2,1 ha	wzrost
liczba przyjętych lub/i realizowanych Gminnych Programów Rewitalizacji	UM Ostrołęki	1	stabilizacja
liczba budynków użyteczności publicznej poddana modernizacji	UM Ostrołęki	0	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 15 Cel operacyjny - Dbałość o wysoką jakość środowiska naturalnego i działania

C3.2	Dbałość o wysoką jakość środowiska naturalnego i działania na rzecz adaptacji do zmian klimatu oraz zabezpieczanie przed ich negatywnymi skutkami
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• podnoszenie świadomości ekologicznej Mieszkańców oraz realizacja i promocja programów z zakresu ochrony klimatu i poprawy jakości powietrza, w tym gospodarki niskoemisyjnej, • promocja idei smart city oraz rozwiązań proekologicznych w ramach inwestycji realizowanych przez Miasto, • kompleksowa wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, wraz z termomodernizacją budynków na terenie miasta,	• wzrost poziomu świadomości ekologicznej Mieszkańców oraz wsparcie merytoryczne przy realizacji polityki

• rozwój i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę, opracowanie programów optymalnego gospodarowania zasobem wodnym w mieście, • rozwój systemu prewencyjnej ochrony obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i wystąpienia ryzyka powodziowego, • budowa, rozbudowa i utrzymanie infrastruktury dotyczącej systemu odwodniania i sieci melioracyjnej, • prowadzenie i promocja zasad efektywnej ekologicznie gospodarki zarządzania odpadami, przy jednoczesnym osiąganiu wskaźników odzysku, • aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP • promocja działań promujących prowadzenie gospodarki w obiegu zamkniętym.	ograniczenia niskiej emisji, • podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu i zagrożeń naturalnych oraz poważnych awarii, • podniesienie poziomu świadomości i promocja zasad efektywnej ekologicznie gospodarki zarządzania odpadami, • działania na rzecz rozwoju prowadzenie gospodarki w obiegu zamkniętym.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2024)	KIERUNEK ZMIAN
liczba nowych nasadzeń drzew i krzewów w Mieście	UM Ostrołęki	288	wzrost
suma środków przeznaczona dla organizacji pozarządowych na działania pro-ekologiczne (w tym edukacyjne)	UM Ostrołęki	0 (dane za 2024 rok)	wzrost
Odpady komunalne (zmieszane) wytworzone w ciągu roku	UM Ostrołęki	9717,9200	spadek
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku (t)	UM Ostrołęki	7287,2971	wzrost
liczba budynków użyteczności publicznej poddana modernizacji (w tym termomodernizacji)	UM Ostrołęki	0	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 Cel operacyjny - Mobilność miejska i rozwój zintegrowanego, multimodalnego transportu zbiorowego

C3.3 **KIERUNKI DZIAŁAŃ**	**Mobilność miejska i rozwój zintegrowanego, multimodalnego transportu zbiorowego.** **OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• rozwój innowacyjnego transportu modalnego wykorzystującego integrację dalekobieżnych połączeń kolejowych i autobusowych, połączonego z rozwojem systemu komunikacji publicznej i systemu parkingów, • poprawa jakości komunikacji Ostrołęki z innymi ośrodkami miejskimi oraz rozwój systemu dalekobieżnych połączeń kolejowych i autobusowych, • wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań wspierających rozwój transportu niskoemisyjnego poprzez stwarzanie warunków do budowy stacji zasilanych paliwami ekologicznymi (auta elektryczne, wodorowe, itp.), • rozbudowa systemu komunikacji publicznej uwzględniającego nowe rejony miasta, przeorganizowanie systemu transportu, dostosowanie do optymalnych rozwiązań w zakresie nowych przystanków, nowych linii, częstotliwości połączeń, w tym wdrożenie systemu monitorowania pozycji autobusów GPS i systemu dynamicznej informacji pasażerskiej, • rozwój programów zintegrowanych rozwiązań transportowych ograniczających niską emisję i hałas w mieście - w tym budowa ścieżek/szlaków rowerowych - budowa dróg rowerowych, połączenie ich w spójną pętlę otaczająca wyznaczoną część miasta, • rozwój i promocja zintegrowanego systemu publicznego transportu zbiorowego oraz dostosowanie do standardów niskoemisyjnych infrastruktury transportowej • promowanie niskoemisyjnego transportu, • rozbudowa infrastruktury do ładowania i tankowania pojazdów zeroemisyjnych i niskoemisyjnych, • rozwój infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego (np. strefy wolne od ruchu kołowego np. w ścisłym centrum Ostrołęki, strefowe uspokojenie ruchu, drogi i pasy rowerowe, spójne sieci tras rowerowych z infrastrukturą towarzyszącą, likwidacja utrudnień i zagrożeń w	• poprawa dostępności komunikacyjnej, • poprawa organizacji ruchu komunikacyjnego w Mieście, • zmniejszenie natężenia ruchu drogowego w centrum, • rozwój elektromobilności, • ograniczenie emisji spalin i innych szkodliwych substancji do atmosfery, • utworzenie sieci tras rowerowych, • promocja idei smart city oraz rozwiązań pro-ekologicznych w ramach inwestycji realizowanych przez Miasto, • podniesienie poziomu świadomości i promocja zasad ekologicznego trybu życia.

C3.3	Mobilność miejska i rozwój zintegrowanego, multimodalnego transportu zbiorowego.
ruchu pieszym, tworzenie bezkolizyjnych, ciągłych i bezpośrednich tras pieszych).	

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2024)	KIERUNEK ZMIAN
drogi gminne publiczne o twardej nawierzchni	Bank Danych Lokalnych GUS	85,5 km (dane za rok 2023)	wzrost
długość dróg dla rowerów	Bank Danych Lokalnych GUS	32,1 km (dane za rok 2023)	wzrost
liczba autobusów komunikacji publicznej	UM Ostrołęki	29 szt	stabilizacja
wydatki bieżące na lokalny transport zbiorowy w przeliczeniu na 1 mieszkańca	UM Ostrołęki	408,08	stabilizacja
wydatki majątkowe na lokalny transport zbiorowy w przeliczeniu na 1 mieszkańca	UM Ostrołęki	0 zł/osoba	stabilizacja
liczba stacji roweru miejskiego na terenie miasta	Bank Danych Lokalnych GUS	14 (dane za rok 2023)	wzrost
Liczba rowerów w systemie rowerów publicznych	Bank Danych Lokalnych GUS	59 (dane za rok 2023)	wzrost
liczba autobusów niskoemisyjnych lub zeroemisyjnych	UM Ostrołęki	14 szt.	stabilizacja
stacje ładowania pojazdów (w tym autobusów)	UM Ostrołęki	4 szt.	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Cel operacyjny - Efektywność energetyczna

C3.4	Efektywność energetyczna
KIERUNKI DZIAŁAŃ	**OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ**
• wdrażanie rozwiązań zmierzających do racjonalizacji/ograniczenia zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz w ramach realizowanych usług miejskich, • modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne, • promowanie i wspieranie stosowania proekologicznych rozwiązań technologicznych w zakresie ogrzewania gospodarstw indywidualnych oraz produkcji energii z OZE • kompleksowa poprawa efektywności energetycznej budynków i infrastruktury miejskiej, obejmująca termomodernizację, modernizację źródeł ciepła, rozwój systemów zarządzania energią oraz wymianę oświetlenia ulicznego i parkowego na rozwiązania energooszczędne; • rozwój lokalnego wytwarzania i magazynowania energii na potrzeby Miasta, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej i infrastrukturze komunalnej, w celu ograniczenia kosztów ich funkcjonowania oraz zwiększenia odporności na przerwy w dostawach energii; • zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego Ostrołęki poprzez dywersyfikację źródeł energii i ciepła, rozwój rozwiązań rezerwowych dla obiektów kluczowych oraz przygotowanie miejskich usług i infrastruktury do funkcjonowania w sytuacjach awaryjnych i kryzysowych; • wspieranie mieszkańców, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych w ograniczaniu zużycia i kosztów energii, w tym poprzez rozwój doradztwa energetycznego, ułatwianie dostępu do programów dofinansowania, termomodernizację oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; • wykorzystanie terenów, infrastruktury i kompetencji związanych z sektorem energetycznym do rozwoju nowych funkcji gospodarczych, w tym inwestycji w OZE, magazynowanie energii, nowoczesne technologie energetyczne i inne przedsięwzięcia niskoemisyjne, z uwzględnieniem konieczności przeprowadzenia analiz technicznych, środowiskowych i ekonomicznych; • prowadzenie transformacji energetycznej w sposób sprawiedliwy społecznie i korzystny gospodarczo, poprzez powiązanie inwestycji energetycznych z tworzeniem nowych miejsc pracy, przekwalifikowaniem pracowników, wspieraniem lokalnych	• promocja rozwiązań proekologicznych przez miasto, • ograniczenie kosztów stałych utrzymania budynków należących do Miasta związanych z kosztem energii, • podniesienie poziomu świadomości i promocja zasad ekologicznego trybu życia, • propagowanie wśród Mieszkańców prowadzenia świadomej polityki mającej na celu ochronę przyrody i zasobów środowiska naturalnego, • zwiększenie udziału energii wytwarzanej lokalnie oraz poprawa zdolności Miasta do jej magazynowania i wykorzystywania na własne potrzeby, • wzrost odporności energetycznej Ostrołęki i zapewnienie większej ciągłości działania kluczowych obiektów oraz usług publicznych w sytuacjach kryzysowych,

przedsiębiorstw oraz ograniczaniem ryzyka ubóstwa energetycznego; • rozwój rozwiązań służących odzyskowi i gospodarczemu wykorzystaniu ciepła odpadowego z infrastruktury energetycznej, w tym na potrzeby ciepłownictwa oraz funkcji rekreacyjnych, leczniczych i turystycznych, w celu zwiększenia efektywności energetycznej i ograniczenia oddziaływania termicznego na środowisko, w tym wody Narwi.	• wykorzystanie transformacji energetycznej do dywersyfikacji lokalnej gospodarki, zagospodarowania terenów związanych z kompleksem energetycznym oraz tworzenia nowych miejsc pracy poza energetyką węglową.

WSKAŹNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	WARTOŚĆ BAZOWA (ZA ROK 2024)	KIERUNEK ZMIAN
liczba obiektów publicznych w których zastosowano rozwiązania odnawialnych źródeł energii	UM Ostrołęki	1	wzrost
liczba zewnętrznych źródeł światła wykorzystujących rozwiązania energooszczędne	UM Ostrołęki	2 849	wzrost
liczba rozwiązań zastosowanych w Mieście wykorzystujących odnawialne źródła energii	UM Ostrołęki	1	wzrost
wartość zrealizowanych inwestycji miejskich w rozwiązania wykorzystujące odnawialne źródła energii	UM Ostrołęki	125 671,49 zł	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Część strategiczna – polityka przestrzenna

Część IV. Polityka Przestrzenna

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Ostrołęki został wyznaczony na podstawie istniejących uwarunkowań, dokumentów planistycznych, a także wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej Miasta. W ramach opracowania skupiono się również na postulatach Mieszkańców, zawartych w badaniach społecznych, gdzie jasno komunikowali kierunki rozwoju przestrzennego, w których powinna rozwijać się Ostrołęka.

Zgodnie z tymi analizami, Ostrołęka będzie rozwijała się jako ośrodek subregionalny, pełniący kluczowe funkcje społeczne, gospodarcze, administracyjne, edukacyjne, kulturalne i związane z bezpieczeństwem dla mieszkańców miasta oraz jego obszaru funkcjonalnego.

Miasto ma być gotowe do sprostania obecnym i przyszłym wyzwaniom demograficznym oraz rozwojowym, w tym związanym ze zmianami klimatu. Ostrołęka będzie dbać o walory środowiskowe i przyrodnicze, rozwijać edukację oraz kulturę, dbając o zachowanie szeroko pojętego dziedzictwa Ziemi Kurpiowskiej, stawiając na zrównoważony rozwój.

Celem polityki przestrzennej jest dążenie do zapewnienia wysokiej jakości życia w mieście. Formułowana polityka przestrzenna będzie gwarantowała zintegrowany rozwój obszaru miasta, uwzględniając uwarunkowania lokalne, wielopoziomowe i partycypacyjne.

Zobrazowaniem polityki przestrzennej Miasta Ostrołęki jest poniższa grafika, zaczerpnięta ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki, uchwalonego w 2023 roku.

Ryc. 3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki

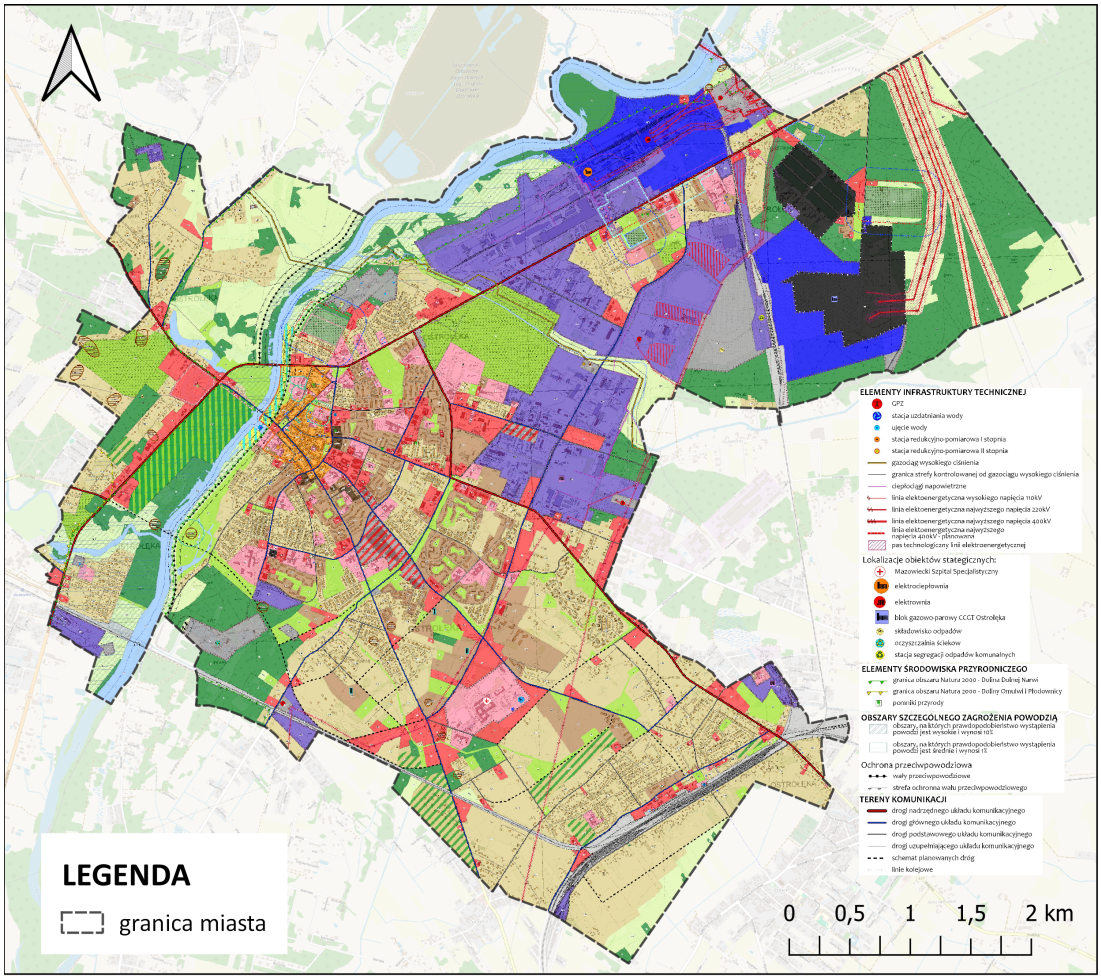

KIERUNKI ZMIAN W PRZEZNACZENIU TERENÓW

- tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wysokiej z usługami
- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej ekstensywnej
- tereny zabudowy usługowej
- tereny zabudowy usług publicznych, w tym usług oświaty i sportu
- tereny zabudowy usług handlu o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000 m2
- tereny zabudowy produkcyjno-techniczno-usługowej
- tereny zabudowy produkcyjnej energetycznej
- tereny infrastruktury technicznej i komunikacji
- tereny zieleni urządzonej
- tereny zieleni urządzonej w formie bulwarów
- tereny rodzinnych ogrodów działkowych
- tereny cmentarzy
- teren lasu miejskiego
- tereny leśne w tym dolesienia
- tereny rolne i zieleni naturalnej
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych
- tereny komunikacji kolejowej

TERENY SPECJALNE

- tereny specjalnej strefy ekonomicznej
- granice obszarów z dopuszczeniem rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (OZE) o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW a także ich strefy ochronne
- strefa 50 m od cmentarza
- strefa 150 m od cmentarza
- tereny zamknięte inne niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu
- granice terenów zamkniętych
- dopuszczone lokalizacje centrów logistycznych
- dopuszczone lokalne dominanty wysokościowe

ELEMENTY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej
- obszar wpisany do rejestru zabytków
- obszar wpisany do ewidencji zabytków
- otoczenie zabytku objęte ochroną konserwatorską
- strefa ochrony konserwatorskiej
- miejsca pamięci
- zabytki wpisane do rejestru zabytków
- zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków
- stanowiska archeologiczne

GŁÓWNE OBIEKTY OBSŁUGI KOMUNIKACJI I TRANSPORTU

- dworzec PKP
- dworzec PKS
- lądowisko dla śmigłowców
- port
- droga wodna
- mosty

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki

Źródło: opracowanie własne

Struktura sieci osadniczej

Miasto Ostrołęka pełni kluczową rolę w regionalnej sieci osadniczej północno-wschodniego Mazowsza. Jest miastem na prawach powiatu o powierzchni 3 346 ha i liczbie ludności wynoszącej 47 696 osób (BDL GUS, stan na 31.12.2024 r). Zgodnie z prognozami demograficznymi GUS liczba mieszkańców do 2030 roku zmaleje i wyniesie jedynie 45 409 osób.

Polityka przestrzenna miasta powinna wzmacniać powiązania funkcjonalne Ostrołęki z otaczającymi gminami, w szczególności poprzez rozwój transportu zbiorowego, dostępności usług ponadlokalnych, infrastruktury społecznej oraz terenów gospodarczych i energetycznych. Wymaga to koordynacji działań inwestycyjnych i usługowych w ramach Ostrołęckiego Obszaru Strategicznej Interwencji oraz obszaru funkcjonalnego wskazanego w krajowej polityce regionalnej.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej Miasta Ostrołęki można wydzielić kilka wyróżniających się funkcji, z wyraźną dominacją: przemysłowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz obsługi ludności. Ta struktura została ukształtowana głównie przez uwarunkowania przyrodnicze i historyczny rozwój miasta Ostrołęki. Szczególny wpływ na tą strukturę miało położenie Miasta nad rzeką Narew, rozwój przemysłu, infrastruktury technicznej i komunikacji. W strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta Ostrołęki, generalizując, można wyodrębnić dwa czytelnie rysujące się obszary funkcjonalne mianowicie: mieszkaniowo-usługowy charakterystyczny dla zachodniej i południowej części miasta oraz przemysłowo - produkcyjny, charakterystyczny dla części północno–wschodniej.

Jako centralny ośrodek administracyjny, gospodarczy i kulturalny, Ostrołęka kształtuje lokalny układ osadniczy, w którym wyróżnia się jednostki pomocnicze – osiedla, o zróżnicowanej funkcji i hierarchii. Miasto w swych granicach administracyjnych obejmuje 17 osiedli: Łazek, Witosa, Łęczysk, Sienkiewicza, Centrum, Leśniewo, Stacja, Bursztynowe, Pomian, Leśne, Wojciechowice, Starosty Kosa, Śródmieście, Traugutta, Stare Miasto, Parkowe, Dzieci Polskich.

W ramach sieci osadniczej należy wyszczególnić następujące obszary:

1. Stare Miasto

Stare miasto stanowi szczególny obszar miejski, koncentrujący kluczowe funkcje administracyjne, a także usługowe, handlowe oraz kulturalne i sakralne. Jest to miejsce, gdzie znajduje się siedziba władz lokalnych, instytucje kulturalne, takie jak Muzeum Kultury Kurpiowskiej.

Docelowo w strukturze osadniczej miasta osiedle to powinno pełnić dominującą rolę, jako punkt przyciągający mieszkańców z całej Ostrołęki i okolicznych gmin, oferując dostęp do usług, gastronomii oraz atrakcyjnych sposobów spędzania wolnego czasu. Rozwój Starego Miasta, jego rewitalizacja oraz modernizacja infrastruktury komunikacyjnej i usługowej są istotne dla wzmocnienia funkcji centralnych miasta.

2. Dzielnice mieszkalne

W skład sieci osadniczej Ostrołęki wchodzą liczne osiedla o charakterze mieszkalnym, rozlokowane na terenie całego miasta. Do typowo mieszkalnych części miasta należy zaliczyć osiedla: Łazek, Leśne i Leśniewo, gdzie w zasadzie inne funkcje występują szczątkowo. Na innych osiedlach, pomimo dominującej funkcji mieszkalnej, występują również funkcje usługowe czy przemysłowe. Każda z tych

części miasta charakteryzuje się zróżnicowaną infrastrukturą społeczną, co zapewnia mieszkańcom dostęp do edukacji, ochrony zdrowia, handlu i rekreacji.

Dalszy rozwój tych obszarów poprzez modernizację infrastruktury drogowej, budowę nowych osiedli oraz rozwój terenów zielonych stanowi ważny element strategii rozwoju miasta.

3. Obszary przemysłowe

Przemysł w Ostrołęce koncentruje się w północnej i wschodniej części miasta – osiedle Wojciechowice, głównie wokół Elektrowni Ostrołęka oraz zakładów papierniczych, ale także licznych zakładów produkcyjnych, składów, magazynów, czy obiektów handlu. Istotny obszar o funkcjach przemysłowo-usługowych zlokalizowany jest także na osiedlu Witosa.

Obszary przemysłowe pełnią istotną funkcję w strukturze osadniczej Ostrołęki, stanowiąc przestrzeń lokowania inwestycji oraz miejsca zatrudnienia dla mieszkańców miasta i regionu. Ich dalszy rozwój, realizowany poprzez modernizację infrastruktury przemysłowej i transportowej, ma kluczowe znaczenie dla długookresowego wzrostu gospodarczego miasta. Równocześnie niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do ograniczenia konfliktów przestrzennych wynikających z bezpośredniego sąsiedztwa terenów mieszkaniowych i przemysłowych. W szczególności dotyczy to obszaru osiedla Wojciechowice, gdzie konieczne jest zapewnienie mieszkańcom należytego poziomu jakości życia poprzez redukcję uciążliwości generowanych przez zakłady przemysłowe, w tym zwłaszcza hałasu oraz emisji odorów.

4. Jednostki osadnicze wokół Ostrołęki

W bezpośrednim sąsiedztwie Ostrołęki zlokalizowane są liczne mniejsze miejscowości, współtworzące regionalną sieć osadniczą. Gminy otaczające miasto, w szczególności Lelis, Rzekuń oraz Olszewo-Borki, pełnią rolę obszarów peryferyjnych, pozostając jednak w ścisłym związku funkcjonalnym i gospodarczym z Ostrołęką. Mieszkańcy tych jednostek w znacznym stopniu korzystają z usług zlokalizowanych w mieście, a Ostrołęka zapewnia im dostęp do edukacji, ochrony zdrowia oraz rynku pracy.

Powiązania te stanowią istotny czynnik determinujący zrównoważony rozwój całego regionu. Strategia rozwoju Ostrołęki przewiduje dalsze wzmacnianie relacji funkcjonalnych z gminami sąsiednimi, w tym poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury komunikacyjnej oraz inicjowanie i wspieranie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych i społecznych.

System powiązań przyrodniczych

Ryc. 4 Model funkcjonalno-przestrzenny – system powiązań przyrodniczych

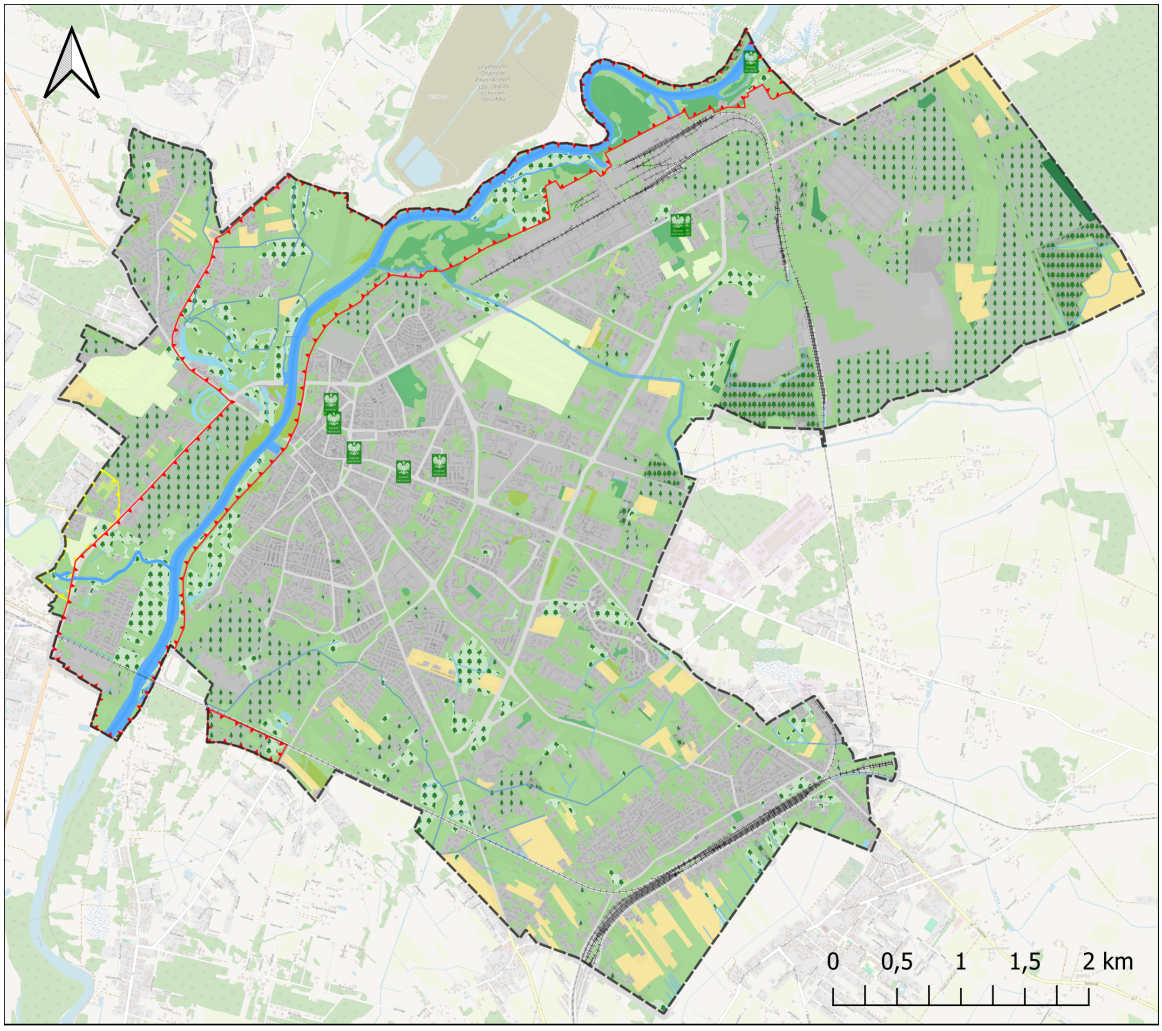

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGIK (BDOT10K) oraz OpenStreetMap.

Źródło: opracowanie własne

System powiązań przyrodniczych Ostrołęki jest istotnym elementem rozwoju zrównoważonego miasta, integrującym walory naturalne z procesami urbanizacyjnymi. Ostrołęka, położona nad rzeką Narwią oraz w sąsiedztwie cennych obszarów przyrodniczych Kurpiowszczyzny, charakteryzuje się specyficznymi powiązaniami ekologicznymi, które wspierają bioróżnorodność i stabilność ekosystemów miejskich.

Rzeki jako korytarze ekologiczne

Rzeka Narew jest jednym z najważniejszych elementów systemu przyrodniczego Ostrołęki. Przepływająca przez miasto, pełni rolę głównego korytarza ekologicznego, umożliwiającego przemieszczanie się fauny i flory. Dolina Narwi jest obszarem o wysokich wartościach przyrodniczych, objętym ochroną w ramach sieci **Natura 2000**. Wraz z jej dopływami – Omulwią (również objętą ochroną w ramach sieci Natura 2000 – Doliny Omulwi i Płodownicy) oraz Czeczotką, obszar ten zapewnia:

- łączność ekosystemów w regionie oraz migrację gatunków, zwłaszcza ptaków wodno-błotnych, które korzystają z obszarów podmokłych wokół rzek,
- ochronę różnorodności biologicznej – obszary nadrzeczne to siedlisko wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt, które znajdują schronienie w ekosystemach wodnych i bagiennych.

Niezwykle ważne jest uwzględnienie roli Narwi, Omulwi i Czeczotki w podtrzymywaniu równowagi ekologicznej. W tym celu istotna jest ochrona terenów nadrzecznych przed degradacją wynikającą z urbanizacji.

W Programie Planowanych Inwestycji (PPI) w gospodarce wodnej PGW Wody Polskie ujęto następujące zadania inwestycyjne zlokalizowane na terenie miasta Ostrołęki:

- Kompleksowa przebudowa portu zlokalizowanego na lewym brzegu rzeki Narew w km 146+600 (obręb Ostrołęka) w ramach budowy drogi wodnej Pisz – Warszawa
- Odbudowa lewostronnego obwałowania rzeki Narew w Ostrołęce wraz z budowlami związanymi z nim funkcjonalnie
- Odbudowa prawostronnego obwałowania rzeki Narew w Ostrołęce wraz z odbudową śluzy wałowej w km 1+237
- Budowa wału przeciwpowodziowego od strony Osiedla Leśne w Ostrołęce

Lasy i tereny zielone

Występujące w Ostrołęce lasy pełnią funkcję ważnych buforów ekologicznych. Są one źródłem świeżego powietrza, schronieniem dla wielu gatunków oraz naturalną barierą ograniczającą rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza i hałasu. Tereny zielone w mieście obejmują:

- parki miejskie i skwery, które tworzą lokalne enklawy przyrodnicze i są miejscem wypoczynku mieszkańców – w szczególności park w rejonie ulic gen. Romualda Traugutta i Parkowej, a także park na osiedlu Bursztynowym, poza tym liczne skwerki i tzw. parki kieszonkowe, które dają umożliwiają dostęp wszystkim mieszkańcom do terenów zieleni w niedużej odległości od miejsca zamieszkania, wpływając na „kompaktowość" miasta;

- lasy i tereny rekreacyjne – w tym, w szczególności, las miejski położony między prawym brzegiem Narwi a ulicą Warszawską DW 760 – łączą walory przyrodnicze z turystycznymi i edukacyjnymi funkcjami.

Zielone korytarze łączące miejskie tereny zielone z większymi kompleksami leśnymi w regionie są istotnym elementem systemu powiązań przyrodniczych, sprzyjając przemieszczaniu się gatunków i zachowaniu bioróżnorodności. Niezwykle istotne jest utrzymanie oraz rozbudowa zielonych korytarzy wewnątrz miasta.

Tereny rolnicze i otwarte przestrzenie

Nieliczne obszary rolnicze, uzupełnione terenami zieleni naturalnej, odgrywają w Ostrołęce relatywnie mniejszą rolę gospodarczą, lecz posiadają istotne znaczenie z punktu widzenia powiązań ekologicznych. Stanowią one przestrzenie otwarte sprzyjające naturalnej cyrkulacji powietrza oraz retencji wód opadowych. Dzięki niskiemu poziomowi urbanizacji, pola i łąki pełnią ważną funkcję w lokalnym systemie przyrodniczym, stanowiąc siedliska dla wielu gatunków drobnych zwierząt oraz owadów.

Istotnym elementem Strategii jest wspieranie działań zmierzających do zachowania obszarów rolniczych jako integralnych fragmentów lokalnego krajobrazu przyrodniczego, które jednocześnie podnoszą jakość środowiska życia mieszkańców i wzmacniają odporność ekosystemów miejskich.

Ogródki działkowe

Ogródki działkowe odgrywają znaczącą rolę w miejskim ekosystemie Ostrołęki, pełniąc funkcje zarówno ekologiczne, jak i społeczne. Są one ważnym elementem przestrzeni zielonej miasta, integrując się z systemem powiązań przyrodniczych oraz dostarczając mieszkańcom Ostrołęki licznych korzyści.

Ogródki działkowe, zlokalizowane w różnych częściach Ostrołęki, w tym na osiedlu Witosa czy Łazek, tworzą lokalne oazy zieleni, które:

- wzmacniają bioróżnorodność – dzięki różnorodnym uprawom, drzewom owocowym, krzewom i kwiatom, ogródki stają się siedliskiem dla owadów zapylających, ptaków i małych ssaków,
- poprawiają jakość powietrza – obecność roślinności w ogrodach działkowych wspiera naturalne oczyszczanie powietrza, co jest szczególnie istotne w kontekście miejskim, gdzie poziom zanieczyszczeń jest wyższy,
- wspomagają gospodarkę wodną – roślinność w ogrodach działkowych pomaga w retencji wody, co zmniejsza ryzyko powodzi i sprzyja naturalnemu nawodnieniu gleby. Działki te pełnią funkcję „zielonych płuc” miasta, wspierając mikroklimat Ostrołęki.

Ogródki działkowe stanowią cenny element struktury przestrzennej Ostrołęki, integrując się z miejskim krajobrazem oraz uzupełniając system terenów zielonych. Ważnym aspektem w rozwoju miasta jest:

- zachowanie istniejących ogródków działkowych jako terenów o wysokiej wartości ekologicznej i społecznej,
- modernizacja i rozwój infrastruktury ogrodowej, które poprawią komfort użytkowników oraz podniesie estetykę przestrzeni miejskiej,

- promowanie ogródków jako miejsc rekreacyjnych dostępnych nie tylko dla działkowców, ale także dla innych mieszkańców miasta poprzez tworzenie ścieżek spacerowych, przestrzeni do wypoczynku oraz wydarzeń edukacyjnych.

Powiązania hydrologiczne

System wodny Ostrołęki opiera się na wcześniej wspomnianych rzekach: Narwi, Omulwi i Czeczotce, oraz sieci mniejszych cieków/rowów melioracyjnych, które odgrywają ważną rolę w gospodarce wodnej miasta. Naturalne zbiorniki wodne i tereny podmokłe, szczególnie w okolicach doliny Narwi, mają duże znaczenie dla retencji wody, redukcji ryzyka powodziowego oraz ochrony bioróżnorodności.

Zintegrowana gospodarka wodna powinna uwzględniać:

- zachowanie naturalnych terenów zalewowych, które pozwalają na naturalną retencję i ograniczenie negatywnych skutków powodzi,
- modernizację systemów melioracyjnych**,** w celu lepszego zarządzania wodą, przy jednoczesnej ochronie ekosystemów wodnych.

Znaczenie obszarów chronionych

Na terenie Ostrołęki i w jej okolicach znajduje się kilka obszarów o wysokiej wartości przyrodniczej, objętych ochroną prawną. Są to m.in.:

- Obszary Natura 2000, które mają kluczowe znaczenie dla ochrony gatunków zagrożonych i cennych siedlisk – Dolina Dolnej Narwi, Doliny Omulwi i Płodownicy,
- Pomniki przyrody – 8 drzew.

Należy dążyć do dalszej ochrony tych terenów, a także ich promocji, w ramach działań edukacyjnych i turystycznych.

Integracja przyrody z rozwojem miasta

Ochrona i wzmacnianie systemu powiązań przyrodniczych powinny być integralnym elementem rozwoju miasta. W planowaniu przestrzennym kluczowe znaczenie mają:

- zachowanie naturalnych korytarzy ekologicznych, łączących obszary miejskie z terenami leśnymi i doliną Narwi,
- tworzenie nowych terenów zielonych i łączenie ich z istniejącymi, aby zapewnić ciągłość przestrzeni przyrodniczych w mieście,
- zrównoważona gospodarka wodna, która minimalizuje wpływ urbanizacji na naturalne systemy hydrologiczne.

Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Ryc. 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

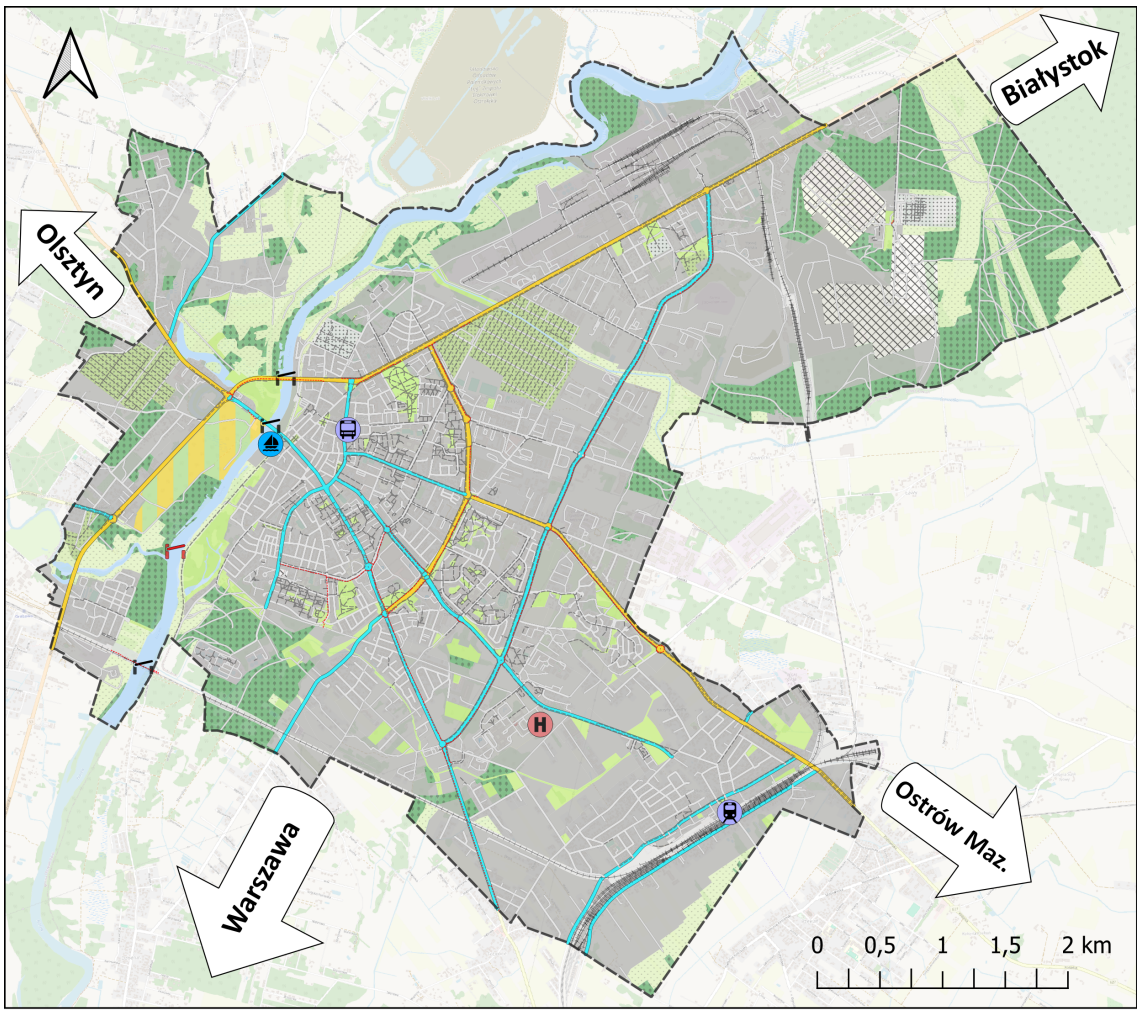

LEGENDA

- granica miasta
- tereny zabudowane/zagospodarowane
- tereny komunikacyjne
- zieleń naturalna
- tereny zamknięte
- wody powierzchniowe
- cmentarz
- ogrody działkowe
- las
- Las Miejski
- zieleń urządzona

sieć komunikacyjna

- tor lub zespół torów
- ścieżka rowerowa
- ciąg pieszo-jezdny
- droga główna
- droga zbiorcza
- droga lokalna
- droga wewnętrzna

główne obiekty obsługi komunikacji i transportu

- dworzec PKP
- dworzec PKS
- lądowisko
- port
- most istniejący
- most projektowany

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta Ostrołęki, danych GUGIK (BDOT10K)

Źródło: opracowanie własne

System transportowy wraz z infrastrukturą komunikacyjną stanowi jeden z kluczowych elementów funkcjonowania Ostrołęki, wpływając bezpośrednio na dostępność przestrzenną, mobilność mieszkańców oraz jakość życia w mieście. Jego rozwój warunkuje sprawne funkcjonowanie gospodarki lokalnej, a także kształtuje możliwości zrównoważonego rozwoju. W Ostrołęce rozwija się zintegrowany układ transportowy, obejmujący komunikację pieszą, rowerową, publiczną oraz indywidualną samochodową, których wzajemne powiązania tworzą podstawę dla nowoczesnych i efektywnych rozwiązań mobilnościowych.

Korytarze transportu samochodowego

Ostrołęka jest ważnym węzłem komunikacyjnym, z kilkoma głównymi drogami krajowymi i regionalnymi:

- droga krajowa nr 53 - łącząca Ostrołękę z Olsztynem,
- droga wojewódzka 760 – łącząca Ostrołękę z Warszawą,
- drogi wojewódzkie nr: 627 i 544 łączące Ostrołękę odpowiednio z Sokołowem Podlaskim i Mławą,
- drogi publiczne o kategoriach dróg powiatowych i gminnych oraz drogi wewnętrzne, stanowiące system zapewniający komunikację między różnymi częściami miasta oraz warunkujące dostęp do usług.

Transport publiczny

W Ostrołęce funkcjonuje system transportu publicznego, obejmujący autobusy miejskie, obsługiwane przez spółkę komunalną, jak również autobusy regionalne (przewoźnicy prywatni) oraz regionalny transport kolejowy. Główne elementy transportu publicznego to:

- linie autobusowe, które łączą różne części miasta oraz zapewniają połączenia z sąsiednimi gminami: Lelis, Rzekuń i Olszewo-Borki,
- dworzec autobusowy, który pełni rolę centrum przesiadkowego w tzw. transporcie dalekobieżnym,
- dworzec kolejowy, z którego koleją dotrzeć można do Warszawy czy Szczytna.

Korytarze piesze i rowerowe

W Ostrołęce rośnie znaczenie transportu aktywnego, obejmującego zarówno komunikację pieszą, jak i rowerową. Istotnym elementem tego systemu jest rozwijająca się sieć ścieżek rowerowych, które łączą kluczowe punkty miasta, w tym tereny rekreacyjne, centra handlowe oraz osiedla mieszkaniowe. W planach rozwoju miasta przewidziano dalszą rozbudowę i modernizację tej infrastruktury, co sprzyja popularyzacji roweru jako alternatywnego środka transportu. Uzupełnieniem sieci jest funkcjonujący system rowerów miejskich, który umożliwia swobodne przemieszczanie się osobom nieposiadającym własnego roweru, a także odwiedzającym miasto. Równolegle ważną rolę odgrywa infrastruktura piesza, szczególnie dobrze rozwinięta w centralnych częściach Ostrołęki. Chodniki i deptaki zapewniają dogodne warunki do spacerów, załatwiania spraw administracyjnych czy codziennych zakupów. Priorytetem Miasta pozostaje dalsze podnoszenie bezpieczeństwa i komfortu pieszych poprzez modernizację chodników oraz poprawę jakości oświetlenia przestrzeni publicznych.

Elementy wspierające transport aktywny

Aby zwiększyć atrakcyjność transportu pieszo-rowerowego w Ostrołęce, konieczne jest rozwijanie zarówno infrastruktury, jak i działań wspierających. Ważnym elementem pozostaje infrastruktura towarzysząca, obejmująca stojaki i parkingi rowerowe oraz stacje ładowania dla rowerów i hulajnóg elektrycznych, których systematyczna rozbudowa podnosi funkcjonalność całej sieci transportu aktywnego. Istotne znaczenie mają również działania edukacyjne i promocyjne, upowszechniające zdrowy styl życia i zachęcające mieszkańców do wybierania spacerów i jazdy na rowerze jako alternatywy dla transportu samochodowego.

Integracja transportu

Dla dalszego rozwoju Ostrołęki kluczowe znaczenie ma integracja różnych form transportu, umożliwiająca stworzenie spójnego i efektywnego systemu mobilności miejskiej. Połączenie transportu publicznego z infrastrukturą pieszą i rowerową przyczyni się do zwiększenia efektywności całej sieci komunikacyjnej oraz poprawy jej dostępności. Istotnym rezultatem takiej integracji będzie również ułatwienie mieszkańcom dostępu do terenów zielonych i rekreacyjnych, co sprzyja kształtowaniu prozdrowotnych postaw i podnoszeniu jakości życia w mieście.

Przyszłość sieci transportowej

W perspektywie rozwoju Ostrołęki przewiduje się realizację dalszych inwestycji w infrastrukturę transportową, ukierunkowanych na podnoszenie jakości i dostępności mobilności miejskiej. Szczególny nacisk zostanie położony na rozbudowę sieci ścieżek rowerowych oraz modernizację istniejących tras, co sprzyja rozwojowi transportu aktywnego. Równolegle planowana jest poprawa dostępności komunikacji publicznej, obejmująca budowę centrum przesiadkowego oraz zwiększenie liczby połączeń, co pozwoli na lepsze powiązanie Ostrołęki z regionem. Istotnym obszarem działań będzie także poprawa warunków dla pieszych poprzez modernizację infrastruktury, której celem jest zapewnienie większego bezpieczeństwa i komfortu poruszania się po mieście.

Budowa obwodnicy miasta

Wyzwania transportowe Ostrołęki koncentrują się wokół wzmożonego natężenia ruchu w obszarze miejskim, gdzie krzyżuje się kilka kluczowych ciągów komunikacyjnych. Szczególnie uciążliwy jest ruch tranzytowy pojazdów ciężarowych, powodujący degradację infrastruktury, zatłoczenie oraz wzrost emisji zanieczyszczeń. Jedną z priorytetowych inwestycji jest budowa obwodnicy w ciągu DK53, o długości 14 km. Projekt zakłada drogę jednojezdniową z węzłem i sześcioma skrzyżowaniami, co pozwoli ograniczyć ruch w centrum miasta, poprawiając warunki życia mieszkańców i zwiększając atrakcyjność inwestycyjną Ostrołęki.

Połączenie z Trójmiastem

Istotnym atutem komunikacyjnym Ostrołęki jest również połączenie z regionem Trójmiasta poprzez sieć DK53, DK57 i DK60, które łączą obszar z Warmią i Mazurami oraz trasą S7 (Via Baltica). Kierunek północny zyskuje tym samym znaczenie jako korytarz rozwoju gospodarczego, logistycznego i turystycznego, a realizacja inwestycji drogowych, takich jak obwodnica, wzmocni dostępność przestrzenną i konkurencyjność całego obszaru.

Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Ryc. 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

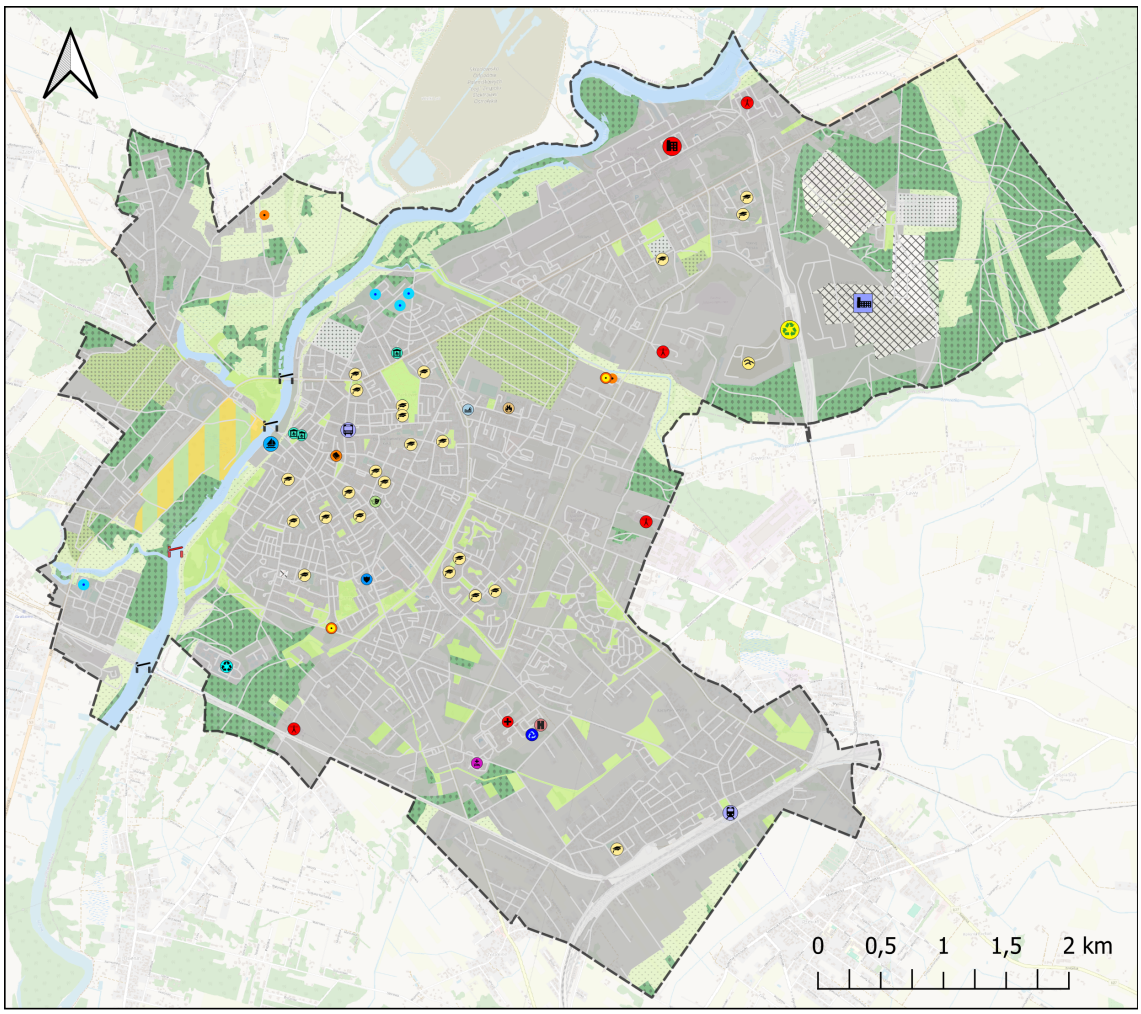

LEGENDA

- granica miasta
- tereny zabudowane/zagospodarowane
- tereny komunikacyjne
- zieleń naturalna
- tereny zamknięte
- wody powierzchniowe
- cmentarz
- ogrody działkowe
- las
- Las Miejski
- zieleń urządzona

główne obiekty infrastruktury technicznej

- elektrownia
- GPZ
- oczyszczalnia ścieków
- stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia
- stacja redukcyjno-pomiarowa II stopnia
- stacja segregacji odpadów komunalnych
- stacja uzdatniania wody
- ujęcie wody
- wysypisko śmieci
- zespół Elektrowni - Blok C w trakcie budowy

główne obiekty obsługi komunikacji i transportu

- dworzec PKP
- dworzec PKS
- lądowisko
- port
- most istniejący
- most projektowany

główne obiekty infrastruktury społecznej

- biblioteka
- dom pomocy społecznej
- kino
- muzeum
- policja
- szpital
- basen
- straż pożarna
- placówki oświatowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta Ostrołęki, danych GUGIK (BDOT10K)

Źródło: opracowanie własne

Infrastruktura techniczna i społeczna w Ostrołęce odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu komfortu życia mieszkańców oraz wsparciu rozwoju gospodarczego i społecznego miasta. Właściwe zaplanowanie i rozwój tych elementów są niezbędne dla zrównoważonego rozwoju Ostrołęki.

Infrastruktura techniczna

Infrastruktura techniczna obejmuje systemy i usługi, które wspierają codzienne funkcjonowanie miasta. Główne elementy to:

- **sieć wodociągowa i kanalizacyjna**: Ostrołęka dysponuje rozwiniętą siecią wodociągową, która zapewnia mieszkańcom dostęp do wody pitnej. System kanalizacji sanitarnej oraz deszczowej jest również wysoko rozwinięty, chociaż istnieje potrzeba dalszej modernizacji w niektórych obszarach, aby zapobiegać problemom związanym z odprowadzaniem wód opadowych,
- **oczyszczalnia ścieków**: zapewnia skuteczne oczyszczanie ścieków komunalnych z terenu miasta, wyposażona w zaawansowane technologie, umożliwia usuwanie zanieczyszczeń chemicznych i biologicznych, co przyczynia się do ochrony lokalnych ekosystemów i poprawy jakości wód w Narwi. Regularne modernizacje i inwestycje w infrastrukturę pozwalają na zwiększenie efektywności procesu oczyszczania oraz dostosowanie do rosnących potrzeb mieszkańców,
- **zarządzanie odpadami**: Miasto posiada system zbierania i segregacji odpadów (Stacja Segregacji Odpadów Komunalnych oraz Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych), który jest wciąż rozwijany. W planach są działania na rzecz zwiększenia efektywności recyklingu oraz jeszcze efektywniejszej edukacji mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami,
- **energetyka**: Ostrołęka jest siedzibą Elektrowni Ostrołęka oraz nowo budowanej elektrowni CCGT, co czyni ją ważnym punktem w regionalnym systemie energetycznym. Miasto ma dostęp do różnych źródeł energii, szeroko rozwinięta jest sieć ciepłownicza oraz gazowa, plany obejmują zwiększenie efektywności energetycznej oraz promowanie odnawialnych źródeł energii.

Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna w Ostrołęce obejmuje obiekty i usługi, które wpływają na jakość życia mieszkańców. Fundamentalne elementy to:

- **edukacja**: Miasto dysponuje szeroką siecią placówek oświatowych, w tym przedszkoli, szkół podstawowych i średnich. Istnieje potrzeba dalszej modernizacji i rozbudowy obiektów edukacyjnych, aby dostosować je do zmieniających się potrzeb uczniów i nauczycieli,
- **ochrona zdrowia**: na terenie Ostrołęki funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć placówek medycznych, w tym Mazowiecki Szpital Specjalistyczny, przychodnie publiczne oraz prywatne a także liczne gabinety specjalistyczne. Ze względu na potrzeby społeczne (m.in. wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym) konieczne jest dążenie do zapewnienia coraz szerszego wachlarza usług medycznych i opiekuńczych,
- **kultura i rekreacja**: w Ostrołęce swoją siedzibę mają instytucje kultury, takie jak Galeria Sztuki, Muzeum Żołnierzy Wyklętych, Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Ostrołęckie Centrum Kultury wraz z kinem, oraz biblioteki, w tym Miejska Biblioteka Publiczna czy Biblioteka Pedagogiczna. Z kolei tereny rekreacyjne, w tym parki i boiska sportowe, oferują mieszkańcom możliwości aktywnego wypoczynku. W planach rozwoju miasta uwzględnia się dalszą modernizację

infrastruktury kulturalnej oraz budowę nowych obiektów sportowych i rekreacyjnych.

- **usługi społeczne**: Ostrołęka posiada rozbudowany system wsparcia społecznego, którego bazą jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, oferujący programy wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej. Istotne jest dalsze rozwijanie tych usług, aby sprostać rosnącym potrzebom mieszkańców.

Integracja infrastruktury

Integracja infrastruktury technicznej i społecznej stanowi istotny warunek zrównoważonego rozwoju Ostrołęki. W tym kontekście ważne jest łączenie aspektów technicznych z potrzebami społecznymi, tak aby inwestycje infrastrukturalne odpowiadały zarówno na wyzwania środowiskowe, jak i na oczekiwania mieszkańców. Priorytetowe znaczenie ma promowanie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej oraz mieszkalnych, co przyczynia się do ochrony środowiska naturalnego i obniżenia kosztów eksploatacji. Równocześnie kluczowym kierunkiem działań jest zwiększanie dostępności infrastruktury dla osób z ograniczoną mobilnością oraz wdrażanie rozwiązań sprzyjających ochronie klimatu i jakości życia w mieście.

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie stworzonego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz z przeprowadzoną analizą uwarunkowań przestrzennych w Mieście Ostrołęka, kierując się przy tym następującymi priorytetami zintegrowanego rozwoju:

- aktywizacja, rewitalizacja oraz rozwój funkcji centrum - na terenie osiedla Stare Miasto,
- rozwój marki i wizerunku zielonego miasta Ostrołęki zlokalizowanego w dolinie Narwi,
- pobudzanie do rozwoju i aktywizacja społeczno-gospodarcza miasta,
- dostosowanie potrzeb rozwoju miasta do zapotrzebowania na usługi jego mieszkańców.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej podporządkowane są nadrzędnemu celowi, jakim jest tworzenie zrównoważonej struktury przestrzennej Ostrołęki. Struktura ta powinna umożliwiać ochronę i racjonalne wykorzystanie zasobów oraz walorów środowiskowych i kulturowych, a jednocześnie zapewniać warunki dla zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego, odpowiadającego potrzebom mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze miasta.

W zakresie rozwoju zabudowy mieszkaniowej rekomenduje się:

- świadome kształtowanie przestrzeni publicznych i zabudowy mieszkaniowej, w oparciu o rzeczywiste zapotrzebowanie, czyli z uwzględnieniem prognoz demograficznych zawartych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ostrołęki, a następnie w Planie Ogólnym Miasta Ostrołęki, monitoring procesu rozbudowy miasta w oparciu o rzeczywiste potrzeby,

- rozwój zrównoważonych i spójnych form zagospodarowania mieszkalnego i usługowego w centralnej części miasta oraz przy głównych trasach komunikacyjnych,
- kreowanie dobrze zagospodarowanych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych na osiedlach w celu zapewniania lokalnego charakteru tych miejsc – zagospodarowanie przestrzenne umożliwiające zrównoważony rozwój podstawowych funkcji mieszkalnych, usługowych oraz dostęp do usług publicznych, podstawowych usług komercyjnych,
- tworzenie, w ramach miejsc integracji społecznej, ogólnodostępnych zielonych urządzonych przestrzeni publicznych wyposażonych w infrastrukturę umożliwiającą aktywne spędzanie czasu wolnego, siłownie napowietrzne, skwery i ogródki miejskie, place zabaw wyposażone w małą infrastrukturę budującą „przyjazną atmosferę". Miejsca aktywności powinny być równomiernie rozplanowane w celu ograniczenia generowania dodatkowego ruchu w kierunku centrum Ostrołęki za pomocą środków komunikacji indywidualnej,
- ograniczenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej wzdłuż największych arterii komunikacyjnych ze względu na towarzyszące im uciążliwości dla mieszkańców (zanieczyszczenie powietrza, hałas, drgania), przy jednoczesnym wykorzystaniu tych terenów na cele usługowe i przemysłowe wymagające dostępu do infrastruktury transportowej,
- wprowadzenie do urbanistyki standardów uchwały krajobrazowej oraz ograniczenie powstawania nowoczesnych (nie wkomponowanych w tkankę miejską) zabudowań wśród istniejącej zabudowy miejskiej poprzez tworzenie odpowiednich standardów zabudowy oraz wprowadzenie wymagań dotyczących wysokości i nachylenia dachów, materiałów budowlanych, wysokości obiektów, kolorystyki dachów i elewacji.

W zakresie rozwoju przestrzeni publicznych rekomenduje się:

- systematyczna poprawa jakości i dostępności do urządzonych przestrzeni publicznych: miejsc spotkań i rekreacji, terenów do uprawiania różnych dyscyplin sportu dla mieszkańców,
- optymalne zaplanowanie, budowę oraz utrzymanie systemu tras i ścieżek rowerowych zapewniających dojazd do uczęszczanych i atrakcyjnych miejsc na terenie Miasta, mając na celu zapewnienie funkcji komunikacyjnych i sportowo – rekreacyjnych,
- planowanie funkcjonalnych przestrzeni miejskiej, projektowanie oraz utrzymanie atrakcyjnych
  i dostępnych przestrzeni publicznych w zróżnicowanej formie: skwerów, parków, placów zabaw, siłowni napowierzchnych, wiat do spotkań, tworząc miejsca integracji międzypokoleniowej,
- tworzenie warunków do zrównoważonego kształtowania urządzonych przestrzeni publicznych na terenie osiedli,
- tworzenie mechanizmów włączenia mieszkańców w proces tworzenia projektowania, zagospodarowywania, utrzymania miejsc publicznych w celu lepszej integracji lokalnej społeczności, a tym samym zwiększenia poziomu dbałości o te miejsca,
- projektowanie przestrzeni publicznych w optymalnych odległościach dostępu dla mieszkańców,
  w celu umożliwienia pieszego dostępu do najbliższych terenów zieleni urządzonej,

- udostępnienia terenów lasów przy zachowaniu standardów ochrony przyrody oraz umożliwianie wykorzystania lasów na mało inwazyjne cele rekreacyjne (zgodnie z przepisami prawa),
- systematyczne zapewnianie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami.

W zakresie rozwoju przestrzeni usługowych oraz gospodarczych rekomenduje się:

- systematyczny rozwój dominującej funkcji Miasta Ostrołęki jako głównego lokalnego ośrodka społecznego i administracyjnego dla mieszkańców miasta oraz obszaru funkcjonalnego, umożliwiając dostęp do podstawowych usług, najlepiej w zasięgu komunikacji pieszej,
- zrównoważony rozwój funkcji usługowej w Centrum Miasta oraz przy obiektach i miejscach publicznych, podnosząc tym samym ich atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej,
- zapewnienie jakości w zapisach planistycznych pozwalające na efektywny rozwój istniejących usług publicznych: placówek edukacyjnych, kulturalnych, ochrony zdrowia,
- zapewnienie funkcjonalnego planowania przestrzennego i dbałości o relacje przestrzenne
  i funkcjonalne, przy uwzględnieniu przeznaczenia terenów sąsiednich w celu uniknięcia konfliktów zabudowy mieszkaniowej z funkcją przemysłową i usługową (zwłaszcza w przypadku produkcji i usług uciążliwych) – poprzez tworzenie stref buforowych oddzielających różne typy zagospodarowania terenu (np. pasami zieleni).

W zakresie rozwoju transportu i komunikacji rekomenduje się:

- systematyczną rozbudowę i modernizację sieci infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – w celu poprawy poziomu bezpieczeństwa oraz ograniczania niskiej emisji,
- planowanie przestrzenne uwzględniające pozostawianie rezerw terenowych, umożliwiających rozbudowę sieci dróg gminnych i międzygminnych oraz wytyczenia nowych ciągów komunikacyjnych, z uwzględnieniem ciągów pieszo - rowerowych,
- systematyczne planowanie i rozwój systemu parkingów wkomponowanych w sieć obiektów
  i urzędów, uwzględniających układ komunikacji kołowej, rowerowej oraz pieszej,
- integrację i wykorzystanie koncepcji intermodalności i efektywnego integrowania publicznego transportu zbiorowego, transportu kolejowego, transportu indywidualnego, połączonego
  z rozbudową parkingów i parkingów P&R,
- wyznaczenie strategicznych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych (komunikacyjnych i rekreacyjnych), ścieżek rowerowych, rozbudowę i modernizację chodników w celu poprawy funkcjonalności i aspektów wizualnych, wpływających na atrakcyjność miasta oraz wzmocnienie atrakcyjności wykorzystania komunikacji pieszej i rowerowej,

- oddzielanie ciągów pieszych od dróg przeznaczonych dla pojazdów kołowych przy wykorzystaniu nasadzeń roślinności, tworzenie pasów zieleni,
- systematyczny rozwój standardów dostępności w publicznej komunikacji zbiorowej na terenie Miasta, w tym m.in. zapewnienie dostępu do przystanków autobusowych, funkcjonalności tras pieszo-rowerowych,
- wprowadzenie i konsekwentną realizację programu estetyzacji przestrzeni publicznej - spójnych stylistycznie elementów małej architektury i mebli miejskich (oświetlenia ulicznego, koszy na śmieci, ławek, tablic informacyjnych, w celu podkreślenia spójności estetycznej, funkcjonalnej i poprawy wizerunku miasta).

W zakresie ochrony środowiska naturalnego rekomenduje się:

- projektowanie i wykonywanie nawierzchni miejsc publicznych np.: ciągów pieszych, placów z materiałów przepuszczalnych lub częściowo przepuszczalnych, a także promocję sposobów ich wykorzystania wśród mieszkańców,
- systematyczny monitoring jakości i rozbudowę sieci infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz kanalizacji deszczowej, w celu ograniczenia skutków podtopień i ryzyka ich wystąpienia,
- prowadzenie systematycznych działań prewencyjnych i zabezpieczających związanych ochroną wałów przeciwpowodziowych, zabezpieczeniem miasta przed negatywnymi skutkami zmiany klimatu (nawałnice, ulewne deszcze, skutkujące podtopieniami na obszarach zagrożonych ich występowaniem),
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury w tkance miejskiej oraz propagowanie rozwiązań „zielonego miasta” w inwestycjach miejskich, w celu łagodzenia zmian klimatu w mieście,
- wprowadzenie i kontrolowanie przestrzegania standardów zapewniających zachowanie równowagi dotyczącej intensywności zabudowy oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (zbiorniki przydomowe, powierzchnie biologicznie czynne, ogrody deszczowe, rowy infiltracyjne, rowy bioretencyjne),
- projektowanie i instalowanie na obiektach użyteczności publicznej rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii oraz wsparcie mieszkańców w instalacji tych rozwiązań.

Rozwój przestrzenny Miasta Ostrołęki w odniesieniu do celów strategicznych

Tabela 18 Rozwój przestrzenny Miasta Ostrołęki w odniesieniu do celów strategicznych oraz planowanych działań realizacyjnych

Rozwój przestrzenny Miasta Ostrołęka		
Rozwój społeczny skoncentrowany na potrzebach Mieszkańców	**Zintegrowany rozwój gospodarczy**	**Ekologiczna i zrównoważona przestrzeń**
• Rozwój przestrzeni miejskich związanych z funkcjami społeczno–rekreacyjnymi, w tym wielofunkcyjne zagospodarowanie nabrzeży Narwi wraz z budową infrastruktury kulturalno-rekreacyjnej (między innymi: bulwary, park, scena wraz z amfiteatrem, boiska do siatkówki i piłki nożnej). • Realizacja spójnego procesu rewitalizacji aktywizującej życie społeczne w przestrzeni miejskiej, głównie w centrum Miasta Ostrołęki (ze szczególnym uwzględnieniem podniesienia atrakcyjności i funkcjonalności centrum miasta w tym Placu Bema - rynku miejskiego, deptaku na ul. Głowackiego, podniesienia poziomu i aktywizacji obiektów usługowych, gastronomicznych itp.). • Budowa infrastruktury i rozwój aktywności	• Podnoszenie jakości infrastruktury drogowej strategicznej dla udrożniania funkcji tranzytowej i przepustowości lokalnego ruchu drogowego Miasta Ostrołęki, w tym budowa trzeciego mostu na Narwi na wysokości Ronda Łupaszki wraz z budową tzw. Południowej obwodnicy miasta (trasy średnicowej). • Rozwój infrastruktury drogowej i około drogowej (w tym: budowa chodników i oświetlenia, ścieżek rowerowych), systemów bezpiecznych przejść dla pieszych oraz modernizacja i utrzymanie w dobrym stanie technicznym dróg gminnych. • Utworzenie Ostrołęckiego Centrum Biznesu. • Rozwój infrastruktury miejskiej	• Realizacja spójnej polityki przestrzennej z uwzględnieniem standardów dostępności wraz z zachowaniem zasad projektowania uniwersalnego oraz poszanowaniem potrzeb różnych grup Mieszkańców, np. wygodnych chodników, ścieżek pieszo-rowerowych, dostępności małej architektury (ławek, koszy na odpady), zintegrowanych przestrzeni komunikacyjnych. • Podniesienie jakości i zagospodarowania terenów zieleni w mieście – rozwój, organizacja, uporządkowanie terenów zieleni miejskiej (np.: lasek miejski, skwery osiedlowe, zieleńce, rabaty bylinowe, skupiska drzew i inne przestrzenie zielone). • Podnoszenie jakości przestrzeni publicznych w Mieście,

społeczno-rekreacyjnej dla młodzieży - typu np.: skate park, przestrzenie do integracji i aktywnego spędzania czasu wolnego, w tym Centrum Inicjatyw Młodzieżowych. • Przebudowa, rozbudowa oraz modernizacja obiektów sportowo - rekreacyjnych zarządzanych przez MOSiR w Ostrołęce, w tym: stadionu miejskiego wraz z budową kompleksu kortów tenisowych, miejskich siłowni oraz stref rekreacji, boisk o sztucznej nawierzchni do piłki nożnej, boisk do piłki siatkowej itp. • Tworzenie zintegrowanych przestrzeni publicznych - systemu placów zabaw, miejsc integracji Mieszkańców, ścieżek zdrowia, tras biegowych - podnoszących poziom społecznej i rekreacyjnej aktywności Mieszkańców. • Wprowadzenie elementów gry miejskiej w przestrzeń architektoniczną miasta (wykorzystanie potencjału między innymi kultury kurpiowskiej, lokalnych pomników przyrody nazwanych imionami postaci z Wiedźmina, ścieżek w parku noszących nazwy twórców polskiego komiksu,	w związku z powstaniem i rozwojem jednostki wojskowej podporządkowanej 1 Dywizji Piechoty Legionów, oraz zabezpieczenia obecności wojsk NATO. • Rozwój i przebudowa strategicznych sieci połączeń kolejowych oraz obwodnic Miasta: • linii kolejowej dużych prędkości z Centralnego Portu Komunikacyjnego przez Warszawę do Tłuszcza – skracający znacząco czas przejazdu do Warszawy, • modernizacja linii kolejowej w kierunku Białegostoku, • budowa Ostrołęckiego Węzła Kolejowego, • przebudowa infrastruktury kolejowej w celu uruchomienia przewozów pasażerskich na trasach: Małkinia - Ostrołęka, Śniadowo - Łomża/ Białystok, Ostrołęka - Chorzele, • Realizacja inwestycji w sieci energetyczne: 400 kV Ostrołęka Stanisławów, 400 kV Ostrołęka – Ełk. • Inwestycje dotyczące utworzenia szlaków wodnych - Szlak Wodny im. Króla Stefana Batorego i ponadregionalny szlak pasażerski Pisa – Narew. • Rozwój szkieletowej sieci tras rowerowych w oparciu o trasy	w szczególności ładu przestrzennego oraz zachowanie szczególnej dbałości o estetykę przestrzeni publicznych, krajobrazu oraz obiektów usług publicznych i terenów aktywności gospodarczej wraz otoczeniem.

w tym opracowanie standardów i działań promocji potencjałów Miasta.	o zasięgu międzynarodowym, ponadregionalnym i regionalnym - planowane trasy EV11 – Szlak Europy Wschodniej i ponadregionalny w oparciu o doliny rzeczne - Narwi i linie kolejowe. • Sukcesywne wdrażanie „Standarów infrastruktury rowerowej i koncepcji tras rowerowych wskazanych do realizacji w perspektywie do 2030 roku w województwie mazowiecki (przyjętych uchwałą Zarządu Województwa Mazowieckiego nr 1100/333/22)	

Źródło: opracowanie własne

Obszary Strategicznej Interwencji

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, definiuje obszary strategicznej interwencji (OSI), które zostały określone jako „obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiazaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest skierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł czy też rozwiązania regulacyjne".

Tabela 19 Obszary szczególnego wsparcia

Obszar szczególnego wsparcia	**Pozycja Ostrołęki**	**Główne znaczenie dla Strategii**
Policentryczna sieć miast wraz z obszarami funkcjonalnymi	ośrodek subregionalny wraz z obszarem funkcjonalnym	rozwój funkcji ponadlokalnych, usług publicznych, rynku pracy, mieszkalnictwa i dostępności transportowej
Obszar transformacji energetycznej	miasto Ostrołęka wraz z powiatem ostrołęckim	dywersyfikacja gospodarki, nowe miejsca pracy, przekwalifikowanie pracowników, wykorzystanie infrastruktury energetycznej i rozwój nowych źródeł energii

Na szczeblu krajowym Miasto Ostrołęka zostało wskazane jako OSI – miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Zgodnie z „Rekomendacjami dla planowania interwencji z zakresu polityki regionalnej w strategiach rozwoju", wydanymi przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w czerwcu 2026 roku, Ostrołęka została objęta dwoma wzajemnie uzupełniającymi się wymiarami szczególnego wsparcia polityki regionalnej. Pierwszym jest policentryczna sieć miast wraz z obszarami funkcjonalnymi, w której Ostrołęka została wskazana jako ośrodek subregionalny, a jej obszar funkcjonalny obejmuje gminy Goworowo, Kadzidło, Lelis, Myszyniec, Olszewo-Borki i Rzekuń. Celem interwencji jest wzmacnianie funkcji miasta świadczonych na rzecz mieszkańców całego subregionu, w szczególności w zakresie rynku pracy, transportu, ochrony zdrowia, edukacji, kultury i innych usług ponadlokalnych.

Drugim wymiarem jest zaliczenie miasta Ostrołęki i powiatu ostrołęckiego do obszarów transformacji energetycznej. Interwencja w tym zakresie powinna służyć łagodzeniu społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków zmian zachodzących w energetyce konwencjonalnej, utrzymaniu konkurencyjności gospodarczej obszaru oraz zapewnieniu nowych źródeł energii. Obejmuje to w szczególności wykorzystanie istniejącej infrastruktury i kompetencji energetycznych, wspieranie nowych inwestycji, samobilansowanie energetyczne obszaru, rozwój lokalnych społeczności energetycznych, przekwalifikowanie pracowników, tworzenie nowych miejsc pracy oraz rozwój przedsięwzięć związanych z bezpieczeństwem gospodarczym, energetycznym i obronnym państwa.

Na poziomie regionalnym, w uchwalonej Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze, w województwie mazowieckim zostały wyznaczone dwa typy OSI:

- problemowe - podregiony NUTS 3,
- bieguny wzrostu - miejskie obszary funkcjonalne.

W strategii Województwa Mazowieckiego, Ostrołęka została wskazana jako ośrodek o znaczeniu subregionalnym, skupiający szereg funkcji ponadlokalnych, które stanowią ważne elementy równoważenia rozwoju województwa.

Jednocześnie w Ostrołęce można zaobserwować szereg zjawisk związanych z osłabieniem znaczenia i pełnionych funkcji społeczno-gospodarczych. W Strategii Województwa Mazowieckiego podkreślone zostały potrzebne do rozwiązania problemy rozwojowe Miasta, związane m.in. z: odpływem ludności do większych ośrodków miejskich, wysokim bezrobociem, słabo rozwiniętą siecią połączeń kolejowych z innymi miastami, niedostatecznie rozwiniętymi systemami transportu miejskiego (np. braki w zakresie komunikacji zbiorowej, parkingów przesiadkowych, infrastruktury rowerowej), a także malejącą liczbą przedsiębiorstw. Ze względu na rolę, jaką Ostrołęka pełni w strukturze osadniczej województwa, wymagają one szczególnego wsparcia procesów rozwojowych z poziomu krajowego i regionalnego.

OSI określone na poziomie województwa obejmują także OSI z poziomu krajowego, wskazane w SOR oraz KSRR 2030 (Ryc. 7): obszary zagrożone trwałą marginalizacją (101 gmin w województwie mazowieckim) oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze – w tym Ostrołęka.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ wskazuje planowane działania dla miasta Ostrołęki w zakresie miejskich obszaru funkcjonalnych miast subreginalnych i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz ostrołęckiego obszaru strategicznej interwencji. Są to:

- uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego w miejskich obszarach funkcjonalnych, obejmujące w szczególności koordynację procesów planowania przestrzennego w celu ochrony ładu przestrzennego, terenów otwartych przed rozpraszaniem zabudowy, chaosem inwestycyjnym i przeznaczaniem gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, jak też rewitalizację oraz dbałość o dostęp do wysokiej jakości terenów zieleni i ograniczanie emisji hałasu;
- rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym, tj. rozwój infrastruktury pieszej, zintegrowanej sieci tras rowerowych zgodnej ze standardami określonymi na poziomie województwa połączonej z trasami wojewódzkimi, a także niskoemisyjnego transportu zbiorowego zintegrowanego z systemem wojewódzkim;
- poprawę jakości powietrza, w tym kompleksową modernizację energetyczną budynków, likwidację źródeł niskiej emisji, inwestycje w OZE, tworzenie korytarzy regeneracyjnych miast, rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz ograniczanie indywidualnego ruchu samochodowego w miastach i ich obszarach funkcjonalnych;
- zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych w miejskich obszarach funkcjonalnych. Należy przy tym uwzględnić

starzenie się społeczeństwa i spadek liczby ludności, zwłaszcza w miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Współpraca jednostek samorządu terytorialnego na rzecz bardziej efektywnej koordynacji i integracji świadczenia usług publicznych, rozwój wspólnych centrów usług publicznych, instytucji otoczenia biznesu czy spójnej w skali obszaru funkcjonalnego oferty edukacyjnej lub biznesowej przyczyni się do optymalizacji kosztów i podniesienia efektywności prowadzonych działań.

- rozwój lokalnych rynków pracy i aktywizacja zawodowa mieszkańców, w tym w dostosowanie oferty edukacyjnej i doradztwa zawodowego, zapewniając równowagę popytowo-podażową na rynku pracy i niwelując zjawisko bezrobocia strukturalnego,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i wspieranie przedsiębiorczości w celu rozwoju nowych gałęzi gospodarki, w tym w przemysłu przyszłości oraz zielonych (zrównoważonych) inwestycji,
- rozwój uczelni wyższych w ośrodkach subregionalnych,
- poprawa dostępności obszaru poprzez:
    - rozwój transportu kolejowego z wykorzystaniem nowych i zmodernizowanych linii kolejowych, uzupełnienie sieci przystankowej oraz zwiększenie liczby połączeń,
    - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych.
- ochrona oraz wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego poprzez:
    - rozwój rolnictwa ekologicznego,
    - wykorzystanie potencjału przyrodniczego, w tym obszarów nadrzecznych i leśnych, na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe, np. agroturystyki,
    - modernizację istniejącej infrastruktury turystycznej oraz budowę nowych szlaków turystyki aktywnej,
    - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych.

Ryc. 7 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

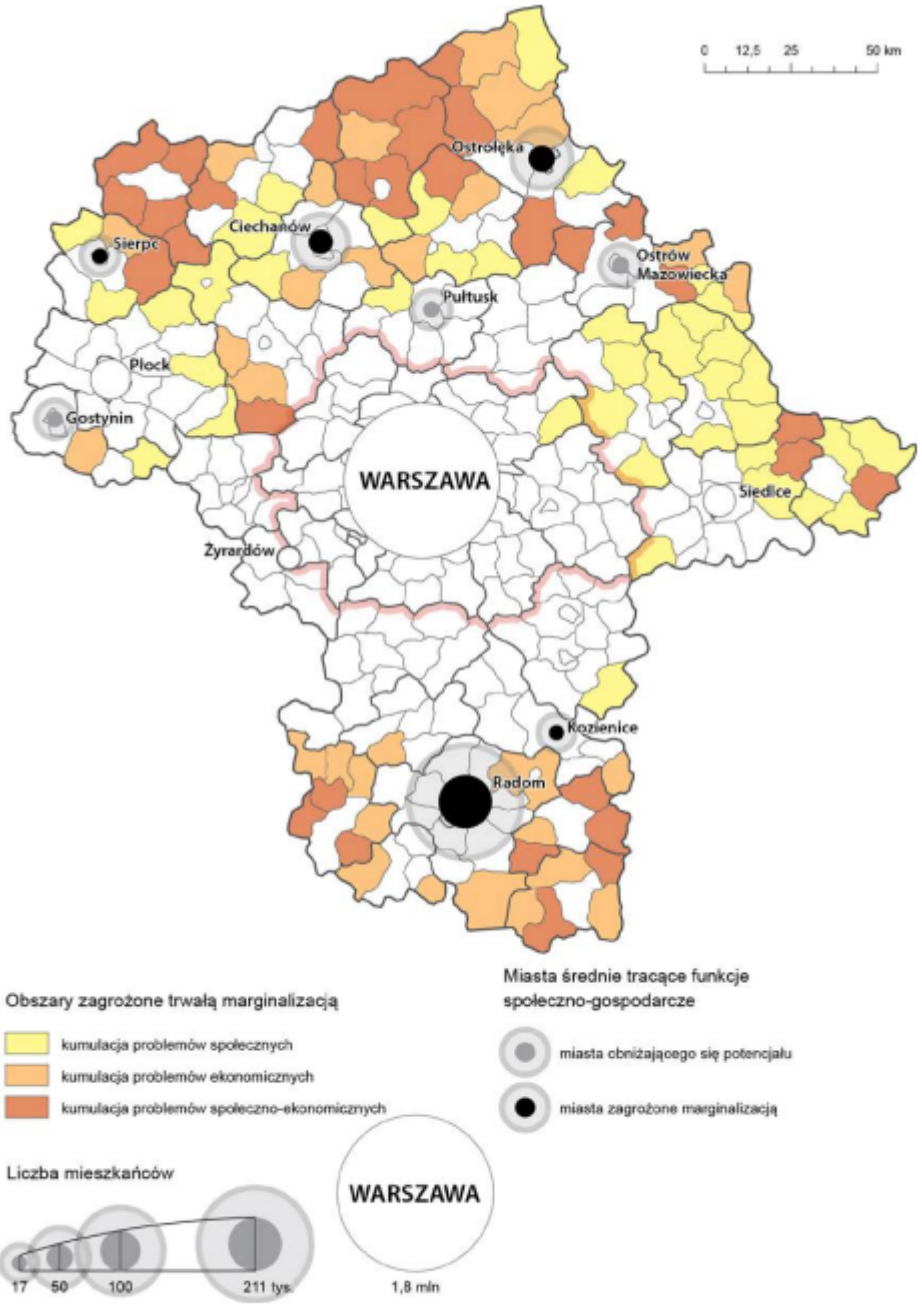

Ryc. 11. Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Źródło: Opracowanie MBPR na podstawie SOR i KSRR 2030 (aktualizacja listy OSI, MFiPR)

Źródło: opracowanie własne

Obszary Strategicznej Interwencji OSI dla Miasta Ostrołęki, Miasto Ostrołęka została wskazana jako obszar interwencji, jako podregion NUTS 3: ostrołęcki.

Ryc. 8 Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego

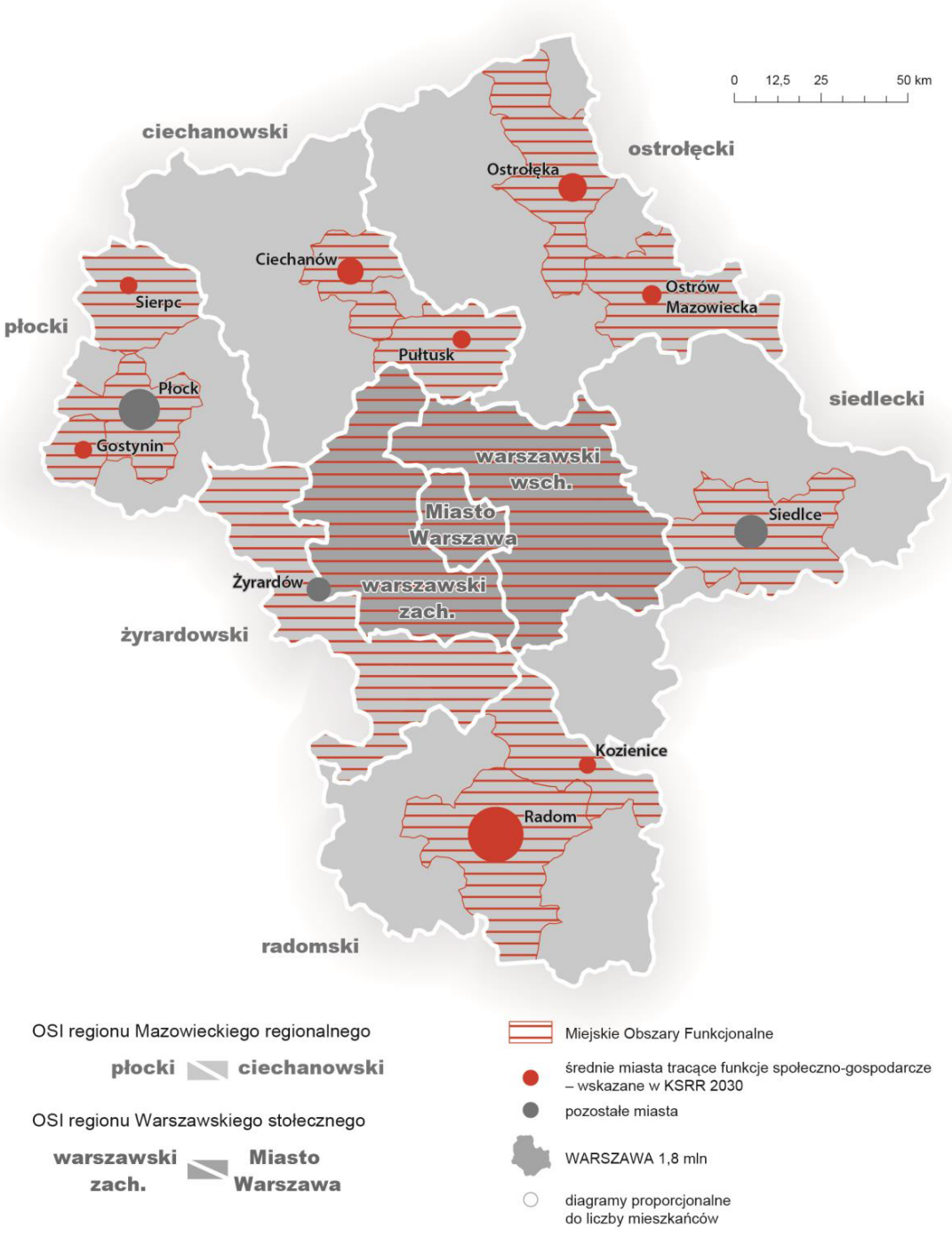

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Partnerstwo Ostrołęcki Obszar Strategicznej Interwencji

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego dla Ostrołęckiego Obszaru Strategicznej Interwencji na lata 2021-2030 została przyjęta Uchwałą Nr 806/XC/2023 Rady Miasta Ostrołęki z dnia 30 listopada 2023 roku, następnie została zaktualizowana z dniem 9 lipca 2024 roku. Głównym celem Strategii jest polepszenie warunków życia w na obszarze Partnerstwa, poprzez nowoczesny rozwój gospodarczy, czynny udział społeczności w aktywnościach obszaru, wykorzystanie zasobów naturalnych, uporządkowanie przestrzeni, podniesienie standardu usług publicznych, przy równoczesnym wykorzystaniu i doskonaleniu lokalnego potencjału. Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do 2030 r. jest zintegrowana z celami zdefiniowanymi w Strategii Rozwoju Ponadlokalnego dla Ostrołęckiego OSI na lata 2021-2030.

W związku z potrzebą zwiększenie spójności terytorialnej obszaru południowego Mazowsza, Rada Partnerstwa, na wniosek samorządów niebędących dotychczas w partnerstwie, zdecydowała o rozszerzeniu porozumienia. Od 30 grudnia 2024 roku w skład Partnerstwa Ostrołęckiego Obszaru Strategicznej Interwencji wchodzą następujące jednostki samorządu terytorialnego: Miasto Ostrołęka, Gmina Lelis, Gmina Rzekuń, Gmina Goworowo, Gmina Kadzidło, Gmina Myszyniec, Gmina Łyse, Gmina Troszyn, Gmina Czerwin, Gmina Czarnia, Gmina Baranowo, Powiat Ostrołęcki, Miasto Przasnysz, Gmina Przasnysz, Gmina Czernice Borowe, Gmina Jednorożec, Powiat Przasnyski.

Ryc. 9 Obszar Partnerstwa i otoczenie – podział administracyjny

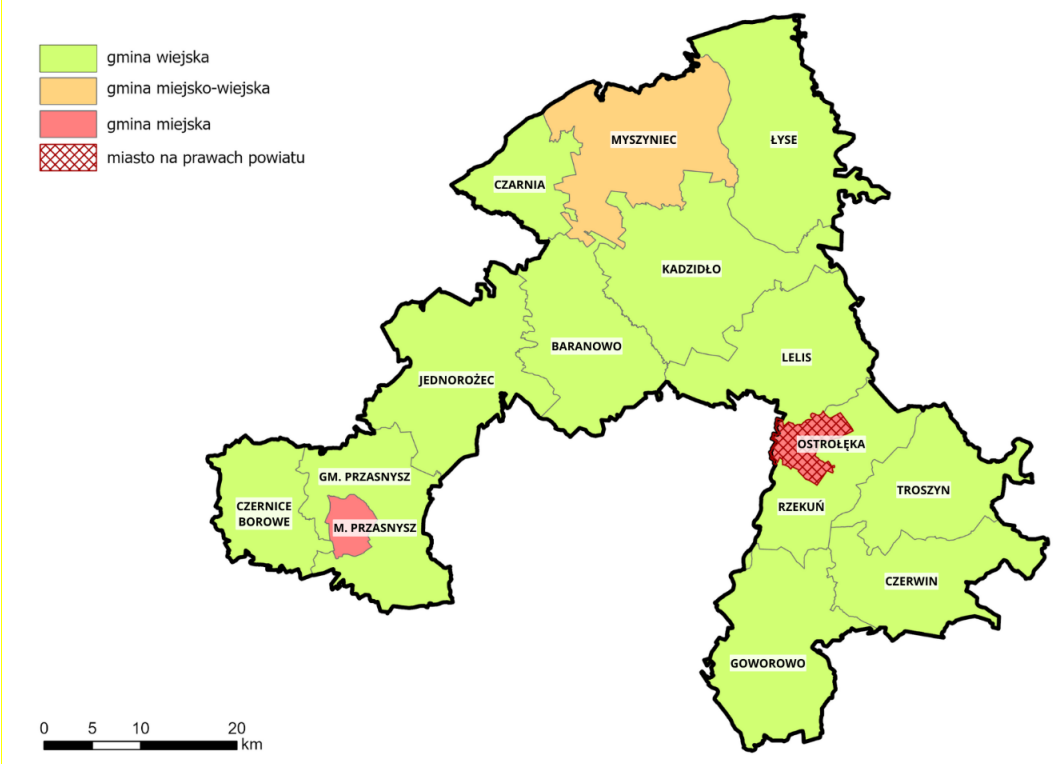

Źródło: Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Ostrołęckiego Obszaru Strategicznej Interwencji

Celem nadrzędnym OSI Ostrołęka jest realizacja wspólnych interesów w zakresie zwiększenia atrakcyjności obszaru Partnerstwa do mieszkania, pracy oraz spędzania wolnego czasu.

Bazując na podsumowaniu dokonanej diagnozy, po dokonaniu szczegółowych konsultacji wewnątrz Partnerstwa wskazuje się 4 cele strategiczne:

1. Rozwój lokalnego potencjału i polepszenie warunków dla nowoczesnego rozwoju gospodarczego.
2. Społeczeństwo aktywnie włączone w życie obszaru.
3. Wykorzystanie zasobów naturalnych w rozwoju oraz uporządkowana przestrzeń.
4. Efektywne zarządzanie rozwojem lokalnym i poprawa jakości świadczonych usług publicznych.

Obszar strategicznej interwencji na poziomie lokalnym - poziom Miasta

Miasto Ostrołęka wyznaczyło OSI na poziomie lokalnym. Wskazanemu działaniu przyświecało wzmocnienie spójności podejmowanych decyzji na poziomie lokalnym, w odniesieniu do wszystkich aspektów polityki rozwoju.

Wyznaczone OSI, charakteryzują się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej i ekonomicznej oraz wymagają interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych. Jako OSI wskazano dwa obszary:

- Osiedle Stare Miasto,
- Osiedle Wojciechowice - w zakresie terenów zamieszkałych.

Obszar Strategicznej Interwencji – Stare Miasto

Położenie osiedla Stare Miasto pełni centralną funkcję w strukturze miasta ze względu na walor kulturowy i historyczny. Na jego terenie zlokalizowane są zabytki oraz ważne obiekty dla życia społecznego całego obszaru, m.in. Muzeum Kultury Kurpiowskiej, Galeria Ostrołęka, Urząd Miasta Ostrołęki, Starostwo Powiatowe, Urząd Stanu Cywilnego, Sąd Rejonowy i Okręgowy, Biblioteka Miejska, dwa zabytkowe Kościoły, Agencja Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa. Stare Miasto, znajduje się na granicy rejonu etnograficznego Kurpi, będąc ważnym ośrodkiem kształtowania kulturowego regionu i wartości historycznych. Jest obszarem nawarstwień kulturowych. W obrębie osiedla Stare Miasto większość budynków stanowią kamienice jednorodzinne i wielorodzinne (nowe budynki powstają sporadycznie).

Ryc. 10 OSI lokalne - Stare Miasto

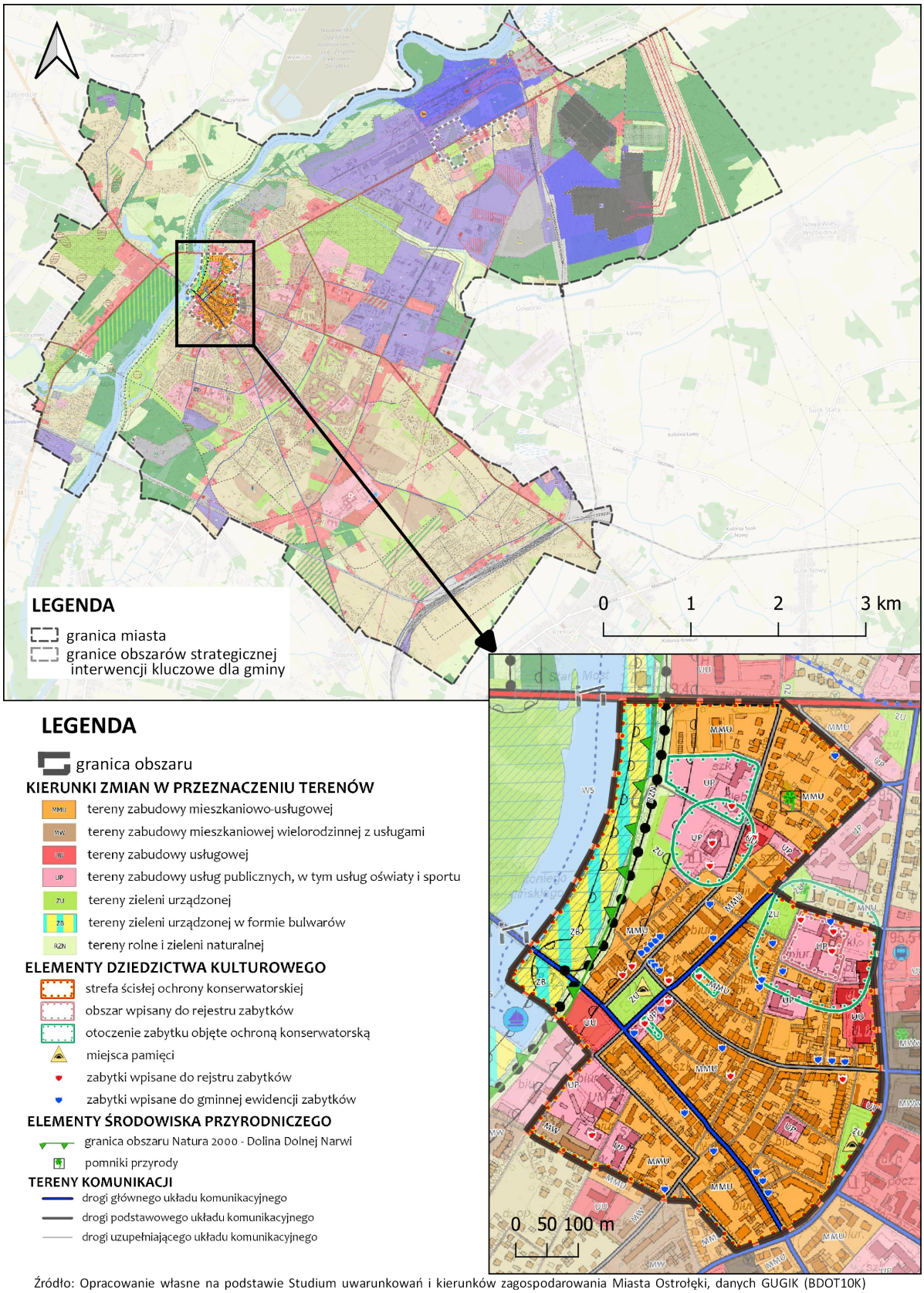

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta Ostrołęki, danych GUGIK (BDOT10K)

Źródło: opracowanie własne

Obszar centrum miasta wymaga interwencji ze względu na konieczność poprawy funkcji komunikacyjnych oraz podniesienia jakości przestrzeni publicznych. Kluczowe znaczenie ma właściwe zagospodarowanie terenów zieleni, placów zabaw i siłowni plenerowych, których obecny potencjał nie jest w pełni wykorzystany. Niedostateczne wykorzystanie walorów środowiska naturalnego przekłada się na ograniczoną dostępność oferty sportowo-rekreacyjnej oraz brak atrakcyjnych i dobrze zagospodarowanych miejsc spotkań mieszkańców.

Kompleksowej rewitalizacji i poprawy estetyki wymagają w szczególności: tereny po byłej komendzie policji przy ul. Tadeusza Kościuszki, skwer bł. Kardynała Wyszyńskiego, Plac gen. Józefa Bema, ulice Bartosza Głowackiego i Jana Kilińskiego, a także park miejski.

Szczególnym obszarem o wysokim, lecz niewykorzystanym potencjale jest nabrzeże rzeki, które może stać się impulsem dla ożywienia gospodarczego, rozwoju osadnictwa oraz wzbogacenia oferty rekreacyjnej i turystycznej miasta. Obecnie teren ten pozostaje niezagospodarowany i nie pełni funkcji użytkowych, jednak w 2023 roku rozpoczął się proces jego rewitalizacji.

Potencjałami wskazującymi obszar Stare Miasto jako OSI są przede wszystkim:

- kluczowa dla mieszkańców lokalizacja,
- wykorzystanie przestrzeni miejskich i brak spójnego zagospodarowania terenów na potrzeby rozwoju aktywności mieszkańców,
- znaczenie kulturowe i historyczne oraz niewykorzystany potencjał turystyczny miasta,
- ważna rola urbanistyczna, ze względu na kumulację obiektów użyteczności publicznej,
- atrakcyjne położenie - blisko rzeki Narew,
- powierzchnia terenów zieleni możliwych do zagospodarowania,
- duży potencjał infrastruktury społecznej i usług społecznych.

W ramach OSI Stare Miasto założono następujący zakres i cel interwencji:

- zagospodarowanie oraz utrzymanie zieleni, wraz z renowacją placu gen. Józefa Bema,
- zaprojektowanie i wkomponowanie w obszar Starego Miasta elementów małej architektury, zachęcających do spędzania czasu w atrakcyjnych miejscach, obiektów akcentujących wejścia do przestrzeni parkowej, np.: ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery, oświetlenia,
- pielęgnacja zieleni oraz nowe nasadzenia drzew, krzewów, traw, roślin i renowacja trawników,
- zaproponowanie układu komunikacyjnego i nawierzchni, które będą stanowiły deptak miejski wzdłuż ul. Bartosza Głowackiego oraz przestrzeni do spędzania wolnego czasu wraz z programem aktywności,
- rewitalizacja otoczenia budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej, zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie deptaku miejskiego oraz zapewnienie programu działań aktywizacji mieszkańców, dostosowanych do nowych funkcji: otwartego miejsca spotkań wewnątrz i na zewnątrz budynku (kawiarnia letnia), kompaktowa przestrzeń wystawiennicza,
- przeprowadzenie ścieżki spacerowej z centrum Miasta - z Placu gen. Józefa Bema - nad Narew, z towarzyszącym projektem małej architektury miejskiej oraz atrakcyjnym zagospodarowaniem zieleni,
- rewitalizacja nabrzeża Narwi poprzez budowę obiektów sportowo-rekreacyjnych o charakterze ogólnodostępnym, które będą pełnić rolę prozdrowotnej strefy aktywności mieszkańców Miasta,

- dosadzenie zieleni (uzupełnienie drzew, krzewów, bylin) wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w celu wytworzenia zielonych alei spacerowych, podnoszących atrakcyjność przestrzeni,
- dostosowanie przestrzeni miejskiej do standardów dostępności – aby obszar Starego Miasta był atrakcyjny i dostosowany do potrzeb wszystkich mieszkańców, bez barier architektonicznych, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami, seniorów i rodziców z dziećmi.

Wyznaczenie Osiedla Stare Miasto jako obszaru strategicznej interwencji ma na celu przywrócenie centralistycznych funkcji tego obszaru, miejsca tętniącego życiem, w którym mogłoby skupiać się atrakcyjne życie społeczne, kulturalne, turystyczne gastronomiczne i usługowe miasta. Ważne jest ożywienie tej części urbanistycznej, przywrócenie jej atrakcyjnego charakteru, aby Stare Miasto było miejscem chętnie odwiedzanym przez mieszkańców oraz turystów. Dzięki odpowiednio zaplanowanym przestrzeniom, które do tej pory były niewykorzystywane, obszary te staną się komfortowe do zamieszkania i spędzania wolnego czasu.

W sferze technicznej odnotowano potrzebę poprawy dostępności do oferty kulturalnej – w tym zakresie Miasto prowadzi konsekwentną politykę rozwoju infrastruktury – w dobrym stanie są obiekty Ostrołęckiego Centrum Kultury, Galerii Ostrołęka, Muzeum Kultury Kurpiowskiej. Warto uwagę skupić na modernizację i rozwoju funkcji Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Ponadto poprawy wymaga również część obiektów mieszkalnych, w szczególności w zakresie dostosowania do wymagań energooszczędności oraz potrzeby zapewnienia dostępności. Przy obiektach mieszkalnych należy również zwrócić uwagę na brak odpowiedniego zagospodarowania przestrzeni międzyblokowych, w tym placów zabaw, które mogą być wykorzystywane na miejsca spotkań dla mieszkańców oraz placów zabaw, co stanowi o ograniczonym dostępie lokalnej społeczności (przede wszystkim w wieku przedprodukcyjnym) do infrastruktury społecznej. Mieszkańcy wskazują także na niezapewnienie odpowiedniego stanu infrastruktury technicznej, takiej jak drogi dojazdowe, miejsca postojowe itp., co utrudnia komunikację. Jednocześnie na terenie całego obszaru odnotowano wiele budynków, wymagających interwencji w zakresie poprawy ich stanu technicznego.

Obszar Strategicznej Interwencji - Osiedle Wojciechowice

Obszar obejmuje swoim zasięgiem zamieszkałą część osiedla Wojciechowice, znajdującego się w północno-wschodniej części miasta. Zamieszkiwany jest przez 2161 osób i zajmuje 396,87 ha powierzchni. Wojciechowice to jedno z najstarszych osiedli miasta o charakterze przemysłowo-mieszkaniowym, odgrywające ważną rolę w historii Ostrołęki, ale jednocześnie, w wyniku zmian gospodarczych, ulegające procesowi degradacji.

Na terenie tym znajdują się zabytkowe obiekty koszarowe, wzniesione w drugiej połowie XIX wieku. Stanowią one istotny i atrakcyjny walor urbanistyczny Ostrołęki. Obszar ten, położony na osiedlu Wojciechowice, objęty jest ochroną konserwatorską zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (uchwała nr 105/XVI/2003 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 3 grudnia 2003 r. dotycząca zmiany planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki w zakresie jednostek strukturalnych B1 I, B1 II i B3 II – część północna, rejon „Wojciechowice").

Ryc. 11 OSI lokalne - Osiedle Wojciechowice

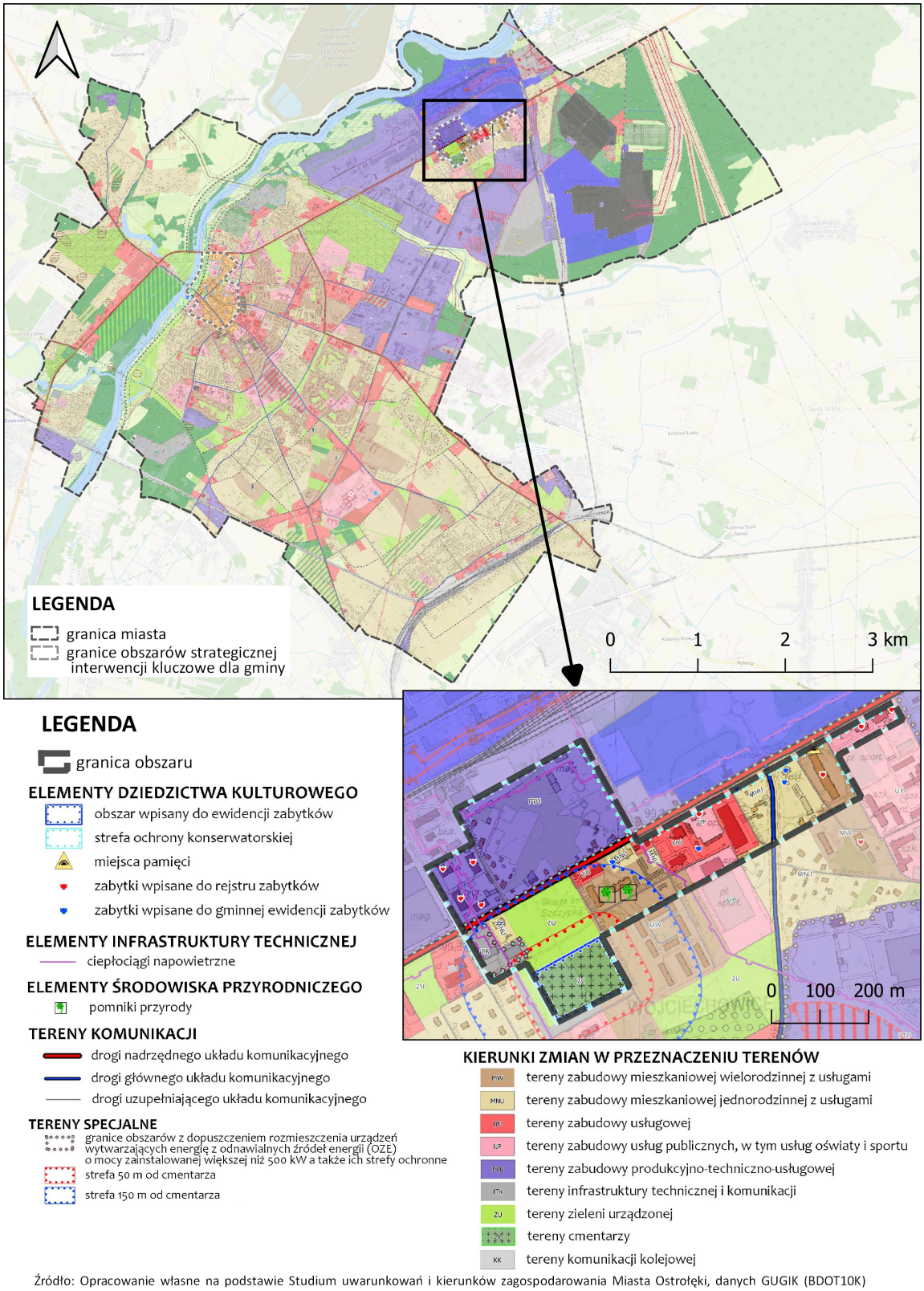

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Miasta Ostrołęki, danych GUGIK (BDOT10K)

Źródło: opracowanie własne

Na terenie osiedla Wojciechowice zlokalizowane są kluczowe dla Ostrołęki zakłady o znaczeniu ponadregionalnym, takie jak Energa Elektrownie Ostrołęka, Stora Enso – zakład papierniczy oraz Ytong

Polska. Obszar ten pełni rolę bieguna wzrostu gospodarczego miasta i posiada perspektywy dalszego rozwoju, w szczególności poprzez możliwość lokowania nowych przedsiębiorstw i zakładów produkcyjnych, a także rozwój usług towarzyszących związanych z funkcjonowaniem jednostki wojskowej powołanej w ramach 1 Dywizji Piechoty Legionów. Warto dodać, że w bliskim sąsiedztwie znajdują się tereny objęte Warmińsko-Mazurską Specjalną Strefą Ekonomiczną. Obszar wymaga jednak podjęcia kompleksowych działań inwestycyjnych, obejmujących dostosowanie infrastruktury i obiektów miejskich do nowych potrzeb wynikających z obecności jednostki wojskowej.

Na terenach pokoszarowych powstało przyzakładowe osiedle mieszkaniowe z rozbudowanym zapleczem usługowym, służącym całemu miastu. Istniejące budynki wymagają modernizacji oraz dostosowania do współczesnych standardów, w tym rozwiązań niskoemisyjnych.

Obszar Wojciechowic charakteryzuje się jednocześnie koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. W budynkach socjalnych zamieszkują osoby o niskich lub zerowych dochodach, utrzymujące się ze świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym liczne rodziny wielodzietne oraz rodziny wychowujące dzieci z niepełnosprawnościami, które wcześniej zajmowały mieszkania wynajmowane. Występują tu również konflikty społeczne związane z koniecznością łączenia funkcji mieszkalnych i przemysłowych, generujących uciążliwości dla mieszkańców, w szczególności wynikające z hałasu i emisji towarzyszących działalności gospodarczej.

Wskazany obszar OSI odgrywa kluczową rolę w dalszym rozwoju Ostrołęki, ze względu na jego znaczenie dla kondycji gospodarczej miasta, tworzenie miejsc pracy oraz rozwój usług wspierających działalność dużych przedsiębiorstw zlokalizowanych na tym terenie.

Obszar ten pełni funkcję dzielnicy przemysłowej i w tym kierunku będą kształtowane jego dalsze procesy rozwojowe. Jednocześnie wszelkie działania inwestycyjne i modernizacyjne będą realizowane z poszanowaniem jakości życia mieszkańców, w celu minimalizowania potencjalnych uciążliwości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Kluczowe działania na terenie OSI łączą w sobie funkcje społeczne, gospodarcze, środowiskowe oraz przestrzenne i dotyczą:

- rozwoju nowoczesnych form przemysłu i aktywizację zawodową mieszkańców,
- podniesienia poziomu włączenia społecznego oraz aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców,
- podwyższenia jakości przestrzeni publicznych oraz funkcjonalności przestrzennej obszaru, przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz walorów naturalnych i środowiskowych.

Działania na terenie OSI Osiedla Wojciechowice mają polegać na:

- tworzeniu korzystnych warunków rozwoju dla przedsiębiorców i inwestorów, zwiększając liczbę atrakcyjnych miejsc pracy,
- aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz elastycznego dostosowywania się do zmieniających się potrzeb na rynku pracy,
- aktywizacji społecznej i integracji międzypokoleniowej mieszkańców,
- rozwoju infrastruktury oraz poprawę oferty kulturalnej, edukacyjnej i sportowo-rekreacyjnej,
- renowacji, rozbudowie i adaptacji budynków służących celom społecznym i kulturalnym,

- zagospodarowaniu przestrzeni na cele rekreacyjno-sportowe,
- poprawie funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni, wraz z elementami małej architektury,
- zagospodarowaniu i pielęgnacji zieleni oraz nowych nasadzeń drzew, krzewów, traw, roślin, także renowacji trawników oraz dostosowaniu układu komunikacyjnego i nawierzchni, wraz ze ścieżkami rowerowymi i ciągami komunikacyjnymi.

Kluczowe znaczenie mają również działania ukierunkowane na poprawę komunikacji i współpracy pomiędzy mieszkańcami a przedsiębiorstwami zlokalizowanymi na obszarze OSI, co pozwoli na wypracowanie rozwiązań sprzyjających zintegrowanemu rozwojowi miasta, przy jednoczesnym poszanowaniu interesów przedsiębiorczości i mieszkalnictwa. W tym kontekście istotna będzie organizacja wspólnych przedsięwzięć o charakterze społecznym, kulturalnym i ekologicznym, realizowanych we współpracy podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnej.

Równolegle niezbędne są działania ukierunkowane na przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu, obejmujące rozwój ekologicznej infrastruktury technicznej, termomodernizację obiektów, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, wdrażanie wysokich standardów środowiskowych oraz rozwój zrównoważonej mobilności.

Przyjęte uwarunkowania i kierunki działań tworzą podstawę do dalszego przekształcania tego obszaru w centrum przemysłowo–usługowo–biznesowe Ostrołęki.

Część wdrożeniowa

Część V. Wdrożeniowa

Zarządzanie Strategią i proces wdrażania

System wdrażania, monitorowania i finansowania strategii rozwoju Miasta Ostrołęki zawiera bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonanie pomiaru i obserwacji postępów w realizacji Strategii.

Dopełnieniem systemu, jest określenie podmiotów odpowiedzialnych i zaangażowanych w jego wdrażanie, a także wskazanie możliwych źródeł finansowania realizacji Strategii.

Każdy dokument strategiczny poza wyznaczeniem obszarów priorytetowych, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań, wymaga stworzenia efektywnego systemu wdrażania i realizacji przyjętych założeń. Skuteczność tego systemu opiera się na kilku zasadniczych elementach:

- Precyzyjnym wskazaniu podmiotów odpowiedzialnych za realizację strategii – zarówno instytucji lokalnych, jak i partnerów zewnętrznych – zgodnie z ich kompetencjami i zakresem działalności, obejmujących proces wdrażania oraz monitorowania postępów.
- Wyraźnym i przejrzystym podziale ról oraz obowiązków, obejmującym fazy przygotowania, realizacji i oceny, co zapewnia sprawne zarządzanie całym procesem wdrażania.
- Określeniu zasad współpracy między zaangażowanymi podmiotami, sprzyjających lepszej koordynacji działań i podnoszących skuteczność realizowanych inicjatyw.
- Przyjęciu wytycznych dotyczących dokumentów wykonawczych, które staną się podstawą operacyjną realizacji strategii w ramach programów sektorowych i planów działania.
- Wdrożeniu systemu monitorowania i ewaluacji, pozwalającego na bieżące śledzenie postępów oraz dostosowywanie działań do zmieniających się warunków, z możliwością aktualizacji przyjętych założeń, gdy zajdzie taka potrzeba.

Proces wdrażania strategii będzie podlegał systematycznej obserwacji. Monitorowana będzie ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza miasta i weryfikacja aktualizacji programów wdrażających strategię. Bieżące dane będą zbierane i analizowane w systemie rocznym. Strategia będzie wdrażana przy wykorzystaniu zróżnicowanych instrumentów, m.in.:

- finansowych - budżetu Miasta, WPF,
- prawnych - Uchwał Rady Miasta Ostrołęki, Zarządzeń Prezydenta Miasta Ostrołęki,
- wdrożeniowych - polityki rozwoju, dokumentów branżowych,
- projektowych - przedsięwzięć i projektów,
- planowania przestrzennego - dokumentów planistycznych i koncepcyjnych, konsultacji,
- organizacyjno-zarządczego - regulaminów statutów i procedur,
- kontrolnych - kontroli jakości,
- społecznych - działań informacyjnych, konsultacji, strony internetowej Miasta i jednostek miejskich, mediów społecznościowych, mediów lokalnych, ponadlokalnych itp.

Zakres odpowiedzialności podmiotów za wdrażanie Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki został zaprezentowany w poniższej:

- Prezydent Miasta pełni funkcję organu wykonawczego i nadrzędnego koordynatora całego procesu. Jego rolą jest stymulowanie i nadzorowanie wdrażania Strategii, a także zapewnianie odpowiednich zasobów finansowych, organizacyjnych i administracyjnych. Prezydent odpowiada również za utrzymanie spójności działań z dokumentami nadrzędnymi oraz za komunikację z partnerami zewnętrznymi.
- Rada Miasta sprawuje funkcję organu strategicznego, który wspiera proces podejmowania decyzji kluczowych dla wdrażania i monitorowania Strategii. Jej zadaniem jest ocena postępów, wprowadzanie ewentualnych korekt oraz zatwierdzanie najważniejszych działań wdrożeniowych. Rada, jako organ przedstawicielski mieszkańców, gwarantuje również demokratyczną legitymizację całego procesu.
- Zespół ds. Strategii, powołany po uchwaleniu dokumentu przez Radę Miasta, będzie stanowił platformę współpracy i koordynacji. W jego skład wejdą dyrektorzy wydziałów Urzędu Miasta, a także przedstawiciele instytucji oświatowych, kulturalnych, społecznych i gospodarczych. Zespół będzie odpowiedzialny za integrację działań, rozwój współpracy międzysektorowej, budowanie partnerstw, poszukiwanie źródeł finansowania, a także prowadzenie monitoringu i ewaluacji Strategii. Dzięki jego działalności możliwe będzie zapewnienie bieżącej elastyczności i dostosowywania działań do zmieniających się uwarunkowań.
- Komórki organizacyjne Urzędu Miasta oraz jednostki organizacyjne uczestniczą w praktycznej realizacji poszczególnych działań strategicznych. Ich zadaniem jest wdrażanie projektów zgodnie z przyjętymi priorytetami, dbanie o ich spójność i efektywność, a także raportowanie wyników do organów nadzorujących.
- Partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa lokalne oraz instytucje edukacyjne, wnoszą istotny wkład w proces wdrażania Strategii. Dzięki ich zaangażowaniu możliwe jest lepsze dopasowanie działań do realnych potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców, a także budowanie trwałych rozwiązań sprzyjających rozwojowi społeczno-gospodarczemu miasta.

Proces monitoringu

Monitoring to niezbędna kontrola procesu wdrażania założeń Strategii, pozwalająca uniknąć błędów i niedopatrzeń w realizacji projektów. Istotą wdrożonego systemu monitorowania będzie pokazanie, które założenia Strategii zostały zrealizowane oraz które ustalenia wymagają modyfikacji.

Najważniejszymi zadaniami systemu monitorującego będzie:

- monitorowanie przebiegu oraz ocena efektywności i skuteczności realizacji Strategii rozwoju i programów rozwoju regionalnego,
- ocena i wydawanie opinii w realizacji konkretnych celów,
- ocena postępów i rezultatów konkretnych działań,
- składanie odpowiednich propozycji do jednostek wdrażających,
- przyjmowanie okresowych raportów z realizacji Strategii rozwoju i programów rozwoju regionalnego.

W celu ułatwienia kontroli i nadzoru nad realizacją ustaleń Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęka. monitoring wskaźników dokonany będzie w formie rocznego raportu monitoringowego, który będzie zestawieniem danych zawartych w corocznym Raporcie o stanie Miasta Ostrołęka.

Ewaluacja realizacji Strategii

Ewaluacja to proces polegający na ocenie realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja działań wynikających ze Strategii Rozwoju będzie się opierała na trzech rodzajach ocen: ex-ante, on-going, ex-post.

Ewaluacja ex-ante stanowi istotny etap procesu przygotowania strategii rozwoju, umożliwiający ocenę zasadności i potencjalnej skuteczności zaplanowanych działań jeszcze przed ich rozpoczęciem. Jej zasadniczym celem jest podniesienie jakości planowania strategicznego, co bezpośrednio wpływa na sprawniejsze zarządzanie rozwojem miasta oraz wyższą efektywność lokalnej polityki rozwojowej

W przypadku Strategii Rozwoju Miasta Ostrołeki, ocena ex-ante ma na celu zweryfikowanie, czy zaproponowane cele, kierunki działań oraz mechanizmy wdrażania są realistyczne, spójne i adekwatne do potrzeb mieszkańców. Proces ten dostarcza także rekomendacji, które mogą przyczynić się do ulepszenia dokumentu jeszcze przed jego ostatecznym przyjęciem.

Można stwierdzić, że ewaluacja ex-ante pełni funkcję swoistego „testu jakości" strategii – pozwala na wczesne wychwycenie potencjalnych słabości i ich skorygowanie. Dzięki temu finalny dokument przyjmowany przez organy gminy jest bardziej dopracowany, lepiej dostosowany do specyfiki lokalnych uwarunkowań i w większym stopniu sprzyja skutecznej realizacji założonych celów.

Na potrzeby oceny Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki przyjęto cztery podstawowe kryteria ewaluacyjne, które zapewniają kompleksową i rzetelną analizę dokumentu oraz jego potencjalnej efektywności:

Trafność (relevance) – określa, w jakim stopniu zaplanowane cele i metody wdrażania odpowiadają realnym problemom oraz wyzwaniom zdiagnozowanym w Ostrołęce. Trafność pozwala ocenić, czy strategia koncentruje się na kluczowych obszarach rozwoju i czy przewidziane działania są adekwatne do warunków społecznych, gospodarczych i przestrzennych miasta.

Przewidywana skuteczność (expected effectiveness) – bada, czy zaplanowane działania są odpowiednie do osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. W tym kryterium analizie podlega również system wdrażania oraz dostępność zasobów niezbędnych do realizacji strategii, takich jak finansowanie, kadry administracyjne czy instrumenty prawne.

Przewidywana efektywność (expected efficiency) – ocenia relację między nakładami (finansowymi, kadrowymi, organizacyjnymi) a oczekiwanymi rezultatami. Chodzi o to, czy realizacja działań będzie opłacalna i racjonalna, a także czy uniknie się nadmiernych kosztów przy osiąganiu pożądanych efektów.

Spójność (coherence) – dotyczy zarówno wewnętrznej logiki dokumentu, czyli braku sprzeczności między celami i działaniami, jak i jego zgodności z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla – regionalnymi, krajowymi oraz unijnymi. Zachowanie spójności wewnętrznej i zewnętrznej pozwala na

lepsze integrowanie działań w różnych sektorach polityki miejskiej oraz pełniejsze wykorzystanie dostępnych programów wsparcia.

Ewaluacja on-going to proces badawczy prowadzony w trakcie realizacji Strategii, zaplanowany na połowę okresu obowiązywania dokumentu. Jej zasadniczym celem jest bieżąca ocena stopnia realizacji celów strategicznych i kierunków działań oraz identyfikacja zagrożeń mogących wpłynąć na osiągnięcie oczekiwanych rezultatów. Dzięki temu możliwe jest wczesne wychwycenie problemów i podjęcie działań korygujących, co zwiększa skuteczność wdrażania strategii.

Podstawowym źródłem informacji dla ewaluacji on-going będą Raporty o stanie Gminy, które zawierają całościowe zestawienie działań podejmowanych przez władze samorządowe w zakresie polityk publicznych, strategii oraz programów sektorowych. Uzupełnieniem tych danych będą statystyki Głównego Urzędu Statystycznego oraz wyniki analiz ilościowych i jakościowych, pozwalające na obiektywną ocenę realizacji przyjętych wskaźników.

Rezultatem ewaluacji on-going będzie Raport ewaluacyjny, zawierający rekomendacje dotyczące ewentualnej aktualizacji strategii. W przypadku stwierdzenia istotnych rozbieżności pomiędzy zapisami dokumentu a praktyczną realizacją działań, raport może wskazać potrzebę dostosowania Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do zmieniających się warunków społecznych, gospodarczych i przestrzennych, tak aby zachować jej aktualność i skuteczność.

Ewaluacja ex-post zostanie przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Strategii, a jej rezultaty zostaną przedstawione w formie raportu końcowego. Dokument ten będzie zawierał szczegółową analizę zrealizowanych działań, ocenę skuteczności wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na realizację Strategii.

Głównym celem ewaluacji ex-post będzie określenie, w jakim stopniu osiągnięto założone cele strategiczne i operacyjne. Weryfikacja ta zostanie dokonana poprzez analizę uzyskanych wskaźników i ich zestawienie z wartościami docelowymi, a także poprzez identyfikację kluczowych czynników sukcesu oraz barier, które mogły mieć wpływ na przebieg i rezultaty wdrażania Strategii.

Przeprowadzenie ewaluacji ex-post zaplanowano na **I kwartał 2031 roku**, co pozwoli na dokonanie całościowej i pogłębionej oceny wdrożonych działań. Wnioski sformułowane w raporcie końcowym będą stanowiły podstawę do przygotowania nowej Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki, opartej na doświadczeniach oraz efektach dotychczasowej polityki rozwojowej, a także dostosowanej do przyszłych wyzwań i potrzeb społeczno-gospodarczych miasta.

Aktualizacja Strategii

Strategia Rozwoju to dokument planistyczny przyjmowany na określony czas, który wyznacza główne kierunki rozwoju lokalnego. Jej zapisy, oparte na analizach danych historycznych i prognozach, mogą jednak wymagać modyfikacji w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne.

W miarę upływu lat mogą pojawić się nowe wyzwania i możliwości rozwojowe, które nie były możliwe do przewidzenia na etapie opracowywania Strategii. Jednocześnie sytuacja społeczna, gospodarcza czy

przestrzenna Ostrołęki może ulegać istotnym zmianom, wpływając na skuteczność realizacji przyjętych celów. Ważnym czynnikiem pozostaje również dostępność środków finansowych – zarówno w budżecie miasta, jak i w funduszach zewnętrznych – która decyduje o skali i tempie wdrażania działań strategicznych.

Z tych względów dopuszcza się możliwość aktualizacji Strategii, jeśli wyniki monitoringu i ewaluacji wykażą potrzebę dostosowania jej założeń do nowych realiów. Procedura aktualizacji będzie uruchamiana jedynie w uzasadnionych sytuacjach, gdy proponowane zmiany okażą się kluczowe dla dalszego rozwoju miasta.

Koordynacją całego procesu zajmie się Zespół ds. Strategii, który odpowiadać będzie za określenie zakresu aktualizacji oraz przygotowanie szczegółowego uzasadnienia dla proponowanych modyfikacji. Każda zmiana dokumentu będzie wprowadzana w sposób transparentny, z uwzględnieniem konsultacji społecznych oraz analizy potencjalnego wpływu na dalszy rozwój Ostrołęki.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki określa cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań, tworząc ramy dla długofalowego rozwoju lokalnego. Realizacja przyjętych założeń będzie następować przy wykorzystaniu różnorodnych instrumentów wdrożeniowych, obejmujących zarówno dokumenty wynikające z obowiązków ustawowych, jak i opracowywane z inicjatywy władz samorządowych.

W dalszej części zaprezentowano najważniejsze dokumenty obowiązujące w Ostrołęce lub planowane do przygotowania, z uwzględnieniem ich bieżącego statusu, zasad opracowania bądź konieczności aktualizacji. Analiza tych dokumentów stanowi podstawę do skutecznej koordynacji działań strategicznych i zapewnienia sprawnego wdrażania przyjętych kierunków rozwoju miasta.

Tabela 20 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Obszar tematyczny	Dokument na poziomie Ostrołęki	Wytyczne
Planowanie przestrzenne	Plan ogólny (w przygotowaniu)	Przygotowanie planu ogólnego zgodnego z zapisami części przestrzennej Strategii.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Aktualizacja obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz tworzenie nowych, zgodnych z zapisami niniejszej Strategii.
	Gminny Program Rewitalizacji	Działania określone w ramach GPR muszą być zgodne z wyznaczonymi kierunkami działań w ramach niniejszej Strategii.
	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Ostrołęki na lata 2023-2026	Perspektywa obowiązywania dokumentu wskazuje okres 2023-2026, co definiuje potrzebę aktualizacji bądź uchwalenia nowego Programu po roku 2026.

	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Ostrołęki na lata 2024 - 2030	Zakres perspektywy czasowej obowiązywania niniejszej Strategii skorelowany z okresem obowiązywania Planu. Celem Planu jest wskazanie kierunków realizacji zrównoważonego rozwoju transportu zbiorowego w Mieście.
Gospodarka komunalna	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Ostrołęki na lata 2021-2025	Perspektywa obowiązywania dokumentu wskazuje okres 2021-2025, co definiuje potrzebę aktualizacji bądź uchwalenia nowego Programu po roku 2025. Celem programu jest określenie założeń i wytycznych działania Miasta zabezpieczających racjonalne gospodarowanie zasobem mieszkaniowym.
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Program Ochrony Środowiska dla Miasta Ostrołęki na lata 2021-2027	Perspektywa obowiązywania dokumentu wskazuje okres 2021-2027, co definiuje pilną potrzebę aktualizacji bądź uchwalenia nowego Programu po roku 2027. Program jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie miasta.
	Program ograniczenia niskiej emisji do 2030	Zakres perspektywy czasowej obowiązywania niniejszej Strategii skorelowany z okresem obowiązywania Programu Program ma na celu zaplanowanie działań polegających na wymianie przestarzałych kotłów na niskoemisyjne źródła ciepła, poprawiając efektywność energetyczną budynków na terenie Miasta, a tym samym przyczyniając się do poprawy stanu powietrza.
	Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Ostrołęki	Perspektywa obowiązywania dokumentu wskazuje okres do 2040 roku. Celem dokumentu jest ocena stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w gminie.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Ostrołęki na lata 2021-2027 z perspektywą do 2030 rok	Perspektywa obowiązywania dokumentu wskazuje okres do 2027 roku, z perspektywą do 2030 roku, co definiuje potrzebę aktualizacji bądź uchwalenia nowego Programu po roku 2027.

		Celem Planu jest wskazanie, na podstawie analizy zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych w Mieście, działań prowadzących do zmniejszenia zużycia energii, większego wykorzystania odnawialnych źródeł oraz ograniczenia emisji CO2, z uwzględnieniem ich efektywności ekonomiczno-ekologicznej.
	Plan Transformacji Energetycznej	Działania określone w ramach PTE muszą być zgodne z wyznaczonymi kierunkami działań w ramach niniejszej Strategii.
Polityka społeczna	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrołęki na lata 2024 – 2030	Perspektywa obowiązywania dokumentu wskazuje okres 2024-2030, co koresponduje z okresem wdrażania Strategii Strategia definiuje problemy społeczne na terenie Ostrołęki oraz wskazuje zadania do realizacji celów operacyjnych dążących do walki z problemami.
	Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Ostrołęce na lata 2024 – 2030	Dokument jest aktualny do roku 2030. Następnie będzie konieczna jest aktualizacja. Celem programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez spójne działania wszystkich służb oraz podnoszenie świadomości społecznej.
	Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych do 2027	Perspektywa obowiązywania dokumentu wskazuje okres do 2027 roku, co definiuje potrzebę aktualizacji bądź uchwalenia nowego Programu po roku 2027. Program jest dokumentem społecznej integracji i wsparcia osób niepełnosprawnych koordynującym działania z zakresu polityki społecznej Miasta Ostrołęki, którego głównym celem jest rozwiązanie problemów osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnością.
Rozwój lokalny	Programu współpracy Miasta Ostrołęki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2025 rok	Program przyjmowany corocznie, wymaga aktualizacji i dostosowania przepisów do założeń strategicznych.
Finanse publiczne	Uchwała budżetowa	Uchwała przyjmowana corocznie. Odzwierciedla cele i kierunki działań określone w strategii, zintegrowana z wieloletnią prognozą finansową

	Wieloletnia prognoza finansowa	Dokument aktualny, zgodny z zapisami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami.

Źródło: Opracowanie własne

Ramy finansowe

Realizacja Strategii wymaga stabilnych i przewidywalnych ram finansowych, pozwalających na wdrażanie zaplanowanych działań w sposób zrównoważony, efektywny i dostosowany do rzeczywistych możliwości budżetowych Miasta. Analiza finansowa budżetu Ostrołęki w latach 2015–2025 wskazuje na istotne zmiany wpływające na zdolność finansowania przedsięwzięć strategicznych.

W analizowanym okresie Miasto zachowywało zdolność do pokrywania wydatków bieżących dochodami bieżącymi, osiągając dodatni wynik operacyjny. W 2025 r. dochody bieżące przewyższyły wydatki bieżące o około 47,23 mln zł, co zwiększało możliwości finansowania inwestycji i obsługi zobowiązań. Jednocześnie w części lat po 2019 r. występował deficyt budżetowy, związany między innymi z realizacją przedsięwzięć inwestycyjnych. W 2023 r. deficyt wyniósł 6,18 mln zł, a w 2024 r. 23,61 mln zł. W 2025 r. budżet zamknął się natomiast nadwyżką w wysokości 7,50 mln zł.

Zadłużenie Miasta na koniec 2025 r. wynosiło 129,46 mln zł i stanowiło 19,76% wykonanych dochodów. Było ono nieznacznie niższe niż na koniec 2024 r., kiedy osiągnęło 132,34 mln zł. Na koniec 2025 r. Miasto nie posiadało zobowiązań wymagalnych.

Dochody majątkowe w 2025 r. wyniosły 81,49 mln zł i stanowiły około 12,44% dochodów ogółem. Ich udział był wyraźnie wyższy niż w 2024 r., kiedy wynosił około 3,23%. Zwiększenie wartości dochodów majątkowych wzmacniało możliwości realizacji inwestycji, jednak środki te nadal pełniły uzupełniającą rolę wobec dochodów bieżących.

Wydatki majątkowe w 2025 r. osiągnęły wartość 121,21 mln zł i stanowiły 18,72% wydatków ogółem. W porównaniu z 2023 r., kiedy ich udział wynosił 6,34%, oraz 2024 r., kiedy osiągnął 12,11%, wskazuje to na wyraźne zwiększenie skali działalności inwestycyjnej Miasta.

Racjonalizacja wydatków bieżących pozostaje jednym z podstawowych warunków zwiększania możliwości inwestycyjnych Ostrołęki. Cyfryzacja procesów administracyjnych, poprawa efektywności organizacyjnej jednostek miejskich, ograniczanie zużycia energii i wody, termomodernizacja obiektów publicznych oraz lepsze zarządzanie transportem i infrastrukturą komunalną mogą sprzyjać zmniejszeniu kosztów operacyjnych. Szczególne znaczenie będzie miało ograniczanie kosztów energii poprzez lokalną produkcję i magazynowanie energii oraz kompleksowe zarządzanie jej zużyciem w obiektach miejskich. Uzyskane oszczędności powinny zwiększać przestrzeń finansową przeznaczoną na inwestycje i ograniczać potrzebę korzystania z finansowania zwrotnego.

Równolegle istotnym warunkiem stabilności finansowej będzie rozwój dochodów własnych poprzez wzmacnianie bazy podatkowej, przyciąganie nowych inwestorów, rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz efektywne wykorzystywanie terenów i majątku komunalnego. Szczególnego znaczenia nabiera dywersyfikacja gospodarki w związku z wyłączeniem bloku elektrowni o mocy 450 MW i wynikającym z tego zmniejszeniem dochodów Miasta. Pozyskiwanie inwestycji poza sektorem energetyki węglowej, tworzenie nowych miejsc pracy oraz gospodarcze wykorzystanie terenów związanych z kompleksem

energetycznym powinny służyć ograniczeniu zależności finansów samorządowych od pojedynczych dużych podmiotów.

Partnerstwo publiczno-prywatne nie powinno być przedstawiane jako sposób bezpośredniego zwiększania dochodów własnych. Może ono natomiast stanowić jeden z modeli realizacji wybranych inwestycji, pod warunkiem potwierdzenia jego opłacalności, właściwego podziału ryzyka oraz uwzględnienia długoterminowych zobowiązań dla budżetu Miasta.

Niezbędne pozostaje prowadzenie ostrożnej polityki zadłużeniowej, opartej na zachowaniu równowagi między potrzebami inwestycyjnymi a zdolnością do spłaty zobowiązań. Finansowanie zwrotne powinno być kierowane przede wszystkim na przedsięwzięcia o długookresowym znaczeniu rozwojowym, a nie na trwałe pokrywanie kosztów bieżącego funkcjonowania Miasta. Priorytetami powinny być bieżące monitorowanie poziomu i kosztów obsługi długu, dostosowywanie harmonogramu spłat do prognozowanych dochodów oraz maksymalne wykorzystywanie bezzwrotnych środków unijnych i krajowych. Tak prowadzona polityka pozwoli łączyć realizację potrzebnych inwestycji z zachowaniem stabilności finansowej i bezpieczeństwa budżetowego Ostrołęki.

Źródła finansowania realizacji Strategii

Planowanie i realizacja projektów i działań wskazanych w Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2030 wymaga wykorzystania zróżnicowanych instrumentów finansowych, które mogą pochodzić ze środków własnych, które w praktyce będą, niestety, niewystarczające, aby zakładane cele strategii mogły zostać osiągnięte. Niezbędne będzie zatem wykorzystanie funduszy zewnętrznych.

Potencjalne źródła finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki obejmują zarówno środki własne budżetu miasta, jak i szeroki zakres środków zewnętrznych. Mogą to być fundusze międzynarodowe, takie jak fundusze szwajcarskie, norweskie czy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, a także środki budżetu państwa przeznaczone na współfinansowanie projektów samorządowych. Istotne znaczenie mogą mieć również zasoby budżetu samorządu województwa i powiatu, które mogą stanowić zarówno uzupełnienie finansowania, jak i niezależne źródło wsparcia dla działań strategicznych. Dodatkowo przewiduje się możliwość pozyskania innych środków publicznych, w tym funduszy celowych, a także kapitału prywatnego pochodzącego od przedsiębiorców, organizacji pozarządowych czy samych mieszkańców. Zróżnicowanie źródeł finansowania pozwoli na zwiększenie skali i stabilności realizowanych przedsięwzięć oraz zapewni większą elastyczność we wdrażaniu Strategii.

Poniżej, w sposób syntetyczny, zaprezentowano informacje dotyczące nowej perspektywy budżetowej UE w tym obszarze:

Polityka spójności na lata 2021 – 2027 obejmuje następujące fundusze:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- Fundusz Spójności (FS),
- Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+),
- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST),
- Fundusze wynikające z Umowy Partnerstwa:
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),

- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- Program Pomoc Żywnościowa,
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Kolejnym źródłem finansowania przedsięwzięć są krajowe programy ministerialne, do których możemy zaliczyć:

- Programy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Programy Ministerstwa Rozwoju i Technologii,
- Programy Ministerstwa Edukacji Narodowej,
- Programy Ministerstwa Klimatu i Środowiska,
- Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki.

w tym również fundusze celowe m.in.:

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Fundusz Dróg Samorządowych,
- Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 - 2030,
- Plan Społeczno-Klimatyczny,
- Program Tarcza antykryzysowa,
- Polski Ład - BGK.

Inne krajowe programy oraz programy dotyczące inwestycji w ochronie środowiska naturalnego dystrybuowane przez:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- oraz programy celowe: Czyste powietrze i STOP SMOG, Moja woda.
- Finansowania pochodzące z innych funduszy; w tym między innym:
- Fundusze norweskie i EOG, Program Life,
- Program Interreg Europa Środkowa,
- Program Erasmus+,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- instrumenty finansowe, które oferuje Samorządom Bank Gospodarstwa Krajowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno - prywatnego
- fundusze sektora pozarządowego,
- dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych np. tarczy antykryzysowych.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Miasta, wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane fundusze na realizację Strategii Rozwoju Miasta. Zakłada się, że w perspektywie do 2030 roku dochody własne gminy będą w fazie wzrostowej, co związane będzie, m.in. ze wzrostem wynagrodzeń, wzrostem dochodów z tytułu podatku PIT oraz podatku od nieruchomości.

Przy pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania szczególne znaczenie będzie miało wykorzystanie statusu Ostrołęki jako ośrodka subregionalnego policentrycznej sieci miast oraz obszaru transformacji energetycznej. Miasto będzie dążyło do przygotowywania projektów odpowiadających celom krajowej polityki regionalnej, w szczególności dotyczących rozwoju usług ponadlokalnych, transportu publicznego i kolejowego, dywersyfikacji gospodarczej, przekwalifikowania pracowników, zagospodarowania terenów energetycznych, nowych źródeł i magazynów energii oraz infrastruktury służącej bezpieczeństwu gospodarczemu i energetycznemu. Realizacja części przedsięwzięć będzie wymagała współpracy z gminami obszaru funkcjonalnego, powiatem ostrołęckim, samorządem województwa, administracją rządową oraz partnerami gospodarczymi.

O dochodach budżetów jednostek samorządu terytorialnego rozstrzygają również realne procesy gospodarcze. Podlegają one wahaniom związanym z cyklem koniunkturalnym. Wyłania się stąd istotna trudność w planowaniu budżetowym, polegająca na konieczności przyjęcia prognoz określonych wielkości makroekonomicznych, takich jak: produkt krajowy brutto (dynamika wzrostu), inflacja, bezrobocie, wzrost stóp procentowych, kurs walutowy itp. Należy mieć na względzie niepewną obecnie sytuację gospodarczą w kraju oraz wzrost cen energii, a co za tym idzie wzrost wydatków bieżących związanych z utrzymaniem inwestycji.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii zarówno wymaga, jak i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, Powiatem Ostrołęckim, oraz Województwem Mazowieckim, spółkami komunalnymi i stowarzyszeniami, których Miasto jest lub będzie członkiem.

Spis tabel

Tabela 1 Analiza SWOT 31

Tabela 2 Cele strategiczne i Cele operacyjne 37

Tabela 3 Cel operacyjny - Rozwój edukacji na każdym etapie życia 39

Tabela 4 Cel operacyjny - Zwiększenie uczestnictwa w sferach kultury, sportu i rekreacji 41

Tabela 5 Cel operacyjny - Poprawa dostępu i poziomu usług opieki zdrowotnej oraz promowanie zdrowego trybu życia 43

Tabela 6 Cel operacyjny - Poprawa dostępu i poziomu usług opieki społecznej 44

Tabela 7 Cel operacyjny - Rozwój nowoczesnego, zintegrowanego społeczeństwa 45

Tabela 8 Cel operacyjny - Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa mieszkańców, ochrony ludności i odporności miasta 46

Tabela 9 Cel operacyjny - Rozwój dostępnych usług cyfrowych, cyfrowej administracji oraz kompetencji cyfrowych mieszkańców 48

Tabela 10 Cel operacyjny - Rozwój infrastruktury technicznej na miarę potrzeb rozwojowych miasta 50

Tabela 11 Cel operacyjny - Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami oraz wsparcie rozwoju innowacyjnych modeli biznesowych umożliwiających międzynarodową współpracę gospodarczą 51

Tabela 12 Cel operacyjny - Wzmocnienie potencjału gospodarczego Miasta poprzez zwiększanie znaczenia nowoczesnych technologii w rozwoju przedsiębiorczości 53

Tabela 13 Cel operacyjny - Rozwój oraz promocja oferty rekreacyjnej i turystycznej, wykorzystanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych do budowy marki Miasta 54

Tabela 14 Cel operacyjny - Kształtowanie spójnej polityki przestrzennej i estetycznej miasta 56

Tabela 15 Cel operacyjny - Dbałość o wysoką jakość środowiska naturalnego i działania 57

Tabela 16 Cel operacyjny - Mobilność miejska i rozwój zintegrowanego, multimodalnego transportu zbiorowego 59

Tabela 17 Cel operacyjny - Efektywność energetyczna 61

Tabela 18 Rozwój przestrzenny Miasta Ostrołęki w odniesieniu do celów strategicznych oraz planowanych działań realizacyjnych 81

Tabela 19 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych 102

Spis rycin

Ryc. 1 OKA - nasze wartości przy wypracowaniu Strategii Rozwoju Ostrołęki 12

Ryc. 2 Analiza SWOT 30

Ryc. 3 Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta Ostrołęki 65

Ryc. 4 Model funkcjonalno-przestrzenny – system powiązań przyrodniczych 68

Ryc. 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych 72

Ryc. 6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej. 75

Ryc. 7 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze 87

Ryc. 8 Obszary strategicznej interwencji województwa mazowieckiego 88

Ryc. 9 Obszar Partnerstwa i otoczenie – podział administracyjny 89

Ryc. 10 OSI lokalne - Stare Miasto 90

Ryc. 11 OSI lokalne - Osiedle Wojciechowice 93